

Պրայեսարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք!

**ԵՆԵՐԳԵՑԻԿ ՍԻՍՏԵՄՆԵՐԻ ԸԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ
ՑԻՊԱՅԻՆ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐ**

ԵԲ—31—42

**ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ
ԲԱՐՁՐԱՎՈԼՏ ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ
ԱՅԻԱՏՈՂ ՅԵՎ ԸԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ
ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ**

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՌՈՒՍԵՐԵՆԻՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՄԵՆԵՆԵՐԳՈՅԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1939 թ.

1/2 25

ԽՍՀՄ ԾԱԺԿ ԳԼԱՎԵՆԵՐԳՈ

**ԵՆԵՐԳԵՏԻԿ ՄԻՍՏԵՄՆԵՐԻ ԾԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՈՊԱՅԻՆ
ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐ**

ԵԲ.—31—42

**ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ
ԲԱՐՁՐԱՎՈԼՏ ՈՊԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ
ՎՐԱ ԱԾԽԱՏՈՂ ՅԵՎ ԾԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ
ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ**

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՌՈՒՍԵՐԵՆԻՑ

Խմբագիր՝ ինժ. Գ. ՓԵՐԻԽԱՆՅԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՄԵՆԵՆԵՐԳՈՅԻ

Հ Ա Ս Տ Ա Տ Վ Ա Ն Ե
Ելեկտրոկայանների բանվորների
Միություն Կ. Կ. նախագահու-
թյան կողմից 29/10-1937 թ.,
առձեռն գրություն № 3

«ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ»
Գլավեներգոյի գլխավոր
ինժեներ
Ս. Ա. ՍԳԻՐԻՆ

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

Ներկա կանոնները պարտադիր են Գլավեներգոյի սխտեմի բոլոր եներգոհաստոցների համար: Տեղական շահագործման ուղիքները պարտավոր են բարձր լարման կառուցումները սպառնալից շահագործման անձնակազմին, ըստ նրա աշխատանքի վայրի, ծանոթացնել կանոնների հետ և սխտեմառնություն ստուգել նրանց յուրացումն ու կիրառումը կյանքում: Կանոնների մեջ նկատված բոլոր թերությունների մասին անմիջապես հայտնել Գլավեներգոյի Տեխնիկական Բաժնին և ելեկտրոկայանների բանվորների Միության Կ. Կ. տեխնիկական տեսուչներին:

11-288269/

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԲԱՐՁՐԱՎՈՐՏ ՌԴԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ ԱՇԽԱՏՈՂ ՅԵՎ ԸՆՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ

ՍՈՒՅՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌԸ ՅԵՎ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Սույն կանոնները նախանշվում են բարձր լարման ուղիքներին գծերի վրա աշխատանքներ կատարող ու սպասարկող անձնակազմի համար:
2. Բարձր լարման ուղիքին գծերին են վերաբերվում այն ուղիքին գծերը, վորոնց մեկ հազորգալարի և հողի միջև լարումը գերազանցում է 250 վ.:
3. Սյն գեպքերում, յերբ ուղիքին գծերի անձնակազմի վրա չըրվում է նույնպես սպասարկումն ու կատարումը հոսանքափոխակառուցների և նորոգումների յենթակայաններում ու հոսանքափոխակառուց կետերում, ուղիքին բաշխացանցերից սնվող, նշված յենթակայաններում և կետերում աշխատանքներ կատարելիս անձնակազմը պետք է ղեկավարվի «Քաղաքային և գյուղական ցանցերում աշխատանքների կատարման ու սպասարկման անվտանգություն կանոններ»-ով և «Շահագործման և նորոգման անվտանգություն կանոններ»-ով կայանների և յենթակայանների բարձր լարման կառուցումները սպասարկող անձնակազմի համար»:
4. Բաց յենթակայաններում զննումներ, նորոգումներ ու չափումներ կատարելու աշխատանքները, վորոնց մասնակից է զարծվում բարձրավորտ ուղիքին գծերի անձնակազմը, պետք է կատարվեն կայանների կամ յենթակայանների անձնակազմից հատկապես նշանակված անձի հեկոգություն տակ, վորը պար-

տավոր ե քրիզադը հրահանգել ըստ «Շահագործման և նորոգման» անվտանգության կանոնների կայանների և յենթակայանների բարձր լարման կառուցումները սպասարկող անձնակազմի համար» և ապահովել նրանց կիրառումը:

5. Տվյալ կանոնների առաջադրանքները պարտադիր են: Սույն կանոնների պահանջներից վոչ մի շեղում, նույնիսկ ավարտաչի պայմաններում, չի թույլատրվում: Նայած տեղական պայմաններին ղեկավարող անձնակազմը պետք է պարզի աշխատանքների անվտանգութունը բարձրացնող լրացուցիչ միջոցառումներին հնարավորությունը: Լրացուցիչ միջոցառումներն ու հրահանգները չպետք է հակասեն սույն կանոններին: Լրացուցիչ միջոցառումներն ու հրահանգները պետք է տեղեկություն համաձայնեցվեն երկայանների բանվորների Միության կի տեսչության հետ: Մինչև սույն կանոնների լույս ընծայելը հրատարակված անվտանգության բոլոր կանոնները պետք է վերացվեն, յեթե նրանք հակասում են սույն կանոնների պահանջներին:

6. Անվտանգության սույն կանոնները չիմացող անձինք բարձր լարման գծերի վրա ինքնուրույն աշխատանքի կամ սպասարկման չեն թույլատրվում:

7. Բարձրավորտ ողային գծերը սպասարկող և նրա վրա աշխատանքներ կատարող անձնակազմը պետք է ծանոթացվի սույն «Անվտանգության կանոնների» հետ, համեմատ նրա աշխատանքի տեղի հետևյալ յեղանակներով՝ ինստրուկտաժի, բանվորներին աշխատանքի տեղում տվյալ աշխատանքներին վերաբերվող մասի անմիջական բացատրություն, ելեկտրոհաղորդման ողային գծերը սպասարկող, կամ նրանց վրա աշխատանքներ կատարող յուրաքանչյուր աշխատողին սույն «անվտանգության կանոնները» ստորագրություն հանձնելու, և սույն «անվտանգության կանոնները» պաշտոնակարգ շենքերում գրքույկի ձևով կախելու:

8. Յանցային շրջանների ղեկավարությունը պարտավոր է յուրաքանչյուր պաշտոն տանողի կամ տվյալ աշխատանքը կատարողին համար վորոշել, թե աշխատողը սույն կանոններից վորոշ պետք է լավ իմանա, նույնպես և կազմակերպել աշխատողների ինստրուկտաժ և նրանց յուրացման ստուգումը:

9. Սույն կանոնների յուրացման ստուգումը կատարվում է բարձր լարման վրա աշխատող առանց բացառություն բոլոր անձանց վերաբերմամբ, վոչ պակաս քան տարին մեկ անգամ, այն ժամանակ յերբ աշխատակիցը թույլատրվում է պաշտոնի ինք-

նուրույն պարտականություններ կատարելու, ինչպես և աշխատողին այլ բնույթի աշխատանքի յուրաքանչյուր փոխադրումին ու պաշտոնը բարձրացնելիս:

10. Անվտանգության տեխնիկայի կանոններն ու յեղանակները գիտենալու ստուգման արդյունքների ու ժամանակի մասին պետք է գրանցումներ կատարվեն մատյաններում, վորոշ պահվում են աշխատանքի վայրում շրջանների ադմինիստրացիայի մոտ և ներկայացվում են վերահսկող անձանց կամ կազմակերպությունների պահանջով:

11. Յուրաքանչյուր աշխատող պարտավորվում է իր անմիջական պետին անհապաղ հայտնել սույն կանոնների, իր նկատած, խախտման բոլոր դեպքերի մասին, նույնպես և ողային գծերի անսարքությունների, և այն սարքավորման, վերամբարձ և քարշի մեխանիզմների ու հարմարանքների, պաշտպանման կառուցվածքների և այլն մասին, վորոշ վտանգ են ներկայացնում մարդկանց և բուն կառուցվածքի համար:

12. Սույն կանոններին հակասող կարգադրությունները չպետք է կատարվեն: Այդպիսի կարգադրություն սաացող անձը պարտավոր է այդ մասին տեղեկացնել վերադաս ղեկավարին:

1. Մ Ա Ս

ԵԲ—31. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ ԲԱՐՁՐ ԼԱՐՄԱՆ ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐԸ ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ԱՆՁԱՆՑ

13. Սույն պահանջները տարածվում են բարձր լարման ողային գծերի վրա աշխատանքներ տանող կամ անմիջապես սպասարկող անձնակազմի վրա հետևյալ ցուցակի համաձայն. շրջանի կամ շրջամասի հաղորդման գծերի սպասարկության ԻՏԱ*), քստ բարձր լարման հաղորդման ողային գծերի մոնտաժաչինաբարական կազմակերպությունների պատասխանատու ղեկավարներն ու աշխատանքների ղեկավարները, գծային ելեկտրոմոնտյորողայինները, նրանց աշակերտները, գծային շրջողները:

14. Բարձր լարման ողային գծերը սպասարկելու և նրանց վրա աշխատանքներ տանելու իրավունք ունեն այն անձինք,

*) Ինժեներ-տեխնիկական աշխատողները:

վորոնք հատուկ հանձնաժողովից թույլտվություն են ստացել և հանձնաժողովի կողմից սույն «Անվտանգության կանոններ»-ի 2 հավելվածի աղյուսակի համաձայն վորոշ կվալիֆիկացիան խմբին են վերագրված:

Սպասարկման և աշխատանքների կատարման իրավունքը նույնպես և կվալիֆիկացիոն խումբը հաստատվում են սույն «Անվտանգության կանոններ» 3 հավելվածի համաձայն առկա մանված ձևի անվանական վկայագրով:

15. Բարձր լարման հաղորդման գծերի հենարանների վրայի աշխատանքներին թույլատրվում են 18 տարեկանից վոչ փոքրը անձինք: Բարձր լարման ողային գծերը սպասարկող անձինք պետք է բավարարեն հետևյալ պահանջներին՝

ա) Պետք է առողջ լինեն հոգեկան զբոլթյամբ, լսողություն ու տեսողություն, չունենան աշխատանքները կատարելուն խանգարող խեղություն, վերելքը բարձրանալիս գլխապարտություն, ուշաթափություն և այլն:

Բժշկական քննությունը պարտադիր և աշխատանքի ընդունելիս, իսկ հետագայում վերաքննությունն յերկու տարին մեկ անգամից վոչ պակաս:

բ) Բարձր լարման ողային գծերը սպասարկելու համար տարբեր պաշտոնների նշանակվող անձինք, վորոնք առաջներում համասեռ աշխատանքների վրա չեն աշխատել, պետք է փորձված աշխատողին կից վորպես դուբլյոր աշխատեն վոչ պակաս քսն՝

1) բաշխման կառուցվածքների զննումներ չկատարող շրջանները 15 օր:

2) բաշխման կառուցվածքների զննումներ կատարող շրջանները և ավարտախին-նորսող բրիգադների մոնայորները 1 ամիս:

3) գծային տեխնիկները 1—1,5 ամիս (շրջամասի ծավալի համեմատ):

գ) Կավ գիտենալ անվտանգության սովյալ կանոնները և նրա աշխատանքներին վերաբերվող հատուկ կանոնները:

դ) Գործնականապես պետք է սովորած լինեն լարման տալեքնկածին ազատելու յեղանակները, արհեստական շնչառության յեղանակները, ելեկտրական հոսանքից ու ալլ գժբախտ զեպքերից սուլածաններին առաջին ոգնություն հասցնելու կանոնները, նույնպես և ելեկտրական հաստումներում հրգեհները մարելու կա-

նոնները: Այս կետում նշված կանոնների գիտենալու ստուգումը կատարվում է սույն կանոնների գիտենալը ստուգելու հետ միաժամանակ:

12. Վերոհիշյալ պայմաններին բավարարող անձինք, նկատված վորպես իրենց աշխատանքում անվտանգության պահանջները թերի ճշտությամբ կատարողներ, առաջին նախադասացումից հետո պետք է հանվեն բարձր լարման գծերում ու հաստումներում աշխատանքեր կատարելուց կամ սպասարկման աշխատանքից:

17. 14—15 կկ. պահանջներից թեկուղ մեկին չբավարարող անձինք և տվյալ հաստումի սպասարկման հետ անմիջական առնչություն չունեցող բոլոր անձինք կարող են թույլատրվել աշխատանքների կամ զննման միմիայն 14 և 15 կկ. պահանջներին բավարարող անձի հսկողության տակ:

18. Զննումներին և աշխատանքների կատարմանը թույլատրել հարբած վիճակում կամ թեկուղ թեթև հարբած զբոլթյան մեջ գտնվող անձանց արգելվում է:

ԲԱՐՁՐԱՎՈՆՏ ԳԾԵՐԻ ՇՐՋՄԱՆ ՈՒ ՋՆՆՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

19. Բարձր լարման յուրաքանչյուր գծի համար պետք է նշանակված լինեն՝

ա) Նրա անվտանգության և տեխնիկական զբոլթյան համար անմիջապես պատասխանող անձ (վարպետ, տեխնիկ, ինժեներ):

բ) Սպասարկելու և զննելու պարտավորված անձնակազմ:

Այս անձանց նշանակումը արձանագրվում է կարգադրությամբ շրջանում:

Վերանշված անձանց համար պետք է ճշգրիտ վորոշվի, ինչ ժամանակամիջոցից հետո և ինչ ծավալով նրանք պարտավոր են գծի ու սարքավորման լրիվ ու հոգատար զննումը կատարել:

Զննումները կատարվում են միանշանաբար առանց նարյաղի՝ պահպանելով 20—22 կկ. նշված պայմանները:

20. Բարձր լարման գծերի շրջման ու զննման ընթացքում արգելվում է հենարաններին բարձրանալ:

Շրջման ընթացքում շրջողը պետք է շարունակ գիծը լարման տակ համարի:

Գիտենալով նույնիսկ, վոր գիծը անջատված է, շրջողը

պետք է նրա հետ այնպես վարվի, ինչպես լարման տակ գտնու-
ված զեպղում, նկատի ունենալով, վոր ամեն մի մոմենտ նա
կարող է միացվել փորձարկման կամ աշխատանքի համար:

Յեթե շրջումը կատարվում է գիշերը, շրջողը պարտավոր է
գնալ տրասպորտի յեզրով, վորպեսզի պատահաբար չկոխի կտրված
լարը:

21. Զննումների ժամանակ անհրաժեշտ է համոզվել բոլոր
գծային կառուցումների և սարքավորման լրիվ արտաքին սար-
քինություն մեջ, պարզել և նշել բոլոր փնտվածքները: Հատուկ
ուշադրություն պետք է դարձնել այն անկանոնությունների
վրա, վորոնք կարող են գծային կառուցումների ամբողջությամբ
խանգարում առաջացնել և նրանով մարդկանց համար վտանգ
ստեղծել, որ, հաղորդալարերի ջիղերի փնտվածքների վրա, մե-
կուսիչները փնտվածքի վրա, սառցաշաղկի յերևալու վրա, վորք
կարող է հաղորդալարերի խզման հասցնել, հենարանի փոխելու վրա,
նրանց բանդաժային կամ հեղույսային ամրացումների թուլանա-
լու վրա, վորք կարող է հասցնել հենարանի ընկնելուն և այլն:

Ուշադրություն դարձնել վորևե աշխատանք կատարելու
կամ գծերի մոտ նոր կառուցումներ բարձրացնելու վրա, ինչպես
որինակ, կապի գծերի կառուցելու, յերկաթուղու անցումների,
պահեստների և այլն: Այդպիսիները հայտնաբերելիս անմիջապես
տեղեկացնել ադմինիստրացիային:

Անհրաժեշտ է հետևել հողակցումների ամբողջությանը, հա-
ղորդալարերի և գետնի ու հատվող գծերի միջի հեռավորություն-
ների նորմաներին համապատասխանելուն, պլակատների և վերա-
զբրերի առկայությունն ու պարզությունը, ցանկադատերի սար-
քինությունը և այլն:

Զեռնարկության ադմինիստրացիան պետք է մատակարար-
ի շրջողներին մանրամասն հրահանգներով, վորոնց մեջ պետք
է նշվեն տեղական պայմանների համեմատ դիտմունքների որ-
յեկաները:

22. Կտրված և գետնին ընկած կամ կախված հաղորդալար
հայտնաբերելիս շրջողը պետք է միջոցներ ձեռնարկի անցնող
մարդկանց հնարավոր մոտեցումը հաղորդալարին կանխելու հա-
մար:

Գետնին ընկած հաղորդալարին իրեն շրջողի մոտեցումը
8—10 մ. տարածությունից ավելի մոտ արգելվում է:

Յեթե գետնին ընկած հաղորդալարը հայտնաբերված է

քնակելի վայրում կամ նրան մոտ, շրջողը պետք է աշխատի
կտրված լարի մոտ պահակ կանգնեցնել տեղական բնակիչներից,
քաջատրելով նրանց մահացու վտանգը վոչ միայն հաղորդալա-
րերին դիպչելուց, այլ և 8—10 մ. տարածությունից նրան մոտե-
նալուց և առաջարկելով կտրման տեղին վոչ վորքի թույլ չտալ
մոտենալ: Իսկ յեթե պահակ դնելու հնարավորություն չկա, կամ
թե լարը կտրվել է անբնակելի վայրում, շրջողը պարտավոր է
մոտակա 2—3 հենարաններից պլակատները հանել և ամրացնել
կտրման յերկու ծայրի մոտ ձողերի վրա: Յանկատարտ դնելուց
հետո շրջողը անմիջապես պետք է տեղեկացնի շրջանին կտրման
վայրի մասին, իսկ հետո վերադառնա և սպասի բրիգադի գալուստ:

23. Հերթապահ անձնակազմ չունեցող հոսափոխման կետե-
րի զննումները և բացողյա սյունային յենթակայանների զըն-
նումները կարող են կատարվել շրջողների կողմից (հեռադիտա-
կով գետնից): Ընդ սմին արգելվում է բարձրանալ կոնստրուկ-
ցիաների կամ հենարանների վրա, թեկուզ և լարման տակ գրո-
նվող մասերից անվտանգ հեռավորությամբ: Ողային բաշխման
ցանցերից սնվող, մինչև 10 կվ. լարման յենթակայանների փակ
քաշխման կառուցումների և հոսափոխման կետերի զննումները
կարող են կատարվել միայն այն շրջողների կողմից, վորոնք բա-
վարարում են «Փաղաքային և գյուղական ցանցերում աշխա-
տանքներ կատարելու և սպասարկման անվտանգության կանոն-
ների» պահանջներին, հրահանգված ու ստուգված են այդ կանոն-
ների յուրացման տեսակետից և բավականին ծանոթություն ու-
նեն տվյալ հաստումների, սարքավորման և կառուցվածքի հետ:

24. Մանրամասն զննումները, վորոնց ընթացքում անհրա-
ժեշտություն է հանդիսանում հենարանի կամ հենարանի կոնստ-
րուկցիայի վրա բարձրանալ և առաստաղի հոսանքատար մա-
սերին վտանգավոր հեռավորությամբ մոտենալ, պետք է կատար-
վեն հատուկ կարգադրությամբ, նարյաղով: Զննվող գիծը պետք
է անջատված լինի, ընդվորում պետք է պահպանվեն այլ «Բարձ-
րավոր ողային ցանցերում աշխատանքներ կատարելու կանոն-
ները» (տես 40 կ. և հետևյալ.):

Զննումները չանջատված գծերի հենարանների կամ կոնստ-
րուկցիաների վրայի բարձրացումով կարող են կատարվել մի-
միայն վորպես բացառություն և միմիայն ինժեներ-տեխնիկա-
կան աշխատողների կողմից՝ շրջանի պետի թույլտվությամբ,

նարյադով, պահպանելով պահանջներն ու հեռավորությունները
սույն կանոններէ համաձայն:

ՈՊԵՐԱՏԻՎ ՀՈՍԱՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

25. Բարձր լարման ողային գծերը սպասարկող անձնակազմին թույլատրվում է ոպերատիվ հոսափոխումներ կատարել սույն կանոնների հիման վրա միմիայն հետևյալ պայմաններին բավարարող, հոսափոխման բացող չափով հստակացնելով՝

ա) Հոսափոխման պունկտը ունի պարզագույն սխեմա, ընդ վերում պունկտին մոտենում են ողային գծեր վոչ ավել յերեք ուղղութիւններ. անջատող ապարատները (յուղային անջատիչներ, բաժանիչներ), նախորդված այս կամ այն ուղղութիւնը անջատելու համար, միանգամայն ակնհայտ միացված են նրա շղթային:

բ) Հոսափոխման կետում գրված անջատիչները ունեն մեխանիկական հաղորդակ: Իսկ յեթե հոսափոխման կետում գրված են նաև յուղային անջատիչներ, նրանք պետք է ունենան գիսաանցիոն կառավարում կամ թե նրանց ձեռքի հաղորդակը պետք է պաշտպանված լինի յերկաթ-բետոնյա պատիկով կամ հողակըցված յերկաթե վահանով:

26. Ողային բաց սյունյա յենթակայաններում հոսափոխումները կատարվում են համաձայն նշված յենթակայանների սպասարկման հատուկ կանոնների (տես «Բարձր լարման քաղաքային և գյուղական ցանցերի սպասարկման անվտանգության կանոններ»):

27. Բոլոր այլ ելիկտրական կառուցումներում հոսափոխումները կատարումը կարող է հանձնարարվել ողային գծերը սպասարկող անձնակազմին միայն այն դեպքում, յեթե նա գիտե «Շահագործման և նորոգման անվտանգության կանոնները կայանների և յենթակայանների բարձր լարման կառուցվածքները սպասարկող անձնակազմի համար», կամ թե «Քաղաքային և գյուղական ցանցերում աշխատանքներ կատարելու և սպասարկման անվտանգության կանոնները», նայած նրան, թե վոր կատեգորիային պիտի վերադրվի դիտվող կառուցվածքը, և վորը հաստատվում է յուրացման ստուգման գրանցումով նրա մոտ յեղած անվանական վկայագրի մեջ համաձայն 14 կ.:

28. 25 կ. պահանջներին բավարարող հոսափոխման կետներում

հոսափոխումները կարող են կատարվել 2 հավելվածի աղյուսակի 3 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա ունեցող մի անձի կողմից:

29. Հոսափոխումները կատարվում են ղեկավարող ոպերատիվ հերթապահի կարգադրությամբ կամ թույլտվությամբ, այսինքն սխեմայի դիտարկելի, շրջանի հերթապահի կամ ցանցի տվյալ մասի հերթապահի: Հոսափոխումները կատարվում են առանց նարյադի հերթապահ անձնակազմի կողմից, վորի պարտականութիւնների մեջ է մտնում հոսափոխման կետի սպասարկումը: Սյնտեղ, վորտեղ մշտական հերթապահութիւնը բացակայում է, — այն անձնակազմի կողմից, վորի անունով գրվում է նարյադը, կամ այն անձնակազմի կողմից, վորի պարտավորութիւնների մեջ է մտնում այսպիսի հոսափոխումների կատարումը, շրջանի հերթապահի կամ ցանցի մասի հերթապահի մատչանում գրանցված հեռախոսային կարգադրությամբ: Վերջին դեպքում այսպիսի հեռախոսային կարգադրութիւն կատարողը պետք է ունենա մատչան, վորի մեջ գրանցվին ստացված կարգադրութիւնները և կատարված հոսափոխումները:

30. Անհետաձգելի դեպքերում, հատկապես՝ մարդկանց հետ գծախտութիւն պատահելու դեպքում, անակնկալ տարերային արհավիրքների և հրդեհների դեպքերում, թույլատրվում է յուղային անջատիչներով անջատումներ կատարել առանց ղեկավար ոպերատիվ անձնակազմի թույլտվության:

Նշված դեպքերում բաժանիչներով ինքնուրույն անջատումներ կարող են կատարվել միայն այն ժամանակ, յերբ անջատողը հաստատ համոզված է, վոր անջատվող շղթան 35 և 36 կկ. նշված պայմաններին բավարարում է:

Միացումների ինքնուրույն կատարումը չի թույլատրվում:

31. Կարգադրութիւններ հոսափոխման մասին կարող են տրվել բանավոր, հեռախոսով կամ նարյադով համաձայն 29 կ.:

Յեթե կարգադրութիւնը տրվում է բանավոր և անմիջապէս, կարգադրութիւն տվողն ու ընդունողը պարտավոր են իրար հանաչել ղեմքով:

Յեթե կարգադրութիւնը տրվում է հեռախոսով, այդպիսին ընդունողը պարտավոր է կարգադրութիւն տվող անձի ազգանունը ստուգել, նման կարգադրութիւններ տալու իրավունք ունեցող ոպերատիվ հերթապահների ցուցակով: Ոպերատիվ հերթապահը պարտավոր է իր կողմից ստուգել կարգադրութիւն ըն-

գծային բաժանիչների փոխանցումների բռնակների վրա կախել
«Չմիացնել, աշխատանք ե կատարվում գծում» պլակատը:

Նշված պլակատները կարող են հանվել միմիայն ուղերա-
տիվ հերթապահի կարգադրությամբ: Հերթապահը պարտավոր է
հաջորդադրություն տալ այնքան պլակատ կախելու մասին, վեր-
ջապահ առանձին բրիգադ աշխատում է գծում:

Գծում աշխատանքները ավարտելուց հետո նրա միացումը
կարող է կատարվել միմիայն նույն ուղերատիվ հերթապահի
կարգադրությամբ, վրը անջատման կարգադրություն եր ավել,
կամ նույն աշխատանքի տեղի հետևյալ հերթափոխումների ուղե-
րատիվ հերթապահի:

Միացում կատարող անձը միացնելու կարգադրություն ստա-
նալուց պետք է հիշեցնում է ուղերատիվ հերթապահին հաջորդակի
բանակի վրա յեղած «Չմիացնել, աշխատանք ե գծում» պլակատ-
ների թվի և առկայություն մասին և, հաստատում ստանալով,
համոզվում է հողակցումը, ապա պլակատները և կատարում գծի
միացումը:

39. Գիծը պատահական հնարավոր հակադարձ միացումից
առաջանալու համար, մինչև նրա վրայի աշխատանքների ավար-
տումը, հոսափոխման կետերում գրված յուզային անջատիչների
շարունակները կամ բաժանիչների հաղորդակիների բռնակները
պետք է փակվեն շղթայի և փականքի ոգնություն, վրի բա-
նալին պետք է գտնվի անջատում կատարող անձի մոտ, կամ
նրա կողմից հանձնվի նրան փոխարինող հերթապահին:

ԲԱՐՁՐԱՎՈՒՄ ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊՐՈՒՅՔՆԵՐ

40. Բարձր լարման գծերի վրա, բաժանման պունկտերում,
այլուհի ու բացողյա յենթակայաններում աշխատանք կարող է
կատարվել հետևյալ պայմաններում՝

ա) Աշխատողների ձեռքին պետք է լինի նարյաղ (աշխա-
տանքի զրավոր թույլտվություն):

բ) Աշխատանքը պետք է կատարվի վոչ պակաս, քան յե-
կու անձով:

գ) Գծից պետք է հանվի լարումը, և աշխատանքը պետք
է կատարվի հողակցման վերջումով գծի յերկու ծայրերին կա-

յաններում կամ յենթակայաններում և աշխատանքի տեղում
յերկու կողմից:

դ) Ամպրոպի ժամանակ բոլոր աշխատանքները պետք է
դադարեցվեն, բանվորները հանվեն և հեռացվեն տրամադ-
յանից:

Այս ընդհանուր կանոններից թույլատրվում են հետևյալ
բացառությունները՝ ըստ «ա» կ. թույլատրվում է առանց նար-
յաղի կատարել մանր (133 կ. վերահաշված) աշխատանքներ հե-
նարանների հիմքերի վրա, յերբ աշխատանքը կատարվում է
շրջողի կամ այլ գծային աշխատողի կողմից՝ նրա սպասարկած
գծամասի վրա:

Ըստ «բ» կ. մեկ անձին թույլատրվում է կատարել 133 և
213 կկ նշված աշխատանքները, վրոնց ընթացքում աշխատողը
չպետք է հենարաններին բարձրանա, չպետք է վերցնում կամ
հողակցման վերջում կատարի և վրոնց ընթացքում բացառ-
վում է գործիքներով ու հարմարանքներով լարերին զիպչելու
կամ նրանց մոտենալու ամենայն հնարավորություն:

Ըստ «գ» կ. թույլատրվում է 2 մասում նշված վրոշ աշ-
խատանքների կատարումը լարման տակ գտնվող գծերի վրա,
յեթե այդ գծերի անջատումը անհնար է առանց սպառողին
եներգիա տալու ընդմիջման կամ թե այդ աշխատանքները ըստ
յրենց ընույթի լարման առկայություն են պահանջում:

Աշխատանքների անվտանգության համար պահանջարկ-
առ անձին

41. Աշխատանքների անվտանգության համար պատասխա-
նատու յեն հանդիսանում հետևյալ անձինք՝ աշխատանքները
կազմակերպող և նարյաղ տվող աշխատանքների ղեկավարը: Գծ-
ի անջատելու և միացնելու կարգադրություն տվող ու աշխա-
տանքի անցնելը թույլատրվող ուղերատիվ հերթապահը և աշխա-
տանքները տեղում ղեկավարող ու աշխատանքներ կատարողը:

42. Նարյաղ տվող ղեկավարը պատասխանատու յե աշխա-
տանքի կատարման անհրաժեշտություն ու հնարավորություն, աշ-
խատանքների անվտանգության նարյաղում նշված միջոցառում-
ների ճշտություն և աշխատանքների կատարման համար նշա-
նակված անձանց վրակի բավարար լինելու համար: Աշխատան-
քի ղեկավար կարող են լինել շրջանի (շրջամասի) պետք և ուղա-

յին դժերի դրութեան տեխնիկական վերահսկողութիւնն տանող շրջանի (շրջամասի) ինժեներ-տեխնիկական աշխատողները:

43. Աշխատանքներ կատարողը պատասխանատու չէ աշխատանքների ճիշտ և անվտանգ կազմակերպման, նշանակված առձանց համապատասխան հրահանգման համար:

Աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է մինչև աշխատանքների սկիզբը անվտանգութեան բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները կիրառել, մարդկանց դասավորել աշխատանքի տեղում, ստուգել պահպանիչ հարմարանքների և գործիքների սարքինութիւնը, բրիգադը հրահանգել և նրա վրա ունենալ անընդհատ հսկողութիւն:

Աշխատանքներ կատարող կարող են նշանակվել 4 խմբից վոչ ցածր վորակավորում ունեցող անձինք: Այս կանոնից շեղումներ թույլատրվում են միմիայն «Առանձին աշխատանքներ կատարելու անվտանգութեան հատուկ կանոններում» (տես 2 մաս) վերահսկված մի քանի ամենափոքր վտանգ ներկայացնող աշխատանքների համար:

44. Ոպերատիվ հերթապահը պարտավոր է կատարել աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ բոլոր անջատումները, հողաչցել գծի ծայրերը կայաններում կամ յենթակայաններում, և թույլտվութիւն տալ աշխատանքները սկսելու. նա պատասխանատու լինում է կրում վերանշված ոպերացիաների ճշտութեան համար:

Անջատումները ղեկավարել և աշխատանքները սկսելու թույլտվութիւն տալ իրավունք ունեն՝ ծայրագծերի համար տվյալ գիծը սնող կայանի կամ յենթակայանի ոպերատիվ հերթապահը, իսկ յերկու կամ ավել կողմերից լարում ստացող գծերի համար շրջանի ոպերատիվ հերթապահը (շրջանի ղիսպետչերը) կամ սիստեմի ոպերատիվ հերթապահը (սիստեմի ղիսպետչերը): Այս կամ այն գծերի վրա աշխատանքներ կատարելու համար նրանց անջատման իրավունք տալը տարբեր կատեգորիաների պատասխանատու հերթապահներին վորոշվում է կարգադրութեամբ ըստ սիստեմի: Նարյադում պետք է նշվի, թե վոր ոպերատիվ հերթապահն է պատասխանատու հանդիսանում ըստ տվյալ աշխատանքի:

Այն դրութիւններում, վորտեղ բացակայում է մշտական ոպերատիվ հերթապահութիւնը, ոպերատիվ հերթապահի պարտաւիանութիւնը կատարում է աշխատանքների ղեկավարի կողմից:

հատուկ նշանակված անձը տվյալ աշխատանքի հետ կապված անջատումներ ու միացումներ կատարելու համար: Այդ անձի ազգանունը հայտնվում է աշխատանքի ղեկավարին և նշվում է նարյադում: Կարգադրութիւններ վորեւէ մի այլ անձի կողմից միացում կամ անջատում կատարելու մասին չեն կարող արվել:

Նարյադ ախասանքի համար

45. Նարյադը հանդիսանում է գրավոր կարգադրութիւն աշխատանք կատարելու համար, վորտեղ պետք է նշվեն նախադրութեան անհրաժեշտ միջոցառումները: Նարյադի տալը նախապէս ունի ընդգծել աշխատանքի կարևորութիւնն ու բարձրացրած վտանգը, նույնպէս և վորոշել աշխատանքները տանելու լնթացքում անվտանգութեան միջոցառումներ ձեռնարկելու պարտավոր մարդկանց:

Նարյադի ձևը սրված է 1 հավելվածում: Նարյադը տալիս նրա յերեսի վրա պարտադիր է նշվող աշխատանքների շրջապատին համապատասխանող բոլոր կետերի լրացումը:

Աշխատանքների յուրաքանչյուր կատարողի համար միաժամանակ տրվում է մեկ նարյադից վոչ ավել: Ամեն մի բրիգադի համար պետք է լինի առանձին աշխատանքի կատարող: Ամեն մի գծի համար տրվում է առանձին նարյադ:

46. Նորոգման և նորոգման-ավարտական գծի աշխատանքների համար աշխատանքների ղեկավարի կողմից նարյադը տրվում է աշխատանքների կատարողին կամ անձամբ, կամ հեռախոսով հակադարձ ստուգումով, կամ ուղարկվում է սուբհանգալով: Աշխատանքների ղեկավարը պետք է անձամբ ճանաչի աշխատանքներ կատարողին:

Նարյադը աշխատանքի համար կարող է տրվել նույնպէս ոպերատիվ հերթապահի կողմից գծային աշխատողին, ինչպէս անձամբ, նույնպէս և հեռախոսով ու հակադարձ ստուգումով. այն պնձնավորութիւնը տվյալ դեպքում համարվում է աշխատանքներ կատարող և պետք է բավարարի 43 կ. պահանջներին:

47. Նարյադը անձամբ տալու դեպքում կամ սուբհանգալի միջոցով ուղարկելիս գրվում է յերկու որինակով, վորոնցից մեկը մնում է աշխատանքների ղեկավարի կամ նարյադ տվող ոպերատիվ հերթապահի մոտ, իսկ մյուսը տրվում է աշխատանքներ կատարողին: Յեթե գիծը, վորի վրա աշխատանք է նախատեսվում, նարյադը լրացնելու մոմենտին արդեն ան-

11-28822694

Նախապես և ու հողակցված, աշխատանքների ղեկավարը լրացնելով նարյադի յերեսի և հակադարձ կողմի համապատասխան տողում մեջերը, ստորագրելով այնտեղ, թույլտվություն է տալիս անմիջապես սկսել աշխատանքները:

Յեթե նորոգման բրիգադան աշխատանքի տեղն է ուղարկվում մինչև գծերի անջատումը, նարյադի հակադարձ կողմը չի լրացվում, իսկ յերեսին նշվում է ինչ յեղանակով աշխատանքները սկսելու թույլտվություն կտրվի (գրությամբ, սուրհանդակով, հեռախոսով, ինքնաթիռով):

Այս դեպքում աշխատանքներ կատարողը ինքն է լրացնում նարյադի հակադարձ կողմը աշխատանքի տեղում:

48. Նարյադը հեռախոսով հանձնելիս (որ, գծային պունկտերի մոնաթորներին), ղեկավարը լրացնում է նարյադի մեկ բլանկը և թերագրում է հեռախոսով նարյադի լրիվ բովանդակությունը (հեռախոսագրի ձևով) աշխատանքներ կատարողին, վորը լրացնում է առաջուց իրեն հանձնված բլանկներից մեկը հակադարձ ստուգումով: Աշխատանքներ սկսելու թույլտվությունը կարելի է տալ նարյադը հանձնելու հետ միասին կամ ավելի ուշ գրությամբ, սուրհանդակով, հեռախոսով, ինքնաթիռով:

49. Աշխատանքներ սկսելու թույլտվություն տալ՝ նշելով գծի անջատման ժամը, արգելվում է: Աշխատանքի անցնելու թույլտվությունը կարող է տրվել միմիայն նրանից հետո, յերբ գիծը անջատված է ու հողակցված կայաններում կամ յենթակայաններում բոլոր կողմերից, վորտեղից նա կարող է լարում ստանալ:

50. Յեթե նարյադը կարգալիս աշխատանքներ կատարողի մեջ ամենապիտքը անգամ կասկած է առաջանում, նա պարտավոր է անհապաղ պարզել այն ղեկավարի հետ կամ նարյադ տվող առձի հետ, պահանջելով, անհրաժեշտության դեպքում, գրավոր ճշգրտում:

51. Նարյադի մեկ ուրինակը միշտ պետք է գտնվի աշխատանքի տեղում: Աշխատանքը սկսել առանց նարյադի և նրա մեջ առանց նշումի աշխատանքները սկսելու թույլտվության մասին արգելվում է 133 կ. նշված աշխատանքների բացառությամբ: Աշխատանքը վերջացնելուց հետո նարյադը հանձնվում է նրա տվողին և պետք է վերջինի կողմից պահվի աշխատանքը վերջացնելու ժամանակից հետո 3 ամսվա ընթացքում:

ԳԾԻ ԱՆՋԱՏՈՒՄՆ ՈՒ ՀՈՂԱԿՑՈՒՄԸ

52. Գծի վրա աշխատանքներ կատարելը թույլ տալուց առաջ, 44 կ. համաձայն աշխատանքների սկսման թույլտվություն տալու իրավունք ունեցող ոպերատիվ հերթապահը պետք է կատարի հետևյալ ոպերացիաները՝

Տալ կարգադրություն այն կայանների կամ յենթակայանների, վորոնցից տվյալ գիծը կարող է ստանալ լարում, բոլոր հերթապահներին անջատել գիծը յուղային անջատիչներով, գծային ու շինային բաժանիչներով:

Ստանալով կայանների կամ յենթակայանների հերթապահներից հաստատում, վոր գիծը բոլոր կողմերից անջատված է, ոպերատիվ հերթապահը կարգադրություն է տալիս ղնել բոլոր ծայրակետերում յեռաֆաղ հողակցումներ ու կախել «Չմիացնել» գծում աշխատում են» պլակատները:

Պլակատները պետք է կախվեն գծային բաժանիչների հաղարդակներից: Յեթե բաժանիչները միաֆաղ են, պլակատները կախվում են նրանց բլիշների ցանկապատերից: Պլակատների թիվը պետք է հավասար լինի գծում աշխատող բրիգադների թվին:

Միմիայն կայանների ու յենթակայանների հերթապահներից հաստատում ստանալուց հետո այն մասին, վոր հողակցումները գրված են ու պլակատները կախված, ոպերատիվ հերթապահը կարող է թույլատրել գծում աշխատանքներ սկսել:

Ոպերատիվ հերթապահը իր կողմից տրված կարգադրությունները գրանցում է իր ոպերատիվ մատյանում, նշելով ժամանակը, նույնպես և կայանների ու յենթակայանների հերթապահների հաստատումները այդ կարգադրությունները կատարելու մասին:

Կայանների ու յենթակայանների հերթապահները իրենց հերթին գրանցում են ոպերատիվ մատյաններում վերադաս ոպերատիվ հերթապահի կարգադրությունները ստանալու ժամանակը և այդ կարգադրությունները կատարելու ժամանակը:

Ա.Ե.ԽԱՏԱՆԿՆԵՐ ՍԿՍԵԼՈՒ ԲՈՒՅՏՎՈՒՅՈՒՆ ՏԱՂԻ

53. Նրանից հետո, յերբ գիծը բաղմակողմանի անջատված է ու հողակցված, նարյադ տվող աշխատանքների ղեկավարը, համ անջատումը ղեկավարող ոպերատիվ հերթապահը տալիս է

կարգադրություն աշխատանքներ կատարողին՝ աշխատանքները սկսել:

Թույլատվութիւնը կարող է տրվել անձամբ, հեռախոսով կամ սուբհանդակով ուղարկվող գրութեամբ:

Յեթե անձատուները դեկավարող ոպերատիվ հերթապահիչի կարող ուղիղ հեռախոսային կապ հաստատել աշխատանքներ կատարողի հետ, բայց ունի կապ յենթակայանի հետ, վորը իր հերթին կարող է ունենալ հեռախոսային կապ աշխատանքներ կատարողի հետ, թույլտվութիւնը կարող է հանձնվել ոպերատիվ հերթապահից աշխատանքների կատարողին փոխընդունումով միջակա յենթակայանի հերթապահի միջոցով: Այդ դեպքում միջակա յենթակայանի հերթապահը պարտավոր է ոպերատիվ մատյանում գրանցել ոպերատիվ հերթապահի կողմից նրան հանձնվող թույլտվութիւնը ու ապա կրկնել այն, կարգադրով գրքոված: Յեթե ոպերատիվ հերթապահը հաստատի, վոր գրանցումը կատարված է ճիշտ, յենթակայանի հերթապահը կարող է հանձնել թույլտվութիւնը հեռախոսով աշխատանքներ կատարողին, կարգադրով մատյանից ու պահանջելով կարգադրութեան կրկնութիւնը:

Անձամբ հանձնելիս գրանցում է կատարվում նարյաղում:

Հեռախոսով կամ սուբհանդակի միջոցով գրավոր հանձնվող թույլտվութիւնը պետք է շարադրվի այսպես՝

«Այսինչ գիծը բոլոր կողմերից անջատված է և այսինչ անդուում (թվել կայաններն ու յենթակայանները) նրա վրա գրված են հողակցումներ, թույլատրվում է աշխատանքները սկսել, նախապես դնելով հողակցում գծի վրա աշխատանքի անդի յերկու կողմից»:

54. Հեռախոսային կապի բացակայութեան դեպքում կամ աշխատանքները շտապ կատարելու անհրաժեշտութեան դեպքում գծի մի քանի տեղերում կարելի յե աշխատանքներ սկսելու թույլտվութիւն տալ ազդանշանով ինքնաթիւից:

Ինքնաթիւը թռչում է գծի ուղղութեամբ գետնից 40—50 մ. բարձրութեամբ, յուրաքանչյուր բրիգադի վրա ինքնաթիւը շրջան է կատարում և այդ ժամանակ գցում է նշում պարունակող վիմպել այն մասին, վոր գիծը անջատված է ու հողակցված, և վոր կարելի յե աշխատանքը սկսել: Այդ դեպքում աշխատանքը սկսել թույլատրվում է միմիայն այն բանից հետո, յերբ բրիգադի կողմից վիմպելը կգտնվի և կկարգացվի աշխատանքը կա-

ռարելու հնարավորութեան ցուցմունքը: Թույլտվութեան բովանդակութիւնը պետք է համապատասխանի թույլտվութեան ձեւի համաձայն 53 կ. վերջին պարբերութեան:

Աւխաստիւնի նախապատրաստումը տեղում

55. Աշխատանքները սկսելու իրավունք ստանալով, գծի աշխատանքների կատարողը պետք է նշի նարյաղում թույլտվութիւն ստանալու ժամանակը, յեղանակը վորով նա ստացվել էր և թույլտվութիւն սվող անձի ազգանունը: Հետո նա պետք է հողակցում գծի աշխատանքի տեղում գծամասի յերկու կողմից, վորտեղ աշխատանքներ են կատարվում, մոտակա անկերային հենարաններից վոչ հեռու: Հողակցումների միջև հեռավորութիւնը 2 կմ. ամէլ չպիտի լինի, հակառակ դեպքում գրվում են լրացուցիչ հողակցումներ:

56. Հողակցող ու կարճացող հաղորդալարերի կոմպլեկտի միջոցով վստանելի կարճացումներ ու հողակցումներ ողային գծի հաղորդալարերի վրա գնելուց առաջ, պետք է համոզվել, վոր գծում լարումը բացակայում է համապատասխան փորձարկող գործիքով կամ հատուկ ձկուն հաղորդալարի վերգցումով: Այդպիսի վերգցում կարող է արվել միայն այդ դեպքում, յերբ վստանդ չկա վերգցումով դիպչել լարման տակ գտնվող այլ գծի:

57. Վերգցումի համար գործածվող հաղորդալարը պետք է պատրաստվի պղնձյա ձկուն պարանից և մի ծայրում ոժովի պտուտակային սեղմիչով հողակցված մետաղյա մասերին միացնելու համար, իսկ մյուս ծայրում ունենա բեռ 400—500 գ. քաշով, պարանի վերգցելը հեշտացնելու համար: Պարանի յերկարութիւնը պետք է համապատասխանի սպասարկվող գծերի դարբաններին: Պարանը պետք է ունենա կտրվածք 6—10 մմ²:

Ողային գծերի վրայի վերգցումների համար գործածվող պարանը պետք է լինի նրանց սպասարկող բրիգադների գործիքներում:

58. Ողային գծերի հաղորդալարերը վերգցումով հողակցելիս հողակցող պարանը սկզբում միացվում է հողին, ու ապա սրանից հետո միայն նրա յերկրորդ ծայրը վեր է գցվում գծի վրա:

Վերգցում կատարող անձը գծից հեռու պետք է կանգնած լինի, հողակցման տեղից 4—5 մ վոչ պակաս, և պարանը վեր գցելուց հետո չպիտի նրան դիպչի:

59. Նրանից հետո, յերբ պարանի վերգցումը կհաստատի

գծում լարման բացակայությունը, նրա վրա գրվում է հաղորդալարերի կոմպլեկտներով վստահելի հողակցում ու կարճացումը Մինչև վստահելի հողակցում ու կարճացումը չդրվի, վեր զցած պարանը չպիտի հանվի:

Այն դեպքերում, յերբ հողակցման յենթակա ողային գծերի մոտ կա լարման տակ գտնվող այլ գիծ, նույնպես բոլոր յերկըրթա գծերում, վորոնց վրա շղթաներից մեկը գտնվում է լարման տակ, վերգցում չպիտի կատարվի:

Հողակցումը գրվում է հողակցող ու կարճացնող հաղորդալարերի կոմպլեկտներով, մոկուսացված շտանգների միջոցով:

Այդ ոպերացիան կատարող անձնակազմը պետք է լինի անգլինե ձեռնոցներով: 6 և 35 կվ. գծերում շտանգները պետք է լինեն համապատասխան լարման: 110 կվ. գծերում թույլատրվում է 35 կվ. լարման շտանգների գործադրումը, փորձարկված 90 կվ.:

60. Հողակցող ու կարճացնող հաղորդալարերը պետք է պատրաստվեն ճկուն պղնձյա կարելից և պետք է ունենան կարճ միացումներ ընթացքում տերմիկ կայունություն տեսակետից բավականին կտրվածք, բայց 25 մմ² վոչ պակաս:

Նրանց ներքևի ծայրերը պետք է ոժտված լինեն պատասակային սեղմիչներով հողակցված մետաղյա առարկաներին միացնելու համար, իսկ հողակցվող գծի լարերի վրա գրվող ծայրերը պետք է ունենան հողակցվող լարի հետ լավ կոնտակտն ապահովող կլեմներ: Կլեմի կոնստրուկցիան պետք է պարզ լինի արագ դնելու և հանելու հնարավորություն համար ու դրա հետ միասին չպիտի թույլատրի լարերի ճոճման ընթացքում քամույն և այլ պատճառներից կլեմի դուրս պրծնելը: Հողակցումը դնելու և ամրացնելու բոլոր ոպերացիաները պետք է կատարվեն անգլինե ձեռնոցներով: Հողակցման ամրացումը կատարվում է հատուկ շտանգով կամ անգլինե ձեռնոց հաղած ձեռքերով:

Հողակցումը դնելու սկզբում պետք է միացվեն հողակցման հաղորդալարերի ներքևի ծայրերը հողին, և դրանից հետո միայն կարող է կատարվել մյուս ծայրերի վերգրումը հողակցվող գծի հաղորդալարերին: Հողակցման ընթացքում հողակցող հաղորդալարի ամրացումը հենարանի վտռվին պետք է կատարվի հենարանի ներքևում, անմիջապես գետնի մակերեսի վրա: Հողակցումը հանելիս

պետք է վարվել հակառակ կարգով, այսինքն նախ հանել գծի հաղորդալարերից հողակցող հաղորդալարերի կլեմները, իսկ հետո անջատել հողից նրանց ներքևի ծայրը¹⁾:

61. Մետաղյա կայմերում վորպես հող է հանգիստանում հենարանի ներկից մաքրված մարմինը. հողակցող հաղորդալարը պետք է վստահելի հեղույսով կայմին:

Հողակցող հաղորդալար (որ, դեպի պարպիչները տանող) ունեցող սիստյա հենալաններում, կարճացումը միացվում է իր ներքևի ծայրով նրան. իսկ այգալիսի հաղորդալարի բացակայության դեպքում շինվում է արհեստական հողակցում մետաղյա ցիցի խփումով կամ գայլիկոնը պտտուտակելով 1 մ վոչ պակաս խորությունը:

62. Բարձր լարման մի այլ գծի անցումի վրա աշխատանքներ կատարելիս կամ նրանից այնպիսի հեռավորության վրա, յերբ աշխատանքների ընթացքում չի բացառվում հնարավորությունը դիպչելու նրա լարերին կամ նրանց վտանգավար մոտեցման, այդ յերկրորդ գիծը պետք է անջատված ու հողակցված լինի:

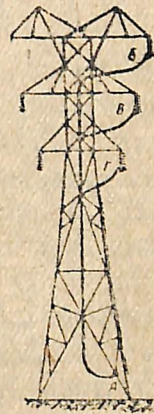
Նրա վրա բավական է հողակցում դնել մեկ տեղում, աշխատանքներ կատարելու տեղի մոտ:

Յերկրորդ գծի անջատումն ու հողակցումը կատարվում է ըստ նախադի և պահպանելով նույն կանոնները, ինչ վոր նորոգվող գծի անջատման ու հողակցման ընթացքում:

Յեթե բարձր լարման յերկրորդ գիծը պատկանում է այլ ձեռնարկության, նրա անջատման ու նրա վրա հողակցում դնելու համար աշխատանքներ կատարողը պետք է կանչի այդ ձեռնարկության ներկայացուցչին:

63. Այն դեպքերում, յերբ անհնար է առանց սպառողներին

¹⁾ Ողային գծերի հաղորդալարերի վրա հողակցում դնելու համար խորհուրդ է տրվում գործածել Մոսկոնեքոյի ցանցերում կիրառվող հողակցող հաղորդալարերի կոմպլեկտային հարմարոնքը: Նա բաղկացած է АБ պղնձյա ճկուն մոտ 25 մ. յերկարությամբ կարելի հատվածից, ունեցող յերկու ճյուղավորում նույնանման կարելից յուրաքանչյուրին՝ 7—8 մ. Կարելի ներքևի ծայրում կա պոռուակային սեղմիչ А, իսկ ճյուղավորումների վերևի ծայրերում—կլեմի պղնձյա ծայրոցներ:

հենցդիտ տալու ընդհատման, հատվող կամ նորոգվող դժի մոտ գտնվող այլ գծի անջատումը, աշխատանքները կարող են թույլատրվել առանց անջատման, բայց 110 և 111 կկ. նշված անվերապահության կանոնների ու պայմանների պահպանումով:

ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԱՆՎՏԱՆ-ԳՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Ընդհանուր միջոցառումներ

64. Գծում տարվող աշխատանքների ընթացքում աշխատանքներ կատարողը պետք է առանց բացակայելու հսկի իր բրիգադի բոլոր աշխատողներին: Անմիջական մասնակցություն աշխատանքներին նա կարող է ունենալ միայն այն դեպքում, յեբբ ամբողջ բրիգադը կենտրոնացած է մեկ տեղում աշխատանքներ կատարողի մոտ անմիջականորեն, միջակա մեկ սյունամիջից վոչ հեռու:

Ամեն մի աշխատանքներ կատարողի հսկողության տակ գտնվող աշխատանքների գծամասը 2 կմ. չպիտի անցնի:

65. Ամեն անգամ աշխատանքներ սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է անձամբ զննել ու համոզվել, Վոր աշխատանքներ կատարելու համար անհրաժեշտ վերամբարձ ու քարշի մեխանիզմներն ու նրանց կից ոժանդակ հարմարանքները, կարապիկները, ամբարձիչները, բազմաձև խարակները, ճախարակները, ճոպանները, կեռերը, բեռների կամ ծանրոցների տարբեր տեսակի բռնիչները, հենարանները պահող փողկալները, հենարանները բարձրացնող սլաքները, բարձրությունում աշխատելու հարմարանքները, ճոճանակները, հարթակները, սանդուխքները, ճանկերը, կարաբիտով շղթայագոտիները և բանվորներին տալու յենթակա բոլոր գործիքները սարքին են:

66. Աշխատանքների ընթացքում բոլոր վերամբարձ ու քարշի մեխանիզմները և նրանց համար ոժանդակ հարմարանքները, ներառյալ բեռնատար ու ցցապարանների տրոսներն ու պարանները պետք է՝

ա) բավարարեն վերամբարձ մեխանիզմների ու նրանց կից ոժանդակ հարմարանքների կառուցման կանոններին.

բ) վկայված ու փորձարկված լինեն համաձայն գոյություն ունեցող սրենքի սահմանված ժամկետներին ու սահմանված նորմաների:

67. Աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է հսկել, վորպեսզի բարձրացվող առարկաների քաշը, նույնպես և քարշույժերի մեծությունը վոչ մի դեպքում չդերազանցեն աշխատանքներին ընթացքում գործադրվող մեխանիզմների, տրոսների, պարանների և այլ ոժանդակ հարմարանքների համար թույլատրվող սահմանային գործող բեռնվածքները:

Աշխատանքը վերամբարձ ու քարշի մեխանիզմներով ու հարմարանքներով, հսկողությունը, զննումն ու նրանց խնամքը պետք է տարվեն համաձայն հատուկ կանոնների:

Մեկ աշխատողի համար թույլատրվող ծանրությունների քարձրացման ու փոխադրման սահմանային բեռը չպիտի գերազանցի 60 կգ:

68. Վերամբարձ և քարշի մեխանիզմներով աշխատանքներ սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը պետք է ստուգի կարապիկներին ու այլ հարմարանքների խարխիլները գետնի մեջ ամրացնելու վստահելիությունը, նույնպես և գետնի մեջ խրված ցցերի կամ ձգման համար թաղված ռիգելների վստահելիությունը, պետք է ստուգի կարապիկի հաստումը նրա անշարժության տեսակետից:

Հետագայում, բուն աշխատանքների ժամանակ, նա պետք է շարունակ հսկի նեցուկի ու ամրացումների անշարժության ու կայունությունը:

69. Բեռների բարձրացման ու ամեն տեսակ քաշումների ժամանակ աշխատանքներ կատարողը պետք է մարդկանց դատվորի այնպես, վոր բեռը ընկնելու, լարը կտրվելու կամ քարշի հարմարանքների ամբողջությունը խախտվելու դեպքում աշխատողները զննվածքներ չստանան:

Մասնավորապես, նա պետք է հսկի, վոր վոչ վոր չանցնի կամ չկանգնի բարձրացվող կամ վայր գցվող հենարանի տակ, ձգվող լարի տակ, քարշի տրոսների ու ցցապարանների տակ, նույնպես և նեցուկների ու ամրացումների մոտ ձգման կողմից:

70. Աշխատանքների հետ անմիջական առնչություն չունեցող մարդկանց գտնվելը բեռների բարձրացման (որ. հենարանների բարձրացումն ու վայր գցելը) կամ քաշումների կատարման հետ կապված աշխատանքների տեղում չի թույլատրվում:

71. Վերամբարձ կամ քարշի մեխանիզմների գործադրում պահանջող աշխատանքները սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը պետք է բրիգադի հետ կրկնի այդ մեխանիզմների աշ-

խատանքը կարգավորող ազդանշաններն ու հետո պետք է ստուգի բրիգադի ազդանշանների խմանալը:

72. Վորեն բեռ հենարանի վրա բարձրացնելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը նախապես պետք է պարզի, թե կարող է արդյոք տվյալ հենարանն ու տրավերսը դիմանալ անվտանգ բարձրացվող բեռին:

Բեռները հենարաններին բարձրացնելիս աշխատանքներ կատարողը պետք է ճախարակները աշխատեցնելու, վորպեսզի չառաջանան աշխատի ճիգեր, վորոնք կարող են հենարանը կոտրել կամ գցել:

73. Յեթե լարերի ու տրոսների միակողմանի ձգման համար չհաշված հենարանը ժամանակավորապես պետք է յենթարկվի միակողմանի ձգման, որինակ յեղած լարերի միակողմանի խզման կամ նոր ձգվող լարերը նրան ամրացնելու ընթացքում, նա պետք է ամրացվի հակառակ կողմից ժամանակավոր հետաձգվումով, ընդվորում աշխատանքներ կատարողը պետք է հատուկ գիտազույգյան յենթարկի աշխատի յարիսիների կայունությունը, վորոնց ամրացվում է հետաձգումը:

74. Յեթե յերկաթուղիները, յանուղիները, կողմնուղիները, նավագնաց գետերն ու ջրանցքները հատուկ կամ անմիջականորեն նրանց մոտ գտնվող գծերում պետք է աշխատանքներ կատարվեն, վորոնց ընթացքում նշված ուղիներով կատարվող յերթիվեկույթյան կապակցությամբ կարող է վորեն վտանգ առաջանալ աշխատող գծային անձնակազմի կամ թե բուն յերթիվեկույթյան համար (որ, ուղիները հատուկ լարերի կախելու կամ հանելու աշխատանքները, ուղիների մոտ հենարանները գնելու կամ վայր գցելու աշխատանքը և այլն), աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է հետևյալ միջոցառումները ձեռնարկել՝

ա) Յերկաթուղիների և նավագնաց գետերի ու ջրանցքների մոտ կատարվող աշխատանքների ընթացքում նա (աշխատանք կատարողը) պետք է նախորոք նախազգուշացնի յերկաթուղային ագմինիստրացիային կամ ջրային տրանսպորտի ագմինիստրացիային և նրանից պահանջի աշխատանքների տեղը ուղարկել հատուկ ագենտներ, վորոնք նախազգուշացնող ազդանշաններ գնելով ու աշխատի միջոցառումներով կկարողանան աշխատանքի ընթացքում գնացքների կամ նավերի յերթիվեկույթյունը կանգնեցնել, և կամ գծային անձնակազմին ժամանակին կկարողանան նախազգուշացնել նավերի կամ գնացքների մոտենալու

մասին աշխատանքները ժամանակավորապես դադարեցնելու համար:

Գնացքի կամ նավի անցնելու ժամանակ աշխատանքները դադարեցնելիս բանվորները չպետք է գտնվեն հենարաններին վրա, այլ պետք է լինեն գետինին:

բ) Սճուգիների և կողմնուղիների մոտ աշխատելիս աշխատանքի վայրից 100 մ. այս ու այն կողմ պետք է կանգնեցվեն ճանապարհին բանվորներ ցերեկը ազդանշան կարմիր դրոշակներով, կամ գիշերը լապտերներով ավտոմոբիլային, հեծյալ կամ այլ յերթիվեկույթյունը ճանապարհի տվյալ ուղեմասում կանգնեցնելու համար

75. Աշխատանքների տեղին ամպրոպի մոտենալու դեպքում (թեկուզ հեռավոր շանթի ու վորոտի առկայությունը) աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է ամբողջ բրիգադը աշխատանքից հանել ու մարդկանց հեռացնել տրասայի յեղրից: Ամպրոպի ժամանակ ինչպես աշխատանքներ կատարելը, նույնպես և հենարանների մոտ գտնվելն արգելվում է:

76. Աշխատանքի համար գիծը ուղեորվող բոլոր բրիգադները պետք է ունենան հատկապես հարմարեցրած առանձին անջրջանցիկ արկղում կամ պայուսակում 5-րդ հավելվածի համաձայն տեղում առաջին ոգնություն հասցնելու համար անհրաժեշտագույն բուժամիջոցների հավաքում:

Աշխատանքի հեռավորության վրա

77. Հենարանի վրա բարձրանալուց առաջ, նախապես պետք է համոզվել, վոր հենարանի հիմքը ամուր է: Յեթե միայնակ հենարանի հիմքը փոխել և ավելի քան ըստ շառավիղի 20 մ. հիմքի տրամագծի 20—25 սմ. գեպքերում, 3 սմ. տրամագծի 25—30 սմ. գեպքերում և 4 սմ. տրամագծի 30 սմ. ավելի, աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է նախ քան մարդկանց հենարանի վրա ուղարկելը, ամրացնել նրան մի քանի բռնիչքով վորպեսզի ապահովի անկումից:

Իրանից հետո անկայուն հիմքով հենարանի վերին մասին պետք է ամրացնել ձգման ծայրերը և վտահանիորեն ցցվապարանել նրան աջ ձգումներով: Բարձր հենարանների ամրացման անհրաժեշտությունը և յեղանակները վորոշում է աշխատանքներ կատարողը դրոշների քանակի և նրանց փոման աստիճանի կապակցությամբ:

Արգելվում է բարձրանալ նոր զրված հենարանին մինչև նոր լրիվ ամրացնելը:

78. Առանց ճանկերի փայտյա հենարանի վրա բարձրանալն ու իջնելը չի թույլատրվում: Փայտյա հենարանի վրա պետք է աշխատել պարտադրորեն յերկու ճանկերի վրա կանգնած:

79. Յենթակայանի հենարանների կամ հենարանային կոնստրուկցիաների վրա աշխատելիս՝ աշխատողը նրանց ամրացված պիտի լինի ապահովիչ գոտիյով:

80. Զի թույլատրվում բարձրանալ ու աշխատել անկյունի հենարանների վրա գծի ներքին անկյան կողմից այն ֆազի, վորի վրա աշխատանքներ են կատարում, այսինքն այն կողմից, վորտեղ ձգված են հաղորդալարերը. չի թույլատրվում նույնպես բարձրանալ ու աշխատել այն կողմից, վորտեղից հաղորդալարը ձգվում է:

81. Հաղորդալարերի վերաձուլումների և մեկուսիչները փոխելու ժամանակ՝ այն ղեպքերում, յերբ մարդկանց բարձրանալու համար պետք է լինում ոգավել կախքթոցներով, վերջինների կառուցվածքը այնպես պիտի լինի, վորպեսզի մարդկանց, նյութերի ու գործիքների նրանց միջից ընկնելու հնարավորությունը բացառվի:

Մոնտաժի ընթացքում կայմերի վրա աշխատելու համար գործադրվող հարթակներն ու սանդուխդները պետք է լինեն համապատասխան ամրության, ունենան հարմար տեղեր գոտին նրանց մեր գցելու համար ու շրջումը, տեղաշարժը և այլն խանգարող հարմարանքներ:

82. Յենթե կախքթոցները, հարթակներն ու սանդուխդները կախվում են կեռերից, վերջինները պետք է ոժտված լինեն պարանը նրանցից սահելու դեմ հարմարանքներով: Պարանների քաշին ու իջեցնելը պետք է կատարվեն կառավարիչների ոգնությամբ կամ ցածրում գտնվող հատկապես նշանակված բանվորների կողմից, բայց վոչ մի ղեպքում կախքթոցում գտնվող բանվորներով. պարանի ազատ ծայրերը պետք է պինդ ամրացվեն:

83. Փայտյա արավերսների վրա աշխատելուց առաջ անհրաժեշտ է նախապես հենարանը ուշադիր զննելու միջոցով համոզվել, վոր արավերսը ամուր է և բոլորովին փթած չէ:

Անկախ զննման արդյունքների՝ արավերսի վրա բարձրանալուց առաջ՝ մոնտաժորը պետք է իր ապահովիչ գոտին կապի

հենարանի վտտի գազաթին, վորպեսզի արավերսի հնարավոր ջարդման ղեպքում նրա գետին ընկնելը բացառվի:

Փտած արավերսների վրա աշխատանքներ կատարելն արգելվում է:

84. Տվյալ հենարանի վրա ծանր բեռների բարձրացումներ կամ իջեցումներ կատարելու ժամանակ, նույնպես և գետնից տվյալ հենարանի հետ կապված ձուլումներ կատարելու ընթացքում (այսպես, որինակ, Մ ձեի հենարանի վրայից արավերսը հաղորդալարերի հետ միասին իջեցնելու կամ բարձրացնելու աշխատանքները, հենարանի փոխվող վտտի վայր գցելը կամ նրա նոր վտտի դնելը և այլն) արգելվում է հենարանի վրա գտնվելը:

85. Հենարանի վրայից վորեւե առարկա ընկնելու ղեպքում ղեքախա ղեպքից խուսափելու համար այն հենարանների հիմքի մոտ, վորոնց վրա աշխատանք է կատարվում, վոչ վոր չպիտի դնվի:

86. Դիշեր ժամանակ թույլատրվում է աշխատանք միայն այն ղեպքում, յերբ ցերեկը նրա կատարելն անհնարին է: Արգելվում են աշխատանքները հենարանների վրա ծորակներով, գետերով և այլ հատված լեռնոտ տեղերում, բացառությամբ ավարիայի ղեպքերի, յերբ գիշերային աշխատանքները անհրաժեշտ են փաստվածքի շուտափույտ լուծարքի համար:

Ընդմիջումներ սախասանկների ընթացքում

87. Յենթե աշխատանքների ղեկավարը նկատում է ամպրոպի մոտեցումը կամ թե անձնակազմի անվտանգությանը սպառնացող վորեւե բան, պարտավոր է աշխատանքից հանել բոլորները:

Այլ ղեպքերում նա պիտի աշխատի կատարված ընդմիջման մասին տեղեկացնել ոպերատիվ հերթապահին և նրանից պտանալ ցուցումներ աշխատանքները լրիվ կծկելու կամ ամպրոպը անցնելուց հետո նրանց վերսկսելու մասին:

Յենթե ոպերատիվ հերթապահին շտապ տեղեկացնելն անհնար է, աշխատանքներ կատարողը, յեղնելով տեղական պայմաններից ու աշխատանքները վարելու համար իրեն թույլատրված ժամանակի տեվողությունից, պետք է վճռի, կարող է արդյոք նա շուտով աշխատանքները գծում վերսկսել, թե պետք է նրանք դադարեցնի:

88. Աշխատանքները ժամանակավորապես դադարեցնելիս բոլոր հողակցումները փնում են տեղերում: Այս ղեպքերում յենթե

բերեալը աշխատանքի տեղից հեռանում եւ վորոշ ժամանակով, աշխատանքների տեղում պետք ե պահակայիններ թողնվեն, վտանգ պարտականութիւնների մեջ ե մտնում չթույլատրել հողակցութեան հանումը, չթույլատրել փորված փոսորանքներին մարդկանց ու կենդանիների մոտենալը, վերջնականապէս չդրված հենարաններին, բեռնվածքի տակ գտնվող վերամբարձ ու քարայրի մեխանիզմներին ե հարմարանքներին մոտենալը:

89. Ընդմիջումից հետո աշխատանքները վերսկսելիս, աշխատանք կատարողը, նախ քան մարդկանց թողնելը, ինքը անձամբ պետք ե համոզվի գծում թողած պահպանիչ հողակցութեան բի ամբողջութեան ու վստահելիութեան մեջ:

Աւստանմանք վերջացնելը

90. Աշխատանքները վերջացնելուց հետո աշխատանքներ կատարողը, անձամբ ստուգելով նորոգվող գծամասի զրուծիւնը (հենարանների, լարերի ե ծաղկաշթանների վրա գործիքի, նյութի ե այլ բացակայութիւնը), ե հանելով գծից ամբողջ բրիգադը, կարգադրութիւն ե տալիս հանել հողակցութեանը, սկզբում գծից անջատելով ու ապա «հողից» հողակցութեան հանելու ժամանակ այս ուղերայիով չգրգռված բոլոր մարդիկ պետք ե գտնվեն գծի տրասայից դուրս:

91. Հանելով հողակցութեանը, աշխատանքներ կատարողը տեղեկացնում ե ուղերատիվ հերթապահին կամ աշխատանք կատարելու թույլտվութիւն տվող աշխատանքների ղեկավարին աշխատանքը վերջացնելու ե հողակցման հանելու մասին: Այս հայտարարութիւնից հետո աշխատանքներ կատարողը գիծը պետք ե համարի լարման տակ գտնվող ե վաղ մի աշխատանք նրա վրա չթույլատրի:

Տեղեկացում աւստանմանք վերջացնելու մասին

92. Տեղեկացումը աշխատանքները վերջացնելու մասին աշխատանք կատարողի կողմից կարող ե հանձնվել ուղերատիվ հերթապահին կամ աշխատանքների ղեկավարին, վորից նա աշխատանքի թույլտվութիւն ե ստացել, միայն հետեյալ յեղանակներով՝

ա) Աշխատանքներ կատարողի անձնական տեղեկացումով աշխատանքներից վերադառնալուց հետո.

բ) Հեռախոսային տեղեկութիւնով հակադարձ ստուգումով. հեռախոսային տեղեկութիւնը տրվում ե կամ անմիջեկանորեն ե կամ թե միջակա յենթակայանի հերթապահի միջոցով, պահպանելով նույն կանոնները, վորոնք նշանակված են աշխատանքներ կատարելու թույլտվութեան հանձնման 53 կ.:

գ. Սուրհանդակի ձեռքով գրութիւն ուղարկելով.

դ) Ինքնաթիռից աղբանշան տալով:

93. Աշխատանքներ կատարողը աշխատանքները վերջացնելու մասին տեղեկացնում ե այս ձևով՝ «այսինչ գծում աշխատանքները վերջացրած են, աշխատանքների տեղում բոլոր հողակցութեանը հանված են, գծում մարդիկ չկան, գիծը կարելի յի միացնել: Աշխատանքներ կատարող այսինչը, (աղբանշան)»:

94. Ինքնաթիռ դործադրելիս թույլատրվում ե աշխատանքները վերջացնելու ե գծից մարդկանց հանելու հաստատման ստացումը նույնպէս աղբանշան յեղանակով:

Ինքնաթիռի վրա պետք ե գտնվի 5 խմբից վաղ ցածր անձ: Տեղեկութեան հանձնումը ինքնաթիռի միջոցով կատարվում ե հետեյալ յեղանակով՝

ա) Աշխատանք կատարողը գծում նախորդ նշանակում ե աշխատանքները վերջացնելու ժամկետը:

բ) Այդ ժամը հասնելիս ինքնաթիռը սափրող թռչնում ե կայանից կամ յենթակայանից, վորտեղից պետք ե լարում տրվի, գծի ուղղութեամբ կարմիր լայն կտորով, վորը աղբանշան ե ծառայում աշխատանքները դադարեցնելու ե մարդկանց գծից հանելու մասին:

գ) Մինչեւ գծի ծայրը թռչնելով (աշխատանքի ծայրը), ինքնաթիռը յետ ե վերադառնում, ընդվորում նրա վրա գտնվող տեխնիկը հսկում ե, թե արդյոք գծում մարդիկ չկան: Բոլոր բրիգադները պետք ե հեռանան կայմերից, իսկ աշխատանքներ կատարողները աղբանշան պայմանական նշանով, գետնին փռված պլիտակ քաթանով կամ ձյան վրա սև քաթանով (խաչաձև)՝ վոր նշանակում ե թե գիծը կարելի յի միացնել:

Գծում աշխատող մարդկանց առկայութեան ղեպքում, կամ կարմիր զրոշով աղբանշանիս, կամ քաթանով աղբանշանիս ժամանակ ինքնաթիռը յենթակայան չպիտի վերադառնա, այլ պիտի շրջաններ անի մինչեւ աշխատանքները չվերջանան ե աշխատանքներ կատարողը փռած քաթանով աղբանշան չտա:

դ) Համոզվելով գծում աշխատող մարդկանց բացակայութեան

մեջ և ստուգելով քաթաններով աղբանշանների համապատաս-
խանելը աշխատող բրիգադների քանակին, տեխնիկը կարգա-
դրութուն և տալիս ողաշուշին թուշել գեպի յենթակայան, վոր-
տեղ ոպերատիվ հերթապահն և գտնվում: Յեթե յենթակայանի
մոտ հնարավոր և վայրեջքը, ինքնաթիռը ցած է իջնում և նրա
մեջ յեղած տեխնիկը տեղեկացնում և աշխատանքները վերջաց-
նելու և բոլոր մարդկանց հանելու մասին: Յեթե վայրեջքը ան-
հնար և, ինքնաթիռը 100 մ. բարձրությամբ յերեք շրջան և ա-
նում յենթակայանի վրա և տեխնիկը աղբանշում և սպիտակ քա-
թանով:

Մինչ այդ մոմենտը, յերբ ինքնաթիռից կադրովի գծում
բոլոր աշխատանքների ավարտեն, ինքնաթիռն արգելվում է
թուշել յենթակայանի մոտ:

Գծի միացումը աշխատանքի կատարելուց հետո

95. Գծի կրկին միացնելու մասին կարգադրություններ կա-
րող են արվել միմիայն այն ոպերատիվ հերթապահի կողմից,
վորը կարգադրություններ եր արել անջատման մասին, կամ թե
նույն աշխատանքի տեղից հետևյալ հերթափոխությունների
ոպերատիվ հերթապահի կողմից:

96. Համապատասխան ոպերատիվ հերթապահի կողմից կըր-
կրին միացնելու մասին կարգադրություն կարող և արվել մի-
միայն նրանից հետո, յերբ նա գծի վրա աշխատող բոլոր բրի-
գադների աշխատանքներ կատարողներից տեղեկություններ ստա-
նա, վոր աշխատանքները ավարտված են, գծից բոլոր բրիգադ-
ները հանված հողակցումները վերցված:

97. Այսպիսի տեղեկություններ ստանալով, ոպերատիվ
հերթապահը պետք է ստացած տեղեկությունները գրանցի ոպե-
րատիվ մատյանում նշելով, ումից և ինչ յեղանակով են նրանք
ստացվել ու միմիայն սրանից հետո կարգադրություններ անի
հողակցումներն ու պլակատները հանելու և գիծը միացնելու
մասին:

98. Հողակցումները հանելու մասին կարգադրություն տա-
լիս, ոպերատիվ հերթապահը գծային բաժանիչների մոտ «Չմիաց-
նել աշխատանք և գծում» պլակատների քանակով պետք է լրա-
ցուցիչ կերպով ստուգի, արդյոք բոլոր բրիգադների կողմից տե-
ղեկացված է աշխատանքները ավարտելու մասին:

99. Գծի միացումը աշխատանքներից հետո վորոշված ժամ-

կետին, այսինքն աշխատանքներ կատարողներին հետ պայմանա-
վորված ժամին, առանց նրանցից յուրաքանչյուրից աշխատանք-
ները վերջացնելու մասին տեղեկություն ստանալու, արգելվում է:

100. Կայանների ու յենթակայանների հերթապահ անձ-
նակազմը, ոպերատիվ հերթապահից աշխատանքից հետո գծերը
կրկին միացնելու մասին կարգադրություն ստանալով, վարվում
և համաձայն ցուցմունքների՝ «Շահագործման և նորոգման ան-
վտանգության կանոններ կայանների և յենթակայանների բար-
ձրը լարման կառուցվածքները սպասարկող անձնակազմի հա-
մար»:

Աշխատանքներ լարման տակ գնվող գծերում

101. Ի բացառումն վերոհիշյալ ընդհանուր կանոնների մի
քանի տեսակ աշխատանքների կատարումը թույլատրվում է
լարման տակ գտնվող գծերում: Այդպիսի աշխատանքներին են
վերաբերվում՝

ա) իր կատարման համար լարման առկայություն պահանջող
փորձարկումներ (մեկուսիչների փորձարկումը չափող շտանգներով):

բ) «Առանձին աշխատանքների կատարման ընթացքում
անվտանգության հատուկ կանոններում» (Տես II) նշված
նորոգման մի քանի աշխատանքներ, այն դեպքում, յերբ նրանց
կատարման համար գծերի անջատումը անհնար է առանց իրենց
նշանակությամբ կարևոր սպասողներին ենթադիա տալը ընդհա-
տելու:

102. Լարման տակ գտնվող գծերում աշխատանքները կա-
տարվում են նարյադներով (տես I հավելված): Յեթե գիծը ամ-
բողջովին մնում է լարման տակ՝ նարյադի բլանկում աշխա-
տանքի պայմանները նշելիս I, II և «a», «6» ու «B» տո-
ղամեջների վրա գիծ է քաշվում: Իսկ յեթե աշխատանքները պի-
տի տարվեն յերկշրթյա գծի անջատված շրթայում, յերբ յերկըր-
որդ շրթան գտնվում է լարման տակ, I և III տողամեջների վրա
գիծ է քաշվում, իսկ II, «a», «6» և «B» տողամեջները մնում են և
լրացվում:

Նարյադի ձեռագրի տեքստի վրա գծեր քաշել, կամ ուղղել
չի թույլատրվում: Նարյադի բլանկի տեքստի վրա գիծ քաշել
թույլատրվում է միմիայն աշխատանքների պայմանների մասում
I, II, III, «a», «6» և «B» տողամեջներում:

103. Լարման տակ գտնվող գծերում բոլոր աշխատանքների

ընթացքում, (ի բացառումն յերկշրջյալ գծերի անջատված շրջ-
թաշի աշխատանքների, յերբ յերկրորդ շրջան լարման տակ և
գտնվում, վորպիսի աշխատանքները կատարվում են 175—187 կկ.
շարադրված հատուկ կանոնների համաձայն) պահանջվում է հե-
տևյալ կարգը՝

ա) Բրիգադի հետ միասին աշխատանքի տեղը գալով՝ աշ-
խատանքներ կատարողը չի կարող առանց պատասխանատու
հերթապահից թույլտվություն ստանալու սկսել աշխատել և պետք է
նրան հայտնի աշխատանքներն ավարտելու մասին:

բ) Աշխատանքների ժամանակ գծերի կրկին միացնելու
ավտոմատները հանվում են գործողությունից:

Աշխատանքներն ավարտելուց հետո նորյաղը հանձնվում է
նարյաղ տվող անձին:

գ) Մի քանի օր տևող յերկարատև աշխատանքների համար
կարելի չէ տալ միայն մի նարյաղ, վորը ֆուլ է աշխատանք-
ներ կատարողի մոտ մինչև նրանց լրիվ ավարտելը:

Այսպիսի դեպքերում աշխատանքներ կատարողը պարտա-
վոր է նարյաղ տվող ղեկավարին և պատասխանատու հերթա-
պահին տեղեկացնել աշխատանքների ընթացքի մասին ղեկա-
վարի հետ պայմանագրված ժամկետներում:

104. Աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է աշխատանք-
ներն սկսելուց առաջ իր բրիգադի բոլոր աշխատողներին հրա-
հանգել, ցույց տալով նրանց աշխատանքներ կատարելու ան-
վտանգությունը կանոնները, հիշեցնել, վոր գիծը գտնվում է
լարման տակ և վոր լարերին ու մեկուսիչներին մոտենալը մին-
չև 110 կվ. լարման գծի համար 2 մ պակաս և 154 ու 220 կվ.
լարման գծի համար 3 մ. պակաս-կյանքի համար վտանգավոր է:

105. Աշխատանքներ կատարողը պետք է անմեկին հսկի իր
բրիգադի բոլոր աշխատողներին:

Աշխատանքի տեղից հեռանալու անհրաժեշտության դեպ-
քում աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է աշխատանքները
զադարեցնել, հավաքել բոլոր մարգելանց և դուրս հանել նրանց
տրասայի յեղրից, արգելելով նրանց մինչև իր վերադարձը գծին
մոտենալ:

106. Ամպրոպի մոտեցման և գծի աննորմալ աշխատանքը
նշող յերևույթների դեպքում աշխատանքներ կատարողը պետք
է անմիջապես բրիգադը ազատի աշխատանքից ու դուրս հանի
տրասայի յեղրից:

107. Լարման տակ գտնվող գծի հենարանի վրա բարձրա-
նալ աշխատողից, վոր կողմերից տեղավորված են մեկուսիչները
պահող տրավերաների կամ կեռերի դուրս ցցված մասերը ար-
գելվում է:

108. Լարման տակ գտնվող գծերի հենարաններին ձգում-
ների դնելը կարող է կատարվել 3 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկա-
ցիա ունեցող անձանց կողմից:

Ձգման ամրացումը հենարանի վրա և աշխատողների բարձ-
րացումը հենարանի վրա թույլատրվում է վոչ մոտ, քան 2 մ.
ներքևի լարի կախելու մակարդակից մինչև 110 կվ. լարման
գծերի համար և վոչ մոտ, քան 3 մ. 154 և 220 կվ. լարման
գծերի համար:

Հաղորդալարերի հնարավոր մտրակումից խուսափելու հա-
մար պրկանի (растяжка) մի ծայրը բարձրացնելու և հենարանի
վրա ամրացնելու ժամանակ նրա մյուս ծայրը պետք է ցածում
պահվի:

109. Լարման տակ գտնվող գծերի վրա աշխատելիս պետք
է պահպանել «Գծում աշխատանքներ կատարելու ընթացքում
անվտանգություն հիմնական միջոցները» (տես 64—89 կկ),
նույնպես և «Առանձին աշխատանքներ կատարելու ընթացքում
անվտանգության հատուկ կանոնները» (տես II-մաս):

Ավտոմատներ բարձր լարման ալ գծերի մոտ

110. Նորոգվող գծի վրայի աշխատանքները, վորոնց ժա-
մանակ կարող է բարձր լարման ալ գիծը հատող սյունամեջե-
րում հաղորդալարերի կամ տրոսների անկում կամ իջնելու տեղի
ունենալ, առանց վերջինի անջատման թույլատրվում են (տես
62 և 63 կկ) միայն աշխատողի դեպքերում, յեթե նորոգվող գծի հա-
ղորդալարերը անցնում են հատվող գծի տակով 4 մ. վոչ պակաս
հեռավորությունից: Լարման տակ գտնվող գծի վրայից անցնող
ալ գծի սյունամեջում աշխատանքն արգելվում է:

Վորպես բացառություն թույլատրվում է մեկ գիրլյանդի
փոխելը կրկնակի ամրացման դեպքում չանջատված գծի վրա, յե-
թե փոխարինվող գիրլյանդի ծայրից մինչև հատվող մոտակա հա-
ղորդալարի հեռավորությունը 15 մ. պակաս չէ: Ընդամեն հաղոր-
դալարի ամրացումը յերկրորդ գիրլյանդով պետք է պարտադրա-
բար պահպանվի, ճախարակը պետք է ցցապարանվի ու անմի-

ընթացքում, (ի բացառությամբ յերկշրջյա գծերի անջատված շրջ-
թաշի աշխատանքների, յերբ յերկրորդ շրջան լարման տակ և
գտնվում, վարպետի աշխատանքները կատարվում են 175—187 կկ.
շարադրված հատուկ կանոնների համաձայն) պահանջվում է հե-
տևյալ կարգը՝

ա) Բրիգադի հետ միասին աշխատանքի տեղը գալով՝ աշ-
խատանքներ կատարողը չի կարող առանց պատասխանատու
հերթապահից թույլտվություն ստանալու սկսել աշխատել և պետք է
նրան հայտնի աշխատանքներն ավարտելու մասին:

բ) Աշխատանքների ժամանակ գծերի կրկին միացնելու
ավտոմատները հանվում են գործողությունից:

Աշխատանքներն ավարտելուց հետո նորյաղը հանձնվում է
նարյալ տվող անձին:

գ) Մի քանի որ տեղ յերկարատև աշխատանքների համար
կարելի չէ տալ միայն մի նարյալ, վորը ֆուում է աշխատանք-
ներ կատարողի մոտ մինչև նրանց լրիվ ավարտելը:

Այսպիսի դեպքերում աշխատանքներ կատարողը պարտա-
վոր է նարյալ տվող ղեկավարին և պատասխանատու հերթա-
պահին տեղեկացնել աշխատանքների ընթացքի մասին ղեկա-
վարի հետ պայմանավորված ժամկետներում:

104. Աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է աշխատանք-
ներն սկսելուց առաջ իր բրիգադի բոլոր աշխատողներին հրա-
հանգել, ցույց տալով նրանց աշխատանքներ կատարելու ան-
վերջանալի կանոնները, հիշեցնել, վոր գիծը գտնվում է
լարման տակ և վոր լարերին ու մեկուսիչներին մոտենալը մին-
չև 110 կկ. լարման գծի համար 2 մ պակաս և 154 ու 220 կկ.
լարման գծի համար 3 մ. պակաս-կյանքի համար վտանգավոր է:

105. Աշխատանքներ կատարողը պետք է անմեկին հսկի իր
բրիգադի բոլոր աշխատողներին:

Աշխատանքի տեղից հեռանալու անհրաժեշտության դեպ-
քում աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է աշխատանքները
զադարեցնել, հավաքել բոլոր մարդկանց և դուրս հանել նրանց
տրասայի յեղրից, արգելելով նրանց մինչև իր վերադարձը գծին
մոտենալ:

106. Ամպրոպի մոտեցման և գծի աննորմալ աշխատանքը
նշող յերևույթների դեպքում աշխատանքներ կատարողը պետք
է անմիջապես բրիգադը ազատի աշխատանքից ու դուրս հանի
տրասայի յեղրից:

107. Լարման տակ գտնվող գծի հենարանի վրա բարձրա-
նալ աշխատողից, վոր կողմերից տեղավորված են մեկուսիչները
պահող տրավերանների կամ կեռերի դուրս ցցված մասերը ար-
գելվում է:

108. Լարման տակ գտնվող գծերի հենարաններին ձգում-
ների գնելը կարող է կատարվել 3 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկա-
ցիա ունեցող անձանց կողմից:

Ձգման ամրացումը հենարանի վրա և աշխատողների բարձ-
րացումը հենարանի վրա թույլատրվում է վոչ մոտ, քան 2 մ.
ներքևի լարի կախելու մակարդակից մինչև 110 կկ. լարման
գծերի համար և վոչ մոտ, քան 3 մ. 154 և 220 կկ. լարման
գծերի համար:

Հաղորդալարերի հնարավոր մտրակումից խուսափելու հա-
մար պրկանի (растяжка) մի ծայրը բարձրացնելու և հենարանի
վրա ամրացնելու ժամանակ նրա մյուս ծայրը պետք է ցածում
պահվի:

109. Լարման տակ գտնվող գծերի վրա աշխատելիս պետք
է պահպանել «Գծում աշխատանքներ կատարելու ընթացքում
անվտանգություն հիմնական միջոցները» (տես 64—89 կկ),
Նույնպես և «Առանձին աշխատանքներ կատարելու ընթացքում
անվտանգության հատուկ կանոնները» (տես II-մաս):

Աշխատանքներ բարձր լարման ալ գծերի մոտ

110. Նորոգվող գծի վրայի աշխատանքները, վորոնց ժա-
մանակ կարող է բարձր լարման ալ գիծը հատող սյունամեջե-
քում հաղորդալարերի կամ տրոսների անկում կամ իջնելու տեղի
ուեննալ, առանց վերջինի անջատման թույլատրվում են (տես
62 և 63 կկ) միայն աշխատողի դեպքերում, յեթե նորոգվող գծի հա-
ղորդալարերը անցնում են հատվող գծի տակով 4 մ. վոչ պակաս
հեռավորությամբ: Լարման տակ գտնվող գծի վրայից անցնող
ալ գծի սյունամեջեքում աշխատանքն արգելվում է:

Վորպես բացառություն թույլատրվում է մեկ գերլյանդի
փոխել կրկնակի ամրացման դեպքում չանջատված գծի վրա, յե-
թե փոխարինվող գերլյանդի ծայրից մինչև հատվող մոտակա հա-
ղորդալարի հեռավորությունը 15 մ. պակաս չէ: Ընդամեն հաղոր-
դալարի ամրացումը յերկրորդ գերլյանդով պետք է պարտադրա-
բար պահպանվի, ճախարակը պետք է ցցապարանվի ու անմի-

չափանորեն ամրացվի հաղորդալարին, և վոչ թե լծակին կամ ճախարակին:

111. Աշխատանքները բարձր լարման չանցատված գծի մոտ, վորոնց ընթացքում չի բացառվում այդ գծի հաղորդալարերին դիպչելու, կամ նրանց վտանգավոր հեռավորություն մոտենալու հնարավորությունը, կարող են կտաարվել հետևյալ պայմաններում՝

ա) Աշխատանքներ կատարողը պետք է լինի ինժեներատեխնիկական աշխատող 5 խմբից վոչ ցածր, իսկ բրիգադը պետք է բաղկացած լինի 3-րդ խմբից վոչ ցածր մոնայոր-ողալիններից:

բ) Պետք է ձեռնարկվեն բոլոր միջոցները լարման տակ դանդաղ հաղորդալարերին դիպչելու կամ վտանգավոր հեռավորությունը նրանց մոտենալու հնարավորությունը կանխելու համար:

Քարշի տրոսներ և ցցապարանների ամենափոքր թուլատրելի հեռավորությունը մինչև բարձր լարման հաղորդալարերը համարվում են մինչև 35 կվ. լարման գծերի համար 2,5 մ. և 110—220 կվ. լարման գծերի համար 4 մ.:

Անհրաժեշտության դեպքում այդ հեռավորությունները պետք է պահպանվեն հակացցապարանման, լրացուցիչ տրոսների և այլնի կիրառումով:

գ. Քարշի բոլոր մետաղյա հարմարանքները (կարապիկներ, ճախարակներ, տրոսներ), նույնպես և ձգվող լարերը պետք է վտանգելիքներն հոգակցվեն:

II. Մ Ա Ս

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԲԱՐՁՐԱՎՈՒՆՆԵՐ ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐՈՒՄ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

112. «Հատուկ կանոնները» պարունակում են նախազգուշացման լրացուցիչ միջոցները բարձրավոր գծերում առանձին տեսակ աշխատանքներ կատարելու ընթացքում, ընդվորում թույլատրվում են կատարվող աշխատանքների բնույթով պայմանավորված վորոշ շեղումներ (Ընդհանուր կանոններից): Բացի «Հատուկ կանոններով» վերապահված յուրաքանչյուր առանձին դեպքերի համար, վոչ մի այլ շեղում «Ընդհանուր կանոններից» չի թույլատրվում:

ԵԲ—32. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՑՐԱՍԱՆ ՄԱԲՐԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ

113. Նոր թվուաններից տրասան մաքրելու կամ գոյություն ունեցող տրասայի լայնացման աշխատանքները կարող են կատարվել և լարման տակ գտնվող գծի յերկարությամբ:

114. Այն դեպքերում, յերբ պետք է բարձր ծառեր կտրել, այդ աշխատանքները կատարվում են բանվորների կողմից, ամեն մի արտելին 3 խմբից վոչ ցածր մեկ անձի անմիջական հսկողությամբ տակ:

Ծառերը կտրելու, զցելու և տեղափոխելու չեն թույլատրվում 18 տարեկանից փոքր անձինք. նրանք թույլատրվում են միայն աշխատանքները վերջացնելուց հետո հատատելին մաքրել:

Ծառերի գցումով զրազված բանվորների առանձին խմբերի մեջ պետք է պահպանվեն անվտանգ հեռավորություններ:

Ծառեր զցելու տեղը կողմնակի մարդիկ չպետք է թույլատրվեն:

Խիտ քամու ժամանակ ծառեր զցելու աշխատանքներն արգելվում են:

115. Աշխատանքները սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողները պարտավոր են նախազգուշացնել բոլոր բանվորներին հնարաններին բարձրանալու, ծառերով կամ պարաններով ու այլ հաղորդալարերին դիպչելու վտանգի մասին:

116. Ծառերի խմբերով զցելը, նախապես նրանց սղոցելով և մեկ ծառը մյուսի վրա զցելով, արգելվում է:

Հանկարծակի ընկնելուց խուսափելու համար առաջին հերթին պետք է վայր զցվեն փտած, այրված ու անկայուն կանգնած ծառերը:

117. Ծառը սղոցելիս նախապես պետք է թերահատում կատարվի բնի քառորդի հաստությամբ այն կողմից, վոր կողմը ծառը պետք է զցվի:

Արգելվում է թերահատել ծառը յերեք-չորս կողմից:

Ծառը վոչ պահանջված կողմը ընկնելուց խուսափելու նպատակով թերահատումի մեջ հակադարձ կողմից պետք է սեպ մացնել:

118. Գցվող ծառի առաջիկա անկման մասին սղոցողները

պետք է այլ բանվորներին աղմուկով կամ ձայնի վորեւ ազդա-
նըշանով նախազգուշացնեն:

Արգելվում է ծառի անկման և հակադարձ կողմից կանգնել-
պետք է խիստ հետեւել, վոր մարդիկ շտապ հեռանան անկման
տեղից և տեղավորվեն հիշված ուղղութիւններից դուրս գտնվող
կողմերում:

119. Հաղորդարարների վրա ծառերի ընկնելու դեմ պետք է
միջոցներ ձեռնարկվեն կիրառելով պարանոց արտաձգումներ, հա-
զորդարարների հակառակ կողմը: Արտաձգումները պետք է լինեն
յերկուսից վոչ պակաս, նրանք պետք է ունենան բավականին
յերկարութիւն, վորպեսզի արտաձգումների ծայրերը բռնող բան-
վորները չկարողանան կայել ծառի ճյուղերին նրա ընկնելու մա-
մանակ:

Արտաձգումները հաստոււմը պետք է կատարվի մինչև ծառի
կտրվելու սկիզբը. բարձրանալ թերակտրված և թերազոցած
ծառերին արգելվում է:

120. Ստտից, թփուտից և մանր ծառերից տրտան մաքրե-
լիս աշխատանքներին հսկելու համար նշանակվում է 2 խմբից
վոչ ցածր անձ:

ԵԲ—33. ՓՈՍՏՐԱԿՆԵՐ ՓՈՐԵԼՈՒ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

121. Փոստրակներ փորելուց առաջ այն տեղերում, վորտեղ
կարող են լինել ստորյերկրյա ելեկտրական կարելներ ու տար-
րեր տեսակի խողովակաշարքեր, անհրաժեշտ է նախորոք տեղե-
կացնել համապատասխան հիմնարկութիւններին, նրանցից ստա-
նալ ստորյերկրյա կառուցումների տեղադրութեան վերաբերյալ
ստույգ ցուցմունքներ և այլ տեղերում հողային աշխատանքներ
կատարելիս պահպանել առանձնահատուկ զգուշութիւն:

122. Թույլ հող ունեցող և փլվածքով սպառնացող տեղե-
րում փոստրակներ փորելիս նրանց պատերը պետք է ամրացվեն
վատահելի ամրացումներով: Թափվող գրունտների համար աշխա-
տանքները կարող են տարվել առանց ամրացումների, բայց գետ-
նի բնական շեպութեան (ОТКОС) անկյան համապատասխանող շե-
պութեամբ:

Արգելվում է գետնի շերտերի փուլ բերելը ընդփորվածքով:
1,5 մ ավելի խոր փոստրակներից հողը դուրս թափելիս

պետք է միջոցներ ձեռնարկվեն հողի կամ քարի կրկին յետ
թափվելու դեմ փոստրակների յեղրից դուրս հանված հողը ավելի
հեռուն թափելու միջոցով:

123. Փորված փոստրակները չպետք է առանց հսկողութեան
թողնվեն կամ թե պետք է վստահելիորեն ցանկապատվեն:

Անցքերի ու անցարանների վրա տեղավորված փոստրակ-
ների ցանկապատումների վրա պետք է գիշերները կախվեն վառ-
վող լապտերներ:

ԵԲ—34. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՀԵՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՍՏՈՒՄԻ ՅԵՎ ՏԱՊԱԼՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

124. Մինչև հենարանների բարձրացման և տապալման
սկիզբը աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է ստուգել պայ-
մանական հրամանատրութեան իմանալը բանվորների կողմից և
նրանց տեղավորել, յեղնելով գերադանց անվտանգութիւնից ու
համապատասխան տեղական պայմաններին և հենարանների
կանգնեցնելու ու տապալելու ընտրած յեղանակներին:

125. Հենարանների բարձրացումը կառնողերով պետք է
կիրառվի միայն թեթև միայնակ հենարանների համար: Բարձրա-
ցվող հենարանի կողքի ընկնելուց խուսափելու համար բանվոր-
ները պետք է տեղավորվեն հենարանի տարրեր կողմերից: Հե-
նարանը պահելու համար զործածվող կառնողերը պետք է ունե-
նան ամուր մետաղյա կեռունելիքաձև ծայրոցներ. նրանց փո-
խարեն բահերի, ցիցերի և նման այլ հարմարանքների գործա-
ծելն արգելվում է:

126. Ծանր ու բարդ հենարանները պետք է բարձրացվեն
վերամբարձ կամ քարշի մեխանիզմներով ու հարմարանքներով,
ընդփորում հենարանի թեքվելուց և կողքի ընկնելուց խուսափե-
լու համար պետք է ապահովվի շեղումների համապատասխան
կարգավորումը ցցապարաններով:

127. Բարձրացրած հենարանի կեռունելիքներով պահելը
զադարեցնել կամ ցցապարանները հանել թուլատրվում է մի-
միայն նրանից հետո, յերբ հենարանի հիմքը միանգամայն վը-
տահելի ամրացրած է, իսկ փոստրակը լիովին լցված է ու տա-
փանված:

128. Աշխատանքների ընդմիջումին այն հենարանը, փորի
փոստրակը լիովին չի լցված, պետք է ցանկապատվի կամ նրա

մոտ պետք է կանգնեցվի պահակ կողմնակի մարդկանց հենարանի մոտ թուլատրելու համար:

129. Հենարանը տապալելու ժամանակ քարշի տրոսները և ջցապարանները պետք է ամրացվեն հենարանի վերին մասին մինչև հենարանի հիմքի աղատելու աշխատանքների սկիզբը:

Տապալվող հենարանի հիմքը ազատել սկսելը թուլատրվում է միմիայն նրանից հետո, յերբ հենարանը վստահելիորեն տապալվի անկումից համապատասխան ջցապարաններով:

130. Հենարանի բարձրացման կամ անկման ժամանակ փոտրակներում աշխատանքներ կատարելն արգելվում է:

131. Տրոսի բացթողումը կանգնեցվող հենարանը փոստրակի մեջ իջեցնելիս, կամ տապալվող հենարանը իջեցնելիս պետք է կատարվի հավասարաչափ և համապատասխան զգուշացման տրոսի կարգիչույց խուսափելու համար:

ԵԲ—35. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՓԱՅՏԵ ՀԵՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ՌԵՎԻԶԻՍՅԻ ՅԵՎ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ

Բնդիմանուր արահանցներ

132. Կարման տակ զանվող գծերի փայտե հենարանների վրա թուլատրվում է կատարել՝

ա) Հենարանների փայտե հիմքերի փոխելու աստիճանի և ռելսային հիմքերի ժանգոտվելու աստիճանի հետազոտումը պայմանով, չոր հենարանի հիմքը կես մետրից ավելի խոր չփորվի:

բ) Հենարանների ներքևի մասում վոտների, դիմկալների, բալանների և ձգումների ռեվիզիան ու մանր անսարքությունների ուղղումը, 110 կվ. ներառյալ լարման գծերի համար չհասած ներքևի հաղորդալարերի մակարդակին 2 մետր և 154 ու 220 կվ. լարման գծերի համար 3 մետր:

Սույն կետում նշված մանր անսարքությունները վերացնելու աշխատանքներին ևն վերաբերվում հենարանների վոտների շուրջը հող ավելացնելն ու տոփանումը, գալիանների պատուժը և բոլաային միացումներում բոլտերի աղատելը, թուլացած բանդաժների ձգումը, թուլացած ձգումների ամրացումը ձգող բոլտերի միջոցով:

գ) Դրոցների (пасынков) կանգնեցնելն ու փոխարինումը (135—141 կկ):

դ) Անտիսեպտիկով տոգորված փայտե հենարաններով կամ

նրանց մասերով հաղորդման գծերում աշխատանքները կատարվում են ԵԲ—43 հատուկ կանոնների համաձայն:

յե) Կարերի հորիզոնական դասավորումով Ս-աձև հենարանների տրավերանների փոխման փորձարկումը հաղորդալարերի միջև 4 մ. վոշ պակաս հեռավորությամբ ղեկարգում (տես 147—154 կկ):

զ) Թեքված հենարանների շիտկումը այն դեպքում, յերբ դա կատարված չէ ձգումների ամրացման հետ գետնի մակարդակից 3 մ. բարձր:

և) Ռելսային հիմքերի փոխարինումը:

133. Հենարանների փայտե հիմքերի փոխելու աստիճանի (փաման չափումներ) և ռելսային հիմքերի ժանգոտվելու աստիճանի վերջում, թուլացած բանդաժների ամրացումը, նորոգումն ու ուղղումը ճաքածների, թուլացած ձգումների ամրացումը ձգման բոլտերով թուլատրվում է ի ըստ հանուր կանոններից՝

ա) կատարել 3 խմբից վոշ ցածր կվալիֆիկացիա ունեցող մեկ անձին, առանց հենարանին բարձրանալու:

բ) կատարել առանց նարյալի, յեթե աշխատանքները պետք է տարվեն շրջողի կամ այլ կծային աշխատողի կողմից իրենց սպասարկած ուղեմատում:

134. Փայտե հենարանների մնացած մասերի ռեվիզիան և բացի 132 կ. նշվածներից այլ աշխատանքների կատարումը, սբ. կտրված ձգումի փոխարինումը, թեքված տրավերանների ուղղումը, նրանց վրայի տնուրների ձգումը, յերթիքների տակահարումը և այլն, կարող են կատարվել միայն անջատված, հոգակցված գծերում:

Դրոցների (пасынков) կանգնեցնելն ու փոխարինելը

135. Դրոցներ կանգնեցնելու և փոխարինելու աշխատանքների ընթացքում միայնակ հենարանը կամ Ս-աձև հենարանի վոտը, վորի վրա զրվում է դրոց, պետք է պահվի կետունելիքներով կամ ամրացվի ձգումներով այնպես, վորպեսզի հենարանի ընկնելու կամ իջնելու հնարավորությունը բացառվի:

136. Ս-աձև հենարանի դրոցը փոխարինելիս, յերբ յեղած դրոցը հեռացվում է, մինչև նոր դրոց կցելը հենարանի նորոգվող վոտը պետք է, բացի դրանից, աշխատանքների ընթացքում ամ-

բացվի ներքին մասում յերկրորդ վտտի հետ համապատասխան
ամբողջյան չորսու հետ անուրով, յեթե հենարանի բուն կոն-
ստրուկցիայի մեջ չկան համապատասխան ամրացումներ:

Դրոցների նշված փոխարինման ընթացքում նորոգվող վո-
տը պետք է նույնպես ամրացվի իջնելուց տակդիրների միջոցով
և սեպհարումով ներքևի ճակատի տակ: Տակդիրներն ու սեպերը
պետք է ունենան ալյուխի չափեր ու ալյուխի կառուցվածք
վարպետի նորոգվող վտտի նրանցից սահելու հնարավորությունը
բացառվի:

137. Ու-աձև հենարանների դրոցները փոխարինելիս ար-
գելվում է քանդել միաժամանակ յերկու վտտը. դրոցների տեղա-
դրումը պետք է կատարել նախ մեկ վտտին և յերկրորդին անց-
նել միայն նրանից հետո, յերբ առաջին վտտի դրոցները փո-
խարինված կլինեն, բանդաժները վստահելիորեն կամրացվեն և
հողը վերջնականապես կտոփանվի:

138. Փոխարինվող դրոցի փոստրակից հանելու կամ նորի
իջնցման ընթացքում արգելվում է վորեն մեկի փոստրակում
գտնվելը:

139. Արգելվում է դրոցների բարձրացումն ու փոխարինու-
մը կատարել ուժեղ քամու ժամանակ:

140. Դրոցները կանգնեցնելու կամ իջնեցնելու աշխատանք-
ներ կատարողը պետք է ունենա 4 խմբից վոչ ցածր կվալիֆի-
կացիա:

141. Մեկ աշխատանք կատարողի հսկողութայն տակ գտնու-
վող բրիգադը չի կարող աշխատանք վարել ավելի, քան մեկ հե-
նարանի վրա:

Լարման տակ գնվող գծերում հեռադաշտների սրավերների փսման ստուգումը

142. Լարման տակ գտնվող գծերում հենարանների տրավերս-
ների փտման ստուգումը կատարել թույլատրվում է միայն միջնա-
կան Ու-աձև փայտե հենարաններով գծերում մինչև 110 կվ ներառ-
յալ լարումով, հեռավորութայն 2 մ վտտի կենտրոնից մինչև
հաղորդալարի առանցքը:

143. Փորձարկում կատարելը հնարավոր է միայն պարզ
յեղանակին: Ամպրոպին և նրա մոտենալիս, անձրևին, գիւրջանդ-
ների ձոձում առաջացնող ուժեղ քամուն փորձարկում կատարել

չի թույլատրվում, իսկ սկսված փորձարկումները պետք է դա-
դարեցվեն:

Չմեղը փորձարկումներ չեն կատարվում:

144. Աշխատանքները պետք է կատարվեն վոչ պակաս, քան
յերկու հոգով: Աշխատանքներ կատարողը պետք է ունենա 4
խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա, իսկ հենարանի վրա աշխա-
տող մոնայորը 3 խմբից վոչ ցածր:

Յուրաքանչյուր աշխատանքներ կատարողի հսկողութայն
տակ գտնվող բրիգադը չի կարող ավելի, քան մեկ հենարանի
վրա աշխատել:

145. Հենարանի վրա պետք է բարձրանալ ալյու կողմերով
վորոնց վրա չկան մեկուսիչներ պահող տրավերսների և կեռերի
յեղունակներ:

Բարձրանալով դրոցների վրա, պետք է հենարանի վտտին
կոճկել ապահովիչ գոտու շղթան: Հետագայում արգելվում է նրան
նորից փաթաթել, բացառութայն քան դեպքերի, յերբ հենա-
րաններն ունեն քամու կապեր և պահագներ: Շղթան քանդել
կարելի չի, միայն կայմից մինչև դրոցի մակարդակը իջնելուց
հետո:

Հենարանի վրա բարձրանալ թույլատրվում է վոչ բարձր
ալյու դրութայնից, յերբ ուները տրավերսի մակարդակին կլինեն:

146. Տրավերսների փտումը չափելիս թույլատրվում է ոգ-
տվել միայն 1 մետրից վոչ յերկար քաթանե ուղեակայով: Պող-
պատե ուղեակայներով, մետաղե և փայտե մետրերով ոգտվելն
արգելվում է:

147. Յերբ փորձարկում կատարողը բարձրանում է մինչև
համապատասխան բարձրութայն, նա պետք է ստուգի, պինդ
են պահում արդյոք ճանկերը և դրանից հետո, մեկ ձեռքով փա-
թաթվելով կայմի գագաթին, մյուս ձեռքով պետք է կատարի
տրավերսի անհրաժեշտ փորձարկումներն ու չափումները:

148. Փորձարկումներն ու չափումները պետք է կատարվեն
վոչ հեռու, քան հենարանի վտտից 0,5 մ:

149. Կասկածելի տրավերսները և փտման դրութայն ար-
վարիական հանդիսացողները պարտավոր է զննել ինքը աշխա-
տանքներ կատարողը:

**ԵՐ—36. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՄԵՏԱՂՅԱ ԿԵ-
ՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ՎՈՏՆԳԻՐՆԵՐԻ ՌԵՎԻԶԻԱՅԻ ՅԵՎ
ՁՅՈՒԹԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ**

150. Մետաղյա հենարանների հիմքերի զննումը և նրանց վառնդիրների ձյուլիլու աշխատանքները կարող են կատարվել լարման տակ գտնվող գծերում:

151. Միաժամանակ մեկ հենարանի համար կարելի չէ փոքրել վառնդիրների մոտ անկյունագծով տեղավորված յերկու փոփոխությունից մեկը:

152. 3 խմբից մեկ ցածր կվալիֆիկացիայով յուրաքանչյուր աշխատանքներ կատարող չի կարող յերեքից ավել կից հենարանների վրա հսկողություն ունենալ:

**ԵՐ—37. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՄԵՏԱՂՅԱ
ԿԵՆԱՐԱՆՆԵՐԸ ՆԵՐԿԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ**

153. Մետաղյա հենարանները ներկելու աշխատանքները թույլատրվում է կատարել միայն 3 խմբից մեկ ցածր կվալիֆիկացիա ունեցող անձի անմիջական հսկողությամբ տակ, ընդգծում նա իրավունք չունի աշխատանքների տեղից բացակայել և իր տեղը թողնել ցածր կվալիֆիկացիայով անձի:

154. Հենարանների ներկումը պետք է կատարվի փորձված, մեծ բարձրության վրա աշխատելու սովոր, ներկարարների կողմից:

155. Աշխատանքները սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը պետք է ներկարարներին ծանոթացնի սույն կանոններին և հատկապես նրանց ուշադրությունը հրավիրել լարման տակ գտնվող հաղորդալարերին կամ հաղորդալարերը պահող մեկուսիչներին ղեկավարող սպառնացող վտանգին, նույնպես և այդ հաղորդալարերին մոտենալուց մինչև 110 կմ ներառյալ լարման գծերի համար 2 մ-ից պակաս հեռավորություն և 154 ու 220 կմ լարման գծերի համար 3 մ-ից պակաս:

Միաժամանակ պետք է բացատրվի ներկի շերտը հաղորդալարերին կամ լարման տակ մնացած շղթայի մեկուսիչներին ընկնելու վտանգը:

156. Բոլոր ներկարարները պետք է ոգտվեն ապահովիչ գո-

տիներով, փորոնցով նրանք պետք է իրենց ամրացնեն հենարանին աշխատանքի ժամանակ:

157. Հենարանին պետք է բարձրանալ այն կողմից, վերի վրա չկան տրավերսների յեղուններ: Տրավերսների կողմից բարձրանալն արգելվում է:

158. Հենարանի կողմից 5 մ-ից պակաս հեռավորության վրա, նույնպես և գծի հաղորդալարերի տակ, չի թույլատրվում նյութերի ու մարդկանց առկայությունը:

159. Աշխատանքները սկսելուց առաջ, ներկելու նախանշանակված հենարաններից կախված հաղորդալարերը պետք է բոլոր կողմերից անջատվեն, հողակցվեն ու կարճացվեն:

160. Յեթե հնարավորություն չի ներկայանում առանց շահագործմանը մնասելու գիծը անջատել, մետաղյա հենարանների մասնակի ներկումը կարող է կատարվել և այն դեպքում, յերբ գծի հաղորդալարերը լարման տակ են գտնվում:

161. Լարման տակ գտնվող գծերի մետաղյա հենարանների ներկումը թույլատրվում է կատարել ներքևից, չհասնելով 2 մ մինչև ներքևի հաղորդալարերի ամրացման մակարդակը 110 կմ ներառյալ լարման գծերի համար և չհասնելով 3 մ, 154 և 220 կմ լարման գծերի համար:

162. Այն մետաղյա հենարաններում, փորոնց կոնստրուկցիան թույլ է տալիս հենարանի մարմնի միջով բարձրանալ թույլատրվում է ներքին կողմի ներկումը կատարել մինչև հենարանի վերին ծայրը հենարանների շանջատված հաղորդալարերի ղեկքում:

Ներկում կատարող աշխատողը ամբողջ ժամանակ պետք է գտնվի հենարանի ներսում և չպիտի դուրս հանի վրձինները, ձեռները և այլն:

163. Յերկղից հաղորդման գծերը տանող հենարանների վրա թույլատրվում է հենարանների ու տրավերսների վերին մասի ներկումը կատարել անջատելով, հողակցելով ու կարճացնելով յուրաքանչյուր շղթան, յեթե գծերն ունեն շղթաների յերկկողմյա տեղավորում և յեթե հենարանի առանցքի ու հաղորդալարերի ամենափոքր հեռավորությունը 2 մ, պակաս չէ մինչև 110 կմ ներառյալ հաղորդման գծերի համար և 3 մ պակաս չէ 154 ու 220 կմ լարման գծերի համար:

Ընդամեն ներկվել կարող են միայն անջատված շղթան պահող արավերսի կեսը և նրան կից կայմի կողը:

Հողակցման, անջատման, կարճացման և աշխատանքներին թույլատրվելու կարգը վորոշվում է «Անվտանգության կանոններով յերկշրթյա գծերում ստուգման աշխատանքներ կատարելու ընթացքում, յերբ շրթաներից մեկը լարման տակ է գտնվում»:

164. Զի թույլատրվում հենարանները ներկելու աշխատանքներ սկսել, յեթե լարման տակ մնացած շրթան անկանոն է (հաղորդալարի կտրուկներ, մեկուսիչի ֆնսավածք և այլն): Իսկ յեթե շրթայի անկանոնությունը տեղի ունենա աշխատանքներ կատարելու ժամանակ, վերջինները անմիջապես պետք է դադարեցվեն և մարդիկ հանվեն հենարաններից:

165. Յերկշրթյա գծերի հենարանների և տրավերսների վրա ներկադրական աշխատանքներ կատարելիս արգելվում է լարման տակ գտնվող յերկրորդ շրթայի տրավերսի վրա անցնել, կամ նրա վրա վորեւ ատարկա գնել:

166. Հենարանների և տրավերսների ներկումը կատարել թույլատրվում է միայն 30 սմ. վոչ յերկար վրձիններով: Հաղորդալարերին չիթը ընկնելուց խուսափելու համար անհրաժեշտ է վրձինը զանգաղ հանել զույլից և թեթևակի նրան քամել, իսկ բուն ներկումը կատարել համաչափ հանդիսա շարժումներով:

167. Անջատված հաղորդալարերով հենարանները ներկելիս մեկ դիտողի գծամասը պետք է լինի 2 կմ. վոչ յերկար:

Լարման տակ գտնվող գծերում հենարանների ներքևի մասերը ներկելիս, յուրաքանչյուր աշխատանքներ կատարողին չպետք է հասնի յերեք կից հենարաններից ավել, 6 հոդուց վոչ ավել նրանց վրա աշխատող ներկարարների քանակով:

Իսկ չանջատված գծերով հենարանների մարմնի ներքին կողմը ներկելիս, նույնպես և տրավերսներն ու յերկշրթյա գծերի հենարանների վերին մասերը ներկելիս, վորոնցից մեկ շրթան գտնվում է լարման տակ, յուրաքանչյուր աշխատանքներ կատարողին հասնող կից հենարանների թիվը չպիտի գերազանցի 2, ներկարարների ընդհանուր թվով 6 վոչ ավել:

168. Ամպրոպի, անձրևի և ուժեղ քամու ժամանակ հենարանների ներկում կատարել չի թույլատրվում:

ԵԲ—38. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՀԱՂՈՐԴԱԼԱՐԵՐԻ ՈՒ ՏՐՈՍՆԵՐԻ ՍՈՆՏԱՍԻ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ

169. Քանզված հաղորդալարը կամ տրոսը ձղումից առաջ պետք է խնամքով գննվի, վորից հետո պետք է վերացվեն հա-

ղորդալարի կամ տրոսի կտրվելու պատճառով առաջացած (որ. ձաքած կամ արձակված ճիւղերն ու այլն) ողարլիթներն ու բոլոր յեղած ֆնսավածքները:

170. Հաղորդալարերը կամ տրոսները քանզելու զեպքում սայլուղիների վրայով հաղորդալարը կամ տրոսը պետք է ֆնսավածքներից պաշտպանվի անցնող կառքերից կամ ձիերից, վորի համար նա պետք է տեղավորվի ամուր բուրգերի կամ այլ հենարանների վրա այնքան բարձր, վոր նրանք կարողանան ազատ անցնել կամ թե պետք է անցկացվի տախտակներով կամ ձյունով ծածկված խրավանդիկներով:

171. Հաղորդալարերի կամ տրոսների ձգման ժամանակ աշխատանքներ կատարողը պետք է խնամքով հետևի, վոր հաղորդալարը կամ տրոսը թույլատրելի նորմաններից ավել չձգվեն:

172. Զի թույլատրվում կոճղից կամ մի այլ խոչնդոտից բռնված հաղորդալարին կամ տրոսին մոտենալ անկյան ներքին կողմից:

Բռնված հաղորդալարը կամ տրոսը ազատելիս անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել վորպեսզի նա աշխատողներին ֆնսահասցնի:

173. Բարձր լարման այլ գծի վրայով անցնող հաղորդալարի և տրոսի մոնտաժի ժամանակ պետք է զեկավարվել 110 և 111 կկ. ցուցմունքներով:

174. Կապի գծերը և ցածր լարման ուժեղ հոսանքի գծերը հատող հաղորդալարերը կամ տրոսները կախելիս ու հանելիս, աշխատանքներ կատարողը պարտավոր է ուրուվող հաղորդալարերը հատող գծերի հաղորդալարերին գիպչելու հնարավորությունը կանխող միջոցներ ձեռնարկել (ոժանդակ հենարաններ կանգնեցնել, կապի գծերի սյուններին անցման ողղատվաներ գնել, վանման տրդա կիրառել և այլն):

ԵԲ—39. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՐԿՇՂԹՅԱԳՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆԲՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ, ՅԵՐԲ ՇՂԹԱՆԵՐԻՑ ՄԵԿԸ ԼԱՐՄԱՆ ՏԱԿ Ե

175. Միևնույն հենարանների վրա լարման տակ գտնվող շրթայի հաղորդալարերի առկայությունը զեպքում բարձրավորտ գծի անջատված շրթայի նորոգման աշխատանքներ կատարելը թույլատրվում է հենարանի մարմնի տարբեր կողմերով, շրթա-

ների յերկկողմյա դասավորումով ելեկտրոնադորժման գծերում այն պայմանով, վոր յերկու շղթաների հաղորդալարերի միջև ամենափոքր հեռավորությունները մինչև 110 կվ. ներառյալ լարման գծերի համար 4,5 մ պոկաս չլինեն և 220 կվ. լարման գծերի համար 7 մ. վոչ պոկաս:

176. Մեկուսիչների գիրլյանդները ճոճում առաջացնող քամու ժամանակ յերկշղթյա գծերում, յերբ մեկ շղթան լարման տակ է, աշխատանքներ տանելն արգելվում է:

177. Աշխատանքներ կատարողը պետք է ունենա 4 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա, իսկ կայմի վրա աշխատանքի թույլատրված բրիգադի այլ աշխատողները վոչ ցածր 3 խմբից:

178. Նարյադ տալը, անջատումը, աշխատանքների համար նախանշանակված շղթայի հողակցումը և աշխատանք սկսելու թույլտվություն տալը կատարվում է «Գծերում աշխատանքներ կատարելու անվտանգության ընդհանուր կանոնների» ցուցմունքների համաձայն:

179. Անջատումները ղեկավարող ու աշխատանքների սկսելը թույլատրող ոպերատիվ հերթապահը, նույնպես և աշխատանքներ կատարողը բանակցումների ընթացքում պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնի աշխատանքների համար նախապատրաստվող շղթայի ճշգրիտ ցուցմունքի վրա:

Այդ շղթան պետք է վորոշվի «աջ» և «ձախ» բառերով, յեթե նայել գծի յերկարությամբ հենարանների համարների աճման կողմը:

Նույն կերպով պետք է նշանակվեն շղթաները նաև նարյադում, ընդվորում աշխատանքների կատարման պայմանները նշելիս պետք է լրացվեն II, «ա» և «Ե» սյունամեջերը:

180. Աշխատանքներ սկսելու թույլտվություն ստանալով, աշխատանքներ կատարողը պետք է պատասխանատու հերթապահից կրկին հարցնի, հատկապես վոր շղթան է անջատված ու հողակցված, և պետք է անմիջապես պրանցի շղթայի (աջ, ձախ) նշումը նարյադի հակադիր յերեսին, վորպեսզի չմոռանա ու չսխալվի:

Ապա պետք է ստուգի, համապատասխանում և արդյոք հիշատակված շղթան նարյադում նշվածին: Զամապատասխանելու կամ վորեւ կասկածի դեպքում աշխատանքներ կատարողը իրավունք չունի աշխատանքներ սկսել, այլ պարտավոր է ճշգրիտ պարզել անջատող շղթան:

181. Աշխատանքների վայրը ժամանելով, աշխատանքներ կատարողը, վորպես կանոն, նախ և առաջ պետք է համոզվի աշխատանքների կատարման համար նշված շղթայի լարման բացակայության մեջ: Մինչև 110 կվ հողակցված նեյտրալով լարման գծերում չոր յեղանակին վորպես լարման նշիչ կարող է գործադրվել շավող շտանգը, վորով ոգտվելիս պետք է ղեկավարվել «Անվտանգության կանոններ բարձր լարման գծերում մեկուսիչների փորձարկում կատարելու ընթացքում» (տես 193 և 217 կվ.): Սակայն շտանգների պակասության, խոնավ յեղանակին նրանց գործադրելու անհնարինության և բարձրավելա գծերի համար լարման այլ նշիչների բացակայության պատճառով թույլատրվում է հողակցում գնելն սկսել առանց լարման բացակայության նախնական ստուգման:

182. Առանց լարման բացակայության նախնական ստուգման, հողակցում գնելուց առաջ, աշխատանքներ կատարողը հենարանին բարձրանալով, պետք է լսի չկա արդյոք մեկուսիչների թեթե ճարճատում այն շղթայի, վորը յենթադրվում է հողակցել:

Այդպիսի ճարճատման առկայության դեպքում հողակցում գնելն ու աշխատանքներին անցնելն արգելվում է:

183. Հողակցումների դրումը կատարվում է հողակցող ու կարճացնող լարերի կոմպլեկտներով (յերեք ճյուղավորումներով ընդհանուր բուն):

Այդպիսի լարի ծայրերից մեկը սկզբից միացվում է մետաղյա հենարանին, ապա մյուս ծայրերը դրվում են անջատված շղթայի հաղորդալարերին մեկուսացած շտանգի միջոցով: Իբրև աջգլխին թույլատրվում է անջատող շտանգի գործադրումը, վորը նախանշանակված է 35 կվ լարման համար և փորձարկված 90 կվ., կամ հատուկ շտանգի:

Այդ ոպերացիան կատարող անձնակազմը պետք է լինի ռեզինե ձեռնոցներով:

Աշխատանքների համար պատրաստվող շղթայի հողակցումն ու կարճացումը պետք է կատարվեն յուրաքանչյուր հենարանի վրա, վորի վրա աշխատանքներ են տարվում: Այդ նույն հենարանների վրա, այն կողմում, վորտեղ գիծը լարման տակ է գտնվում, հենարանների հիմքի մոտ կախվում են կարմիր դրոշակներ:

184. Նորոգվող շղթայի վրա աշխատանքներ սկսելը թույլատրվում է միայն գծի շղթայի հաղորդալարերի հողակցումից ու

կարճացումից հետո, ընդամենն նորոգումն սկսելուց առաջ աշխատանքներ կատարողը պետք է նորոգման բրիգադի աշխատողներին ցուցմունք տա, վոր շղթան է անջատված, և պետք է նրանց նախազգուշացնի այն մասին, վոր յերկրորդ շղթան լարման տակ է մնում և վոր այդ պատճառով աշխատանքը պետք է սարկի հատուկ զգուշությամբ:

185. Հենարանների տրավերսների և բուն հենարանների վրա աշխատանքներ կատարելիս արգելվում է անցնել տրավերսների վրա, վորոնցից կախված են հաղորդման գծի յերկրորդ շղթայի լարման տակ գտնվող հաղորդալարերը: Արգելվում է մոտենալ այդ տրավերսներին և նրանց վրա վորև առարկա գնել: Կայմերի վրա արգելվում է հաղորդալարերի քանդում կամ բուխտերի կծկում կատարել:

186. Հողակցող լարերի, շտանգների, կախքթոցների, մեկուսիչների, գործիքների և այլ. կայմի վրա բարձրացնելն ու նրանից իջեցնելը պետք է կատարվեն բարձրացվող առարկաներն ողնում որորվելու հնարավորությունը բացառող ձգումների, պարանների միջոցով:

Բարձրացումն ու իջեցումը պետք է կատարվեն անջատված շղթայի կողմի տրավերսների ծայրից:

187. Ձգման բոլոր հարմարանքները (կարապիկներ, պոլիսպասներ) պետք է խնամքով հողակցվեն:

Ձգվող հաղորդալարը, նույնպես և անվակներով քանդվող ու միաժամանակ հենարանների վրա բարձրացվող հաղորդալարը, պարտադրորեն պետք է հողակցվեն լարման տակ գտնվող հարեվան շղթայի կարճ միացման դեպքում մակածյալ լարում առանջանալուց խուսափելու համար:

ԵՖ 40. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԲԱՐՁՐ ԼԱՐՄԱՆ ԳԾԵՐՈՒՄ ՄԵԿՈՒՍԻՉՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

Ընդհանուր ցուցմունքներ

188. Սույն կանոնները վերաբերվում են կախովի մեկուսիչների փորձարկումներին Գլավեներգոյի ցանցերում ամենատարածված Սիմենսի շտանգներով (նախանշանակված լարման համար հողի վերաբերյալ 70 կվ և փորձարկվող 140 կվ. լարման),

նույնպես և նրանց մոտիկ իր կոնստրուկցիայով ու երկտրանյան հատկություններով ՎԵԻ-ի, Մոսեներգոյի և այլ շտանգներով:

Այլ տիպի (Գեշո, Դոբլ և այլն) շտանգներով մեկուսիչների փորձարկումները պետք է կատարվեն ձեռնարկությունների ադմինիստրացիայի կողմից մշակվող ու երկտրակայանների Միության ԿԿ տեղական տեսուչների կողմից հաստատվող հատուկ կանոնների հիման վրա:

189. Փորձարկումները թույլատրվում է կատարել միմիայն չոր, խաղաղ յեղանակին: Ամպրոպի մոտենալու, անձրևի, մառախուղի, ձյան և ուժեղ քամու ժամանակ փորձարկումներ կատարելն արգելվում է:

190. Աշխատանքների պայմանների կապակցությամբ փորձարկումները պետք է կատարվեն վոչ պակաս յերկու-յերեք հոգուց կազմված բրիգադներով, անձնակազմի մշտական կազմով, գործնականորեն տրվյալ շրջանում պատահող հենարանների բոլոր հիմնական տիպերի վրա աշխատանքներ կատարելու կանոններին սովորեցրած և սույն անվտանգության կանոնների պահանջների հետ ծանոթացրած: Փորձարկման ուսուցումը պետք է անցկացվի սկզբներում անջատված գծերի հենարանների վրա, ու ապա լարման տակ գտնվող գծերի հենարանների վրա:

Աշխատանքի ընթացքում բրիգադի կազմից մեկ մարդ պետք է գտնվի գետնի վրա: Հենարանի վրա աշխատողները պետք է լինեն 4 խմբից, իսկ գետնի վրա 3 խմբից վոչ ցածր վորակի:

Ուսուցման և չափումներ կատարելու ընթացքում, հենարանին բարձրանալիս և չափումներ կատարելիս, հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել շտանգի կանոնավոր դիրքի վրա:

191. Շտանգի հավաքումը պետք է կատարվի գետնի վրա: Հավաքելիս անհրաժեշտ է ստուգել շտանգի սարքինությունը, հատուկ ուշադրություն դարձնելով հողակցող ձկուն կաբելի ամրողչության, շտանգի հետ, նրա կոնտակտի վստահելիության շտանգի բոլոր առաջի մասերի ամրացման պնդության և, մասնավորապես, շտանգի մարմնին շշուպների ամրացման վստահելիության, մակերևույթին ձեղքվածքների կամ խոր ճանկավածքների բացակայության վրա:

192. Հենարանի վրա բարձրանալ պետք է առանց շտանգի: Արգելվում է հենարանի վրա բարձրանալ այն կողմից, վորի վրա

տեղափոխված են լարման տակ դանդաղ հաղորդալարեր կրող տրավերտներ յեղունները:

Հենարանի վրա շտանգով աշխատել թույլատրվում է միայն այն ժամանակ, յերբ աշխատողը պարտադրաբար ամրացված է սպանովիչ դռնիցով:

Փայտե հենարաններին բարձրացողները վտանգի վրա պիտի ունենան միանգամայն սարքին ճանկեր, ոժտված համապատասխանորեն սրված բռնիչներով, վոչ մի դեպքում չի կարելի բարձրանալ ու կանգել այն տրավերտներին, վորոնց ամրացած են մեկուսիչները:

193. Շտանգի բարձրացումը հենարանի վրա պարանի ուղիւթյամբ պետք է կատարվի ուղղահայաց դրությամբ, չթույլատրելով նրա որորումն ու հարվածները հենարանին: Բարձրանալիս շտանգի շուկները վերե պիտի ուղղված լինեն:

Արգելվում է Ուաձե հենարանների վրա շտանգի հանձնումը մի վտարից մյուսին առանց նրա գետին իջեցնելու:

194. Փորձարկման շտանգը պետք է վստահելիորեն, մինչև չափումների սկսելը, հողակցվի մետաղյա կամ փայտյա հենարանների վրա, վորոնք ունեն իրենց մարմնի վրայով իջնող հողակցման լարեր:

Այդ նպատակով շտանգի հողակցող ողակը ձկուն պզնձյա լարի միջոցով, 10 մմ² վոչ պակաս կտրվածքով, միանում է մետաղյա կայմի մարմնին կամ կայմի մարմնով իջնող հողակցման լարին:

Շտանգը բարձրացնելուց հետո մոնայորներին մեկը բռնում է շտանգը ուղղահայաց դիրքով, հսկելով, վոր նա չդիպչի հաղորդալարերին, դիրլյանդներին ու տրավերտներին, իսկ յերկրորդը այդ ժամանակ կատարում է նրա հողակցումը:

Հենարանի մարմնով իջնող հողակցման լարեր չունեցող փայտյա հենարանների վրա ստուգումներ կատարելիս, փորձարկման շտանգը չի հողակցվում:

Այդ դեպքում հողակցող լարը առաջուց հանվում է կամ փաթաթվում բուֆտով և ամուր կապվում շտանգի բռնակին:

195. Չափումների ընթացքում չի թույլատրվում շտանգին դիպչել նրա բռնակի սահմաններից դուրս, այսինքն հողակցման սկզբնականից բարձր: Զի թույլատրվում շտանգը մոտեցնել կայմի հողակցված մասին 0,6 մ մոտ հեռավորության:

196. Մետաղյա հենարանների վրա մեկուսիչները չափելիս

անհրաժեշտ է հետևել, վորպեսզի մեկուսիչները ուղղությամբ մետաղյա վանդակային կոնստրուկցիայի անցքերի միջով շտանգն անցկացնելիս, նա չդիպչի կայմին, քանի վոր այդ ժամանակ քառավոր շտանգի մեկուսացնող լարումը կտրող է շտանգով աշխատելիս վտանգի առաջացման պատճառ ծագայել:

Հենարանների վրա ամեն տեսակ չափումների ընթացքում վերահսկվող գիրլյանդը պետք է չափումներ կատարող մոնայորի գլխի մակերեսից բարձր գտնվի:

197. Այն հենարանների վրա, վորոնց կոնստրուկցիան աշխատողին հնարավորություն չի տալիս գիրլյանգին հարմար հասնել շտանգով, պետք է գործադրվեն կայուն և հարմար գրված հատուկ հարմարանքներ, որինակ սլաքներ կամ ցցապարաններով ամրացած ծալասանդուխքներ:

198. Շտանգի պարբերական ստուգումը մշտապես աշխատելիս անհրաժեշտ է կատարել ամեն ամիս և յերեք անգամից վոչ ավել ամսական գործադրելիս՝ յուրաքանչյուր յեռամսյակին:

199. Գծում կամ շտանգի աշխատանքում վորևե ելեկտրական աննորմալություն նկատելիս, աշխատանքներն անմեկին զադարեցվում են: Վերջին դեպքում շտանգն անմիջապես ուղարկվում է փորձարկման անկախ նրա պարբերական փորձարկումից:

200. Կանգնել հենարանի տակ, վորտեղ չափումներ են կատարվում չի թույլատրվում:

Մեկուսիչների փորձարկումներ 110 կվ. գծերում

201. Վերահշյալ տեպի չափող շտանգներով մեկուսիչների փորձարկումը թույլատրվում է կատարել ելեկտրական սխտեմների 110 կվ. այն գծերում, վորոնց զրոյակետերը հողակցված են և, հետևապես, վորոնց ֆազային լարումը չի գերազանցում 70 կվ հողի վերաբերյալ:

202. Զի թույլատրվում փորձարկում կատարել անկյունային կայմերում գծի դարձանկյունով 90° և պակաս, իսկ մնացած անկյունային կայմերում 90° մեծ դարձանկյունով պետք է պահպանել հատուկ զգուշություն:

Կախովի մեկուսիչների փորձարկումը 35 կվ. գծերում

203. 35 կվ. գծերի մեկուսիչները փորձարկելու համար պետք է գործադրվի ավելի հարմար մանեվրելու հնարավորություն տվող Սիմենսի տեպի կարճացրած շտանգը:

204. Քանի վոր հաղորդալարերի միջև ավելի փոքր հեռավորությունների հետևանքով 35 կվ. գծերում մեկուսիչները փորձարկումների ընթացքում ավելի մեծ և վտանգը, բերդադը պետք և կոմպլեկտավորվի ամենափորձված մոնտյորներին և աշխատանքները պիտի տանի 5 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա ունեցող անձի անընդհատ հսկողության տակ:

205. Հաղորդալարերի յերկու շղթայով հենարանների վրա հափումները հնարավոր և կատարել միայն մեկ շղթայի անջատված լինելու դեպքում:

206. Անկյունային հենարաններում հաղորդալարերի միջև հորիզոնական հեռավորությունը 2 մ պակաս և 165° փոքր գծի դարձանկյուն լինելու դեպքում չի թույլատրվում հափումներ կատարել:

207. Անկյունային մետաղյա հենարաններում հաղորդալարերի միջև հորիզոնական հեռավորությունը 3,5—3,6 մ և 145° փոքր գծի դարձանկյուն լինելու դեպքում չի թույլատրվում հափումներ կատարել:

208. Անկերային ու անկյունային հենարաններում հափումներ կատարելիս չի թույլատրվում շտանգն անցկացնել պերեմիչկայի հաղորդալարի և գերլյանդների մեջ:

209. Միջնական A-աձև հենարաններում հափումներ թույլատրվում են միայն 1,6 մ վոչ պակաս հաղորդալարերի միջև հորիզոնական հեռավորություն ունեցող հենարաններում: Այդպիսի հենարաններում կրկնակի կախովի գերլյանդները հափելիս պետք և հսկել, վորպեսզի արավերսները չգտնվեն աշխատողի գլխի վերև:

210. Կրկնակի գերլյանդներով անկերային հենարաններում հափումներ կարող են կատարվել միայն այն դեպքում, յերբ հաղորդալարերի միջև հորիզոնական հեռավորությունը 2 մ պակաս չէ:

211. Անկերային և անկյունային հենարանների բոլոր արավերսներում ձգող գերլյանդների արտաքին ձյուղերի հափումներ չեն թույլատրվում:

212. Փայտե «մոմաձև» հենարաններում թույլատրվում և կատարել մեկուսիչների հափումները միայն այն դեպքում, յերբ հաղորդալարերի միջև հորիզոնական հեռավորությունը 1,2 մ պակաս չէ, իսկ ուղղահայացը $20 \times 0,65 = 1,3$ մ ավել չէ: Ընդամենը շտանգի շոշափուկները շտանգի առանցքի վերաբերյալ պետք և դրված լինեն $110^\circ - 120^\circ$: Վերին ֆաղը հափելիս աշխատողի դրու-

թյունը պետք և այնպես լինի, վորպեսզի գլուխը ներքին հաղորդալարի մակարդակից 1 մ. ցածր գտնվի:

ԵԲ—41. ՈՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ ԳԱԲԱՐՏՆԵՐԻ ՉԱՓՄԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

213. Լարման տակ գտնվող ողային գծերի հաղորդալարերի զարարիտների ու իջվածքի սլաքի չափումները թույլատրվում են միայն գետնից անկյունաչափ գործիքների միջոցով:

Նշված չափումները կարող են կատարվել մեկ անձով:

Այդ անձը կարող և էլեկտրատեխնիկական մասնագիտությամբ չունենալ, բայց պետք և աշխատանքների ղեկավարի կողմից աշխատանքների ուղարկվելուց առաջ հրահանգված լինի, վոր արգելվում և բարձրանալ հենարաններին, մոտենալ ավելի քան 8—10 մ կտրված, կախված կամ գետնին բնկած հաղորդալարերին, հենարաններին մոտենալ, կամ հաղորդալարերի տակ գտնվել ամպրոպի կամ թի գծի անկանոնությունը նշող յերեվոյթների ժամանակ:

214. Գործարիտների չափումները ձողերով կամ սուլեակներով, նույնպես և իջվածքի սլաքների չափումները ձողաքանոնի միջոցով հենարաններից կարող են կատարվել միայն անջատված ու հողակցած գծում «Անվտանգության ընդհանուր կանոնների» պահանջները պահպանելով:

ԵԲ—42. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՀԵՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀՈՂԱԿՑՄԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ

215. Հենարանների հողակցման դիմադրությունների չափումները, վորոնց ընթացքում չի պահանջվում հենարանին բարձրանալ, կարող են կատարվել Լարման տակ գտնվող գծերում:

Աշխատանքներ կատարողը պետք և ունենա 4 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա:

216. Փայտե հենարանների հողակցումների ղեկավարությունը հափելիս, յերբ պետք և լինում հենարանով իջնող տրոսը բաժանել հենարանի հողակցումից, նրա ներքևում տեղավորված կլեմի յետ պտտումն, ու ապա նրանց հակադարձ միացումը, պիտի կատարվի օեզինե ձեռնոցներով: Չափումների ժամանակ

արգելվում է գիտել իջնող հողակցումից բաժանված, տրոսի ծայրին:

ԵՐ—43. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԱՐԿՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՍԱՆԻՏԱՐԻԱՅԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԱՆՏԻՍԵՊՏԻԿՈՎ ՏՈԳՈՐԳԱՆ ՓԱՅՏԵ ԿԵՆԱՐԱՆՆԵՐՈՎ ՀԱՂՈՐԳՄԱՆ ԳԾԵՐՈՒՄ ԿԱՍ ՆՐԱՆՑ ՄԱՍԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆԲՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ

1. Անտիսեպտիկով տոգորված փայտե սյուների բեռնաթափումը, բարձումը և պահումը կատարվում է համաձայն գոյություն ունեցող «բեռնելու և բեռնաթափելու աշխատանքների կանոնների ու նորմաների»:

2. Դարսակների վրա և նրանց մոտ արգելվում է տոգորված փայտի մշտական վորեն աշխատանք կատարել. չի թույլատրվում դարսակից սյուների վայր գցել վոչ նրանց պատման ուղղությամբ:

3. Բնակելի կետերում և կոնուրոլ պոստերում տոգորված փայտի մշտական պահելու պահեստները պետք է ցանկապատով սահմանվեն:

Ցանկապատի վրա պետք է փակցվեն «Ձգույշ» փայտը տոգորված և թունավոր նյութով». «Պահեստում ձիւկն արգելվում է»:

Տոգորված բնափայտի գյուրավառության պատճառով փայտի պահեստում բաց կրակ անել վորեն նպատակի համար արգելվում է. հրշիջ պահակի ցուցմունքով մշտական պահեստները պետք է ապահովվեն ջրով հրդեհը մարելու համար (տակառներ ջրով ու հրշիջ գույլերով, ջրամբարներ կամ հրշիջ հիդրանտներ), կրակմարիչներով (նայած տարվա յեղանակին, ամառային կամ գժվար սառչող լիցքով):

4. Դարսակները պատրաստելիս մշտական պահեստներում, մանաթրական ու գծային կետերում պետք է պահպանվեն հետևյալ բացվածքները՝

ա) Փայտի դարսակների միջև 20 մ.

բ) Դարսակների և ալրվող կամ կիսաալրվող շենքերի միջև 40 մ.

գ) Դարսակների և հրակայուն կամ կիսահրակայուն շենքերի միջև 25 մ.

A և B կատեգորիային վերաբերվող արտադրություններին մոտ դարսակներն կաղմելն, ինչպես նաև գյուրավառ և ալրվող հեղուկների պահելը պահեստների մոտ չի թույլատրվում:

Դարսակներ կաղմելը հաղորդման գծերի հաղորդալարերի տակ արգելվում է:

5. Պահեստի մեծության կապակցությամբ նրա տերիտորիայով պետք է անցկացվեն ընդհանուր ուղտագործման ճանապարհների հետ միացած մեկ կամ յեքիս անցում:

6. Գործարանային յեղանակով կրեոդոտով տոգորված բնափայտի հետ բոլոր աշխատանքները, ինչպես հաղորդման գծերի մոնտաժի ժամանակ, նույնպես և նրանց շահագործման ընթացքում պետք է կատարվեն հատկազգեստով:

Բանվորները հատկազգեստով պետք է ոժտված լինեն կատարելիս՝

ա) Ձեռքի բեռնաթափում կամ բարձում, հալաքում, հենարանների կանգնեցում, նույնպես և հենարանի վրա բարձրանալու հետ չկապված նորոգման աշխատանքների ժամանակ՝ կոմբինեզոնով թեթև բրեզնտից, կրեոդոտով տոգորված փայտի հետ շփվելու տեղերում՝ նիտրոլաքի միջադիրներով, կաշվե կիսալոշիկներով, չրի աղաղումի կաշվե, կամ ափի կոճից կաշվով կարած բրեզնտյա ձեռնոցներով, վերջինները պետք է ունենան մատտեղ ցուցամատի համար կաշվե թեռնոցներով, կաշվե սաղափարով ուսերին իջնող ու վիզը ծածկող հատուկ տիպի փողաբերանով, շփերակա տիպի, ողափոխումով, ապահովիչ ախնոցներով, կաշվով կարած թաղիքի ուսակալներով:

բ) Հեծյալ մոնտաժ, նորոգում, գնում և հաղորդման գծերի փորձարկում, կապված հենարանի վրա բարձրանալու հետ (ողայիններ)՝ կոմբինեզոնով թեթև բրեզնտից նիտրոլաքե մեջքիներով կրեոդոտով տոգորված փայտի հետ շփվելու տեղերում՝ ձանձային տիպի կաշե կոշիկներով, չրի աղաղումի կաշվե ձեռնոցներով, կաշվե սաղափարով ուսին իջնող ու վիզը ծածկող հատուկ տիպի փողաբերանով, շփերակա տիպի, ողափոխումով, ապահովիչ ախնոցներով:

գ) Ձմեռները թաղակներին լրացուցիչ պետք է տալ բախիլներ բրեզնտից նիտրոլաքե մեջքիներով:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 1. Ռեզինե վռտնամանն ու ձեռնոցները քայքայվում են կրեոդոտից և գործարանի չափի թույլատրվեն:

Արգելվում է աշխատանք կատարել բաց ոճիքով, նույնպես և հենարաններին բարձրանալ առանց ձեռնոցների:

7. Բրեզենտե կոմբինեզոնի, կիսակոշիկների և կոշիկների ծառայությունների ժամկետը սահմանվում է մեկ տարի: Մնացած հատկազգեստի՝ մինչև մաշվելը:

8. Անտիսեպտիկով տոգորված փայտի հետ շփվող գծային անձնակազմը, վորպես կանոն, պետք է ապահովված լինի տաք դուշով կամ բաղնիքով:

9. Կրեդոտով տոգորված բնափայտի հետ աշխատելիս բանավորները պետք է պահպանեն առողջապահության հետևյալ պահանջները՝

ա) Ամեն անգամ սնունդ ընդունելուց առաջ, ինչպես և աշխատանքները վերջացնելուց հետո, ձեռքերը լվանալ սկզբում լուծորգով, ու ապա տաք ջրով կանաչ սապոնով:

բ) Չսափովել աշխատանքից առաջ:

գ) Կանոնավոր փոխել հատկազգեստը, չթուլատրելով նրա տոգորումը: Հանած հատկազգեստը պետք է խնամքով լվացվի (մեխանիկական յեղանակով), կանաչ սապոնով և լավ հողմահարվի: պետք է հաճախ լվացվեն թաթպանները (ձեռնոցները):

դ) Աշխատանքից առաջ անհրաժեշտ է խնամքով ու թանձր յուղել (չտրորել) յերեսը, վիզն ու ձեռքերն ապահովել յուղով՝ ստորև նշված սեպեպոններից վորքե մեկով՝

1. Սպիտակ կալ—75,0, տալկ—75,0, ուլա—100,0, շիր—20,0, ֆորմալին—10,0 և թորած ջուր—870,0:

2. Սպիտակ կալ—160,0, տալկ—160,0, թորած ջուր—200,0, գլիցերին—200,0:

յե) Աշխատանքների վերջում լվացվելուց հետո մարմնի բոլոր բաց մասերի վրա (յերես, վիզ, ձեռքեր) 10—15 րոպե դնել թրջոց չեղոքացման համար: Թրջոցն իրենից ներկայացնում է հիպոսուլֆիտի 5% լուծույթ:

զ) Զթուլատրել վոչ ապահովել, վոչ բուժման նպատակով ինչպես մաքուր վաղելինի, նույնպես և վաղելինից պատրաստված վորքե յուղի գործածում:

ե) Կաշվե կիսակոշիկներով աշխատելիս շալվարը պետք է ներբանափոկերով կապել աչնպես, վորպեսզի նա չկարողանա բարձրանալ և վորքերը չմերկանան:

10. Հանձնարարվում է կրեդոտով տոգորված բնափայտից հենարանների վրա աշխատանքներ կատարել յերեկոյան և վաղ ժամերին: Ամպամած օրերին աշխատանքը կարող է կատարվել ամեն ժամանակ:

11. Բանի վոր հենարանների բնափայտի տոգորման համար գործածվող բաղադրությունները թույնավոր են՝

ա) Անհրաժեշտ է այդ մասին նախազգուշացնել գյուղխորհրդներին:

բ) Բաղաքի սահմանում ուժեղ հետևակային չեթեկուծ յան տեղերում անհրաժեշտ է կրեդոտով տոգորված հենարաններին մասը յուղաներկով ներկել 1,8 մ. բարձրությամբ դետնի մակարդակից:

գ) Հեռացնել (այրել, հողի մեջ թողնելով) անտիսեպտիկով վորդով կամ շաղ տված խոտն ու ծղոտը:

12. Հենարանների հիմքերի բանդաժավորումը կարող է կատարվել բարձր տակ գտնվող գծերում:

Հենարանների հիմքերին բանդաժներ դնելը կատարվում է յերկու անձով, վորոնցից մեկը պետք է 3 խմբից վոչ ցածր կվալիֆիկացիա ունենա:

13. Հենարանների տրավերսներն ու այլ մասերը կարող են յենթարկվել գերծեփման, վորը կայանում է փոման վառարան վոր գոտուն անտիսեպտիկ պատտան թործման տեղերը խողանալով հասցնելու մեջ, իսկ ծակերին միայն քրքրելով անջատված ու հողակցված գծերում:

ՄԱՆՈՒԹՈՒԹՅՈՒՆ. — 100 կգ Մ-աձև հենարանների վրա հաղորդալարերի հորիզոնական տեղավորումով 4 մ վոչ պակաս հաղորդալարերի միջև, թուլատրվում է գերծեփում տրավերսի թործերի տեղերում հենարանի վոտների մեջ և չանջատված գծում:

14. Բաղաներում բանդաժների մթերումը պետք է կատարվի անձրեից փակ և բավականին լույս ունեցող պահեստներում:

Մանրացնելիս և անտիսեպտիկը մաղելիս, նույնպես և պատտայի պատրաստման համար նրա լցնելիս, աշխատանքի տեղը պետք է վստահելիորեն ապահովվի կամ բանվորը պետք է ոժտվի սեպիրատորով:

Մթերվող անտիսեպտիկ պատտան, ինչպես բանդաժներ, նույնպես և գերծեփում արտադրելու համար պետք է պատրաստվի նրա ապառ խոռնելը թույլ տվող հատուկ յերկաթե կամ փայտե արկղում, կամ փոքրիկ բաքում:

Բանդաժները պետք է պատրաստվեն տոլից (կամ այլ խիտ ու փխտվածքից ամուր նյութից):

Աշխատանքները վերջացնելուց հետո, անտիսեպտիկով (ու-

դալիտով, կրեոլացիով) փոքրիկ բաժներն ու դույլերը պետք է խնամքով փակվեն և պահվեն առանձին շենքում:

15. Բանգամներ պատրաստելու աշխատանքները պետք է կատարվեն հետևյալ հատկապեսներով՝ թեթև բրնձենոտե կոմ-
քինեզերով, կաշվե կրկնակոշիկներով. շբի աղաղումի կաշվե ձեռ-
նոցներով. շոֆերական տիպի ապահովիչ ակնոցներով, որպիսի-
խումով. սեպիքատորով:

16. Հենարանների սյուների կամ դրոցների վրա գետնից
գուրս գտնվող տեղերում բանդամներ դնելու աշխատանքները
որտեք է կատարվեն թեթև բրնձենոտե կոմքինեզոններով և շբի
աղաղումի կաշվե ձեռնոցներով:

17. Անտիսեպտիկով բանդամի պատրաստման աշխատանք-
ները կատարելիս, նրանց տեղը դնելիս, նույնպես և գերծեփում
կատարելիս անհրաժեշտ է պահպանել 9 «ա», «բ», «գ» և «դ»
դ. որոշանշները:

I Հավելված

(Նաբյադի յերեսի կողմը)

Աշխատելիս պահպանի՜ր անվտանգության կանոնները.
Յանցային շրջանի անունը

Ն. Ա. Ր. Յ. Ա. Դ. Ա.

Գծի վրա աշխատանքներ կատարելու

Աշխատանքներ կատարողին

(սլաշտոն, աղղանուն, ինիցիալներ)

Բերդաղը կազմով մարդուց

(աղղանուններ, ինիցիալներ)

Առաջադրվում է « » ամսաթիվ ամիս 193 թիվ

Գծի վրա (գծի անունը)

Գծամատու՝ (նշել հենարանների համարները, վորոնց մեջ աշխատանք պիտի կատարվի)

Շղթայում (լրացվում է միայն յերկշթյա գծի համար. նշել աջ, թե ձախ շղ-
թայում է կատարվելու աշխատանքը, յեթե նույնի գծի հենարան-
ների աճող համարների ուղղությամբ)

ձգգրիա կատարել հետևյալը

Վ. ոչ մի այլ աշխատանք չի բույլատրվում կոտորել

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

(Կրացներ համադրատախտան տողամիջը, ջնջել ավելորդը)

I Գիծը (գծի անունը)

Պետք է անջատված և հողակցված լինի

II Աշխատանքը պետք է տարվի

(նշել աջ թե ձախ)

Անջատված ու հողակցված շղթայում

a) Թույլատրվում է սկսել աշխա-
տանքը

Նշել, կարելի չէ արդյոք սկսել աշ-
խատանքներն անմիջապես աշխատանքի
վաղը գալու պես, թե ուղեբառիվ հեր-
թապահի թույլատրվելու և ստանալուց
հետո)

24թան (նշել աջ թե ձախ)	6) Թույլտվութիւն ստանալ ապե- րատիվ հերթապահից
լարման տակ և մնում	(նշել յենթակայանը)
III Գիծը (գծի անունը)	Ե) Յենթակայանում գիծը անջատե- լու և գիծը հողակցելու մասին տեղե- կութիւն ստացված և հերթապահից:
մնում և լարման տակ	(նշել յենթակայանը և տեղեկութիւն ստանալու ժամանակը)

Ստորագրութիւններ Աշխատանքի ղեկավար
Աշխատանքի կատարող
Նարյաղը տված և « » ամիս 193 թ.

Բերեցադի կազմի փոփոխորդը

Բերեցադից հանված և (ազգանուն ինիցիալներ)	Աշխատանքի ղեկավար (ստորագրու- թիւն)	Աշխատանք- ները կատա- րող (ստորա- գրութիւն)	Բերեցադի մեջ մտցրած և (ազգանուն, ինիցիալներ)	Աշխատանք- ները ղեկա- վար (ստորա- գրութիւն)	Աշխատանք- ները կատա- րող (ստորա- գրութիւն)
1.					
2.					
3.					

Նարյաղը հեռախոսով հանձնելիս բանակցութիւնները վարում են ան-
ձամբ ղեկավարն ու աշխատանքներ կատարողը, ընդդրում աշխատանք կա-
տարողը լրացնում և նարյաղի նախընթաց կետերը և բացի զրանից, հետեյալ-
ները

Նարյաղը ստացված և հեռախոսով « » ժամ « » ամսաթիվ
ամիս 193 թ.

Աշխատանքի ղեկավարից
(պաշտոն, ազգանուն, ինիցիալներ)

Աշխատանքներ կատարող
(ստորագրութիւն)

Հեռախոսով հանձնելիս պարտադիր և հակադարձ ստուգումը:

Նարյաղում ձեռագրի բնագրի ջնշումներ և ուղղումներ չեն թույլատրվում:
Բանկի բնագրի ջնշումներ թույլատրվում են աշխատանքի պայմաննե-
րում միայն I, II, III, «a» «b» և «c» տողամեջերում:

Այս կազմը լրացվում և աշխատանքներ կատարողի կողմից աշխատանքի տեղում:

1. Աշխատանքներ կատարելու թույլտվութիւն ստացա
ամսաթիվ
ամիս 193 թ.

(նշել թույլտվութիւն տվող անձի պաշտոնն ու ազգանունը)

Գեղանակով
(նշել անձամբ, հեռախոսով, ինքնաթիռով կամ այլ յեղանակով)

2. Նարյաղում նշված աշխատանքները կատարելու համար ձեռնարկված են
ապահովութեան հետեյալ միջոցառումները աշխատանքի տեղում:

Ստացված և լարման բացակայութիւնը
(վերացումով, ինքնակատարով)

Գրված են հողակցումները
(նշել հեռախոսների № №-ը)

Անվտանգութեան լրացուցիչ միջոցներ

3. Աշխատանքները վերջացրի, հողակցումներն ու մարդիկ հանված են
րոպե ամսաթիվ ամիս 193 թ.

4. Աշխատանքի ավարտման մասին հայտնեցի
ամսաթիվ ամիս 193 թ.

Ում
(նշել հաղորդումն ընդունող անձի պաշտոնն ու ազգանունը)

Գեղանակով
(նշել անձամբ, հեռախոսով, ինքնաթիռով կամ այլ յեղանակով)

Աշխատանք կատարողի ստորագրութիւնը

Աշխատանքի համար անգնացված շաբաթ կամ գիծը աշխատանքի
տեղում պետք և հողակցվի գծամասի յերկու կազմից:

Գծային անձնակազմի կվալիֆիկացիայի ազդեցության

Խմբեր	Պ ա շ ա ո ն	Բարձրագույն ուսումնական հաստիքի պատճառով, տարի	Բ ն ու թ ա գ ի ը
1.	1. Անգործներ 2. Հոգաբարձուներ 3. Երեխաբարձուներ 4. Կառուցող բանվորներ		Երեկոթատեխնիկական գիտություններ չունեցող, երեկոթական հոսանքի վաճառքի և բարձր լարման գծերում աշխատելու ընթացքում անվտանգության միջոցառումների մասին պարզորոշ պատկերացում չունեցող անձինք:
2.	1. Երեկոթմոմս-տյուր-ողային-ների ոգնա-կաններ 2. Փծերը շր-ջողներ	1-ի խմբի պաշտոններում ¹ 3 տարուց վոչ պակաս կամ վոթուկես պրակտիկականներ	Անձինք, վոր ունեն՝ ա) Տարրական տեխնիկական ծանոթություն բարձր լարման ոգային ցանցերի կառուցվածքի սարքավորման հետ բ) Բավականին պարզորոշ պատկերացում երեկոթական հոսանքի և բարձր լարման հոսանքատար մասերին մոտենալու վաճառքների մասին: գ) Բարձր լարման ոգային գծերում զգուշ աշխատելու ունակություն առկաություն: դ) Փծերի գնման ընթացքում անվտանգության կանոնների և բարձր լարման ոգային գծերում աշխատելու ընթացքում նախազգուշության հիմնական միջոցառումների գիտենալը ե) Պրակտիկ ծանոթություն առաջին ոգնություն հասցնելու կանոնների հետ:
3.	Երեկոթմոմս-տյուր-ողայիններ	Նախորդ խմբի պաշտոններում 1 տարուց վոչ պակաս	Անձինք, վոր ունեն՝ ա) Տարրական գիտություններ ընդհանուր երեկոթատեխնիկայից և ծանոթություն բարձր լարման ոգային ցանցերի կառուցվածքի ու սարքավորման հետ:

Խմբեր	Պ ա շ ա ո ն	Բարձրագույն ուսումնական հաստիքի պատճառով, տարի	Բ ն ու թ ա գ ի ը
4.	1. Երեկոթմոմս-տյուր-ողային-ներ, բրիգադիրներ 2. Երեկոթմոմս-տյուր-ողայիններ	3 տարի նախորդ խմբի պաշտոնում	բ) Միանգամայն պարզորոշ պատկերացում բարձր լարման գծերի աշխատանքների վաճառքների մասին գ) Բարձր լարման գծերում զգուշ աշխատելու ունակություն առկաություն դ) Բուրյ «Անվտանգություն, ընդհանուր կանոններ» և, մասնավորապես, բարձր լարման գծերում աշխատանք, թույլատրման կանոնների գիտություն ե) «Անվտանգության հատուկ կանոններ» գիտություն աշխատանքների աշխատանքների վերաբերյալ վորոշում մասում են աղյալ անձի պարտականությունների մեջ զ) Բրիգադի կողմից պարզագույն աշխատանքների անվտանգ կատարումը կազմակերպելու կարողություն և հսկողություն նրանց վրա ե) Գործնական ծանոթություն առաջին ոգնություն հասցնելու կանոնների հետ: Երեկոթմոմստյուրներ, վոր ունեն՝ ա) Բարձրագույն տեխնիկական նախապատրաստություն համեմատած նախորդ խմբի հետ բ) Բարձր լարման գծերում կատարվող աշխատանքների վաճառքների լրվներեկայացում գ) Բարձր լարման գծերում զգուշ աշխատելու ունակություն առկաություն դ) Լրվ գիտություն ինչպես սույն անվտանգության ընդհանուր կանոնների, նույնպես և հատուկ ե) Յուր զմամասի ցանցերի սարքավորման սխեմայի և առանձնահատկությունների գիտություն զ) Միջին բարձրության աշխատանքների կատարումը անվտանգ կազմակերպելու և նրանց վրա հսկելու կարողություն ե) Պրակտիկ ծանոթություն առաջին ոգնություն հասցնելու կանոնների հետ

Խմբեր	Պ ա շ ա ո ն	Բարձրագույն ու- ղալին գծերում աշխատելու ընդհ- ատածը, տարի	Բ ն ու թ ա գ ի ր
5.	1. Ավագ ելեկ- տրոմոնայոր- ողայիններ	2 տարի 4 խմբի պաշտոններում	Ինժեներա-տեխնիկական աշխա- տողներ, վոք ունեն՝ ա) Բալականին բարձր տեխնիկա- կան պատրաստություն
	2. Գծային վարպետներ		բ) Տեխնիկային հիմնավորված ծա- նոթություն բարձր լարման գծերի աշ- խատանքների վտանգների հետ
	3. Գծային տեխ- նիկ-պրակ- տիկներ	3—4 խմբերի պաշտոններում 1 տարուց վաղ պահատ	գ) Հիմնական գիտություն կանոն- ների, ինչպես ընդհանուր, նույնպես և հատուկ, միանգամայն պարզ հասկա- ցություն այս կամ այն կետից պա- հանջն ինչից և ըզիսում
	4. Համապա- տասխան կըր- թական պատ- րաստություն տեխնիկներ	3—4 խմբերի պաշտոններում	դ) Յուր շրջանի ցանցերի տառնա- հաճատելությունների և սխեմաների գիտությունը
	5. Ինժեներներ	6 ամիս	յե) Ամենավտանգավոր ու բարդ աշ- խատանքների կատարումն անվտանգ կազմակերպելու և նրանց վրա հսկելու կարողություն
			զ) Պրակտիկ ծանոթություն առա- ջին օգնություն հոցներու կանոննե- րի հետ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Աշխատողի այս կամ այն կատեգորիային պատկա-
նելը, բացի պաշտոնից ու ստաժից, վորոշվում է նրա գիտությունների ստու-
գումով համաձայն խմբերի բնութագրերի ամփայլների, և սկեռվում է ստուգող
հանձնաժողովի կարգադրությամբ:

ԾԱՅԿ
Գ.Լ.Ա.Վ.ԵՆԵՐԳՈ
ՀԱՅԿ. ՇՐՋ. ՎԱՐԶ.
«ԱՐՄԵՆԵՆԵՐԳՈ»
III Հավելված
(Գրքույկի ձևը)
(գրքույկի 1-ին յերես)

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ր¹

Բարձր լարման սղային ելեկտրոնադարձման գծերում աշխատելու
բալլսվության
(գրքույկի 2-րդ յերես)

Ակադադիկը՝ _____ (շրջան)

(Ազգանուն)	Բարձր լարման հաղորդման գծերը սպասար- կող ուղեքառիվ անձնակազմի, և բար- ձր լարման հաղորդման գծերում աշխատելու թույլատրված բանվորների գիտությունների ստուգումը անվտանգության տեխնիկայից կա- տարվում է սխեմատիկաբար, վոշ ուշ տարին մեկ անգամից: Անվտանգության կանոններ խախ- տողները յենթարկվում են արտահերթ ստուգման:
(Անուն, հայրանուն)	
(Պաշտոն)	
(Սպասարկության մասը)	

Կ. Տ.

(գրքույկի 3-րդ յերես)

Անվտանգության տեխնիկան գիտելու և ստուգման արդյունքները

Վերջին ստուգման դատան	Դիտություն- ների գնահա- տականը	Կվալիֆիկա- ցիոն խումբը	Կվալիֆիկացիոն հանձ- նաժողովի նախագահի ստորագրությունը	Հատուկ նշումներ

Առանց ստուգման արդյունքների նշման, կվալիֆիկացիոն հանձնաժո-
ղովի նախագահի ստորագրության, և նույնպես, յեթե հերթական ստուգման
մամկետը լրացել է, վկայագրերն անվավեր են:

(գրքույկի 4-րդ յերես)

Ներկայացվում է հերթապահ անձնակազմին բարձր լարման հաղորդման
գծերում աշխատանքներ կատարելու թույլտվություն ստանալիս, նույնպես և
ազմին խտրաբաշխ-տեխնիկական անձնակազմի ու ելեկտրոկայանների Միու-
թյան Կ. Կ. Տեսչության պահանջով:

¹ Տրվում է բարձր լարման հաղորդման գծերը սպասարկող ամբողջ ուղե-
քառիվ անձնակազմին և բարձր լարման հաղորդման գծերում աշխատելու
թույլատրված բանվորներին:

ԱՌԱՋԻՆ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵԼԵԿՏՐՈՆՈՍԱՆՔԻՑ ՏՈՒԺՈՂՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ԱՅԼ ԴԺԲԱՒՑ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐՈՒՄ

1. Բնդիմանուր պրույքներ

1. Առաջին, ոգնություն հասցնելու հաջողության գլխավոր պայմանն է՝ գործողությունների արագությունը, հնարամտությունն ու ոգնություն ցույց տվողի ձեռնհասությունը:

Այդ հատկությունները կարող են ապահովվել միայն համապատասխան վարժողություններով և ունակությամբ, լուկ կանոնների գիտենալը բավական չէ:

Տուժողի փրկությունը հակայական չափով կախված է նրան հոսանքից ազատելու արագությունից և արհեստական շնչառության յեղանակների ճիշտ ու անընդհատ կատարման անցնելու արագությունից:

Հապաղումին ու յերկար հավաքին հետևում է տուժողի կորուստը: Մահը հաճախակի միայն կեղծ է՝ լուկ բժշկը կարող է տուժողի կենդանացման հետագա ջանքերի անողուտ լինելու հարցը լուծել և տուժողի մահը հավաստել:

Ուստի ելեկտրոսարքավորումը սպասարկող ամբողջ անձնակազմը պետք է պարբերաբար հրահանգվի ելեկտրականության փոանգների և առաջին ոգնություն հասցնելու միջոցների մասին, հոսանքից ազատելու ձևերի ու արհեստական շնչառության յեղանակների միաժամանակյա գործնական ուսուցման հետ միասին: Պարապմունքները պետք է տարվեն կոմպետենտ բժշկական անձնակազմի կողմից համատեղ տեխնիկական անձնակազմի հետ:

Ուսուցման կազմակերպման պատասխանատվությունը պետք է ընկնի ցեխի, շրջանի, գծամասի, յենթակայանի պետի վրա:

Մշտական հերթապահության տեղերում պետք է լինեն՝

ա) Անհրաժեշտագույն հարմարանքների ու առաջին ոգնություն հասցնելու միջոցների հատուկ արկղ-հավաքում (չկաֆչիկ):

բ) Կախելով աչքի ընկնող տեղերում առաջին ոգնություն հասցնելու կանոնները, մասնավորապես, արհեստական շնչառություն կատարելու կանոնները:

Վորպեպի վոչ մասնագետի կողմից կիրառվող առաջին

ոգնության գործը ճիշտ գրվի, անհրաժեշտ է ապահովել հետևյալ պայմանների նախնական կատարումը:

1. Յուրաքանչյուր հիմնարկությունում, ցեխում և ալլե պետք է նշվեն հատուկ անձինք, վորոնց պարտականություններն են մեջ է մտնելու շկաֆչիկների սիստեմատիկ լրացումն ու դրությունը (բոլոր հերթափոխությունների ժամանակ):

2. Յուրաքանչյուր հերթափոխության մեջ պետք է նշվեն և ուսուցանվեն հատուկ անձինք առաջին ոգնություն ցույց տալու համար, վորոնց վրա նույնպես դրվում է իրենց հերթափոխության ընթացքում շկաֆչիկների դրության պատասխանատվությունը:

3. Բժշկական անձնակազմը պետք է կիրառի խիստ և անընդհատ վերահսկողություն՝

ա) Առաջին ոգնություն ցույց տալու կանոնների գործադրման կանոնավորության վրա:

բ) Տուժողին իր ժամանակին ու պարտադիր բուժակետ ուղղելու վրա:

գ) Շկաֆչիկների դրության ու լրացման վրա:

4. Վոչ մասնագետի ցույց տված ոգնությունը պետք է լինի միմիայն մինչ բժշկի գալու ոգնություն և վոչ թե բժշկի փոխարեն ու պիտի սահմանափակվի միմիայն հետևյալով՝

ա) Արյան կանգնեցում:

բ) Վերքի ալրվածքի կապումը:

գ) Զարգվածքի խմորիկեղացիա (անշարժ վիրակապ):

դ) Կենդանացնող միջոցառումներ (արհեստական շնչառություն և ալլե):

յե) Տուժողի փոխադրումն ու վիրակապությունը:

5. Ցեխի առաջին ոգնության շկաֆչիկը կամ առաջին ոգնության բրիգադերի պալուսակը աշխատանքի պայմաններում ձեռնարկության պատերից դուրս ուղղվում են հետևյալ առարկաներով՝

Ա. Բուժաբեռավորում.

1. Ինդիվիդուալ ասեպտիկ պակետներ ատանց բինտի:

2. Ինդիվիդուալ ասեպտիկ պակետներ բինտով:

3. Բինտեր:

4. Բամբակաթանդիֆի բինտ (շարգվածքների դեպքում բինտավորման համար):

5. Յողաթուրմ սրվակով, պիպետկա հազցրած:

6. Աչքերի լվացման համար բորաթթվի լուծույթ:

7. Անուշադրասպիրտ (Нашатырный спирт):

8. Զրաման կամ փոքր թեյաման, վորը կարող է ծառայել ինչպես դեղ ընդունելու համար, նույնպես և աչքերը լվանալու:

9. Սեղման (ժգուռ) արյունհոսությունը կանգնեցնելու համար:

10. Ծալրող շիներ ֆաներայից վերջավորության ամբողջական համար ջարդվելու և դուրս ընկելու դեպքում:

11. Սպիրտ:

12. Սապոն:

Բ. Փրկարյան հարմարանքներ (հասցեից ազատելու)

1. Ռեզինե ձեռնոցներ:

2. Ռեզինե բոսեր:

3. Կծողներ մեկուսացնող (երոնիտե) բռնակներով:

4. Մետաղյա շվիթայիկ ծայրերին բեռնակներ հոսանքատուր մասերի վրա գցելու համար:

5. Ելեկտրական լապտեր («Լետուշայա մյիշ» և այլն):

Բացի սրանից, միանգամայն կարևոր է ձեռնարկություններն ապահովել արհեստական շնչառության ապարատով (որ «Անվտանգության սեխնիկայի» արեստի կողմից պատրաստվող կենդանացնող թթվածնի ապարատ) բերանը բանալու, լեզուն դուրս քաշելու ու պահելու գործիքների հավաքով նույնպես և պատշարակով՝ տուժողների փոխադրման համար:

2. Հոսանքից ազատելը

Ելեկտրական հաստուններում հոսանքատար մասերին դիպչելը մեծ մասամբ առաջացնում է ջղաձգական դրոշմյուն (միանշաների ինքնաբերական կարկամական կրճատում), վորի հետևանքով ելեկտրական հաղորդալարը ձեռքից բաց թողնելն անհնար է դառնում:

Յեթե տուժողը հպված է մնում հոսանքատար մասերին, նախ և առաջ անհրաժեշտ է նրան շտապ ազատել ելեկտրական հոսանքի ազդեցությունից: Ընդամին անհրաժեշտ է հիշել, վոր առանց ապահովության համապատասխան միջոցների կիրառման հոսանքի տակ գտնվող մարդուն դիպչելը վտանգավոր է կյանքի համար: Առաջին գործողությունը պետք է լինի դուրսթի աչք

մասի արագ անջատումը, վորին դիպչում է տուժողը, ընդվորում անհրաժեշտ է հաշվի առնել՝

ա) Վոր յեթե տուժողը գտնվում է բարձրության վրա, հաստումի անջատումը և տուժողին հոսանքից ազատելը կարող են առաջացնել նրա բարձրությունից ընկնելը և վոր աչք դեպքում պետք է տուժողի ընկնելու անվտանգությունն ապահովող միջոցներ ձեռնարկվեն, աչքպես անդգուշ անջատումը կարող է հասցնել ավելի մեծ վնաս, քանի ինքը ելեկտրականությունը:

բ) Վոր հաստումը անջատելիս միաժամանակ կարող է ելեկտրական լույսը հանգել և պետք է հոգալ լուսավորության այլ աղբյուրների մասին («Լետուշայա մյիշ» ջահ, մոմեր, ավաքիական լուսավորություն, ակումուլատորային լապտերներ և այլն), չկասեցնելով դրանով հաստումի անջատումը և տուժողին ոգնություն ցույց տալը:

Յեթե հաստումի անջատումը չի կարող կատարվել բավականին արագ, անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել տուժողին բաժանելու հոսանքատար մասերից, վորոնց նա հպվում է, աչքինքն՝

ա) Յաժը լարման դեպքում: Տուժողին հողից կամ հոսանքատար մասերից հեռացնելու համար պետք է ոգավել չոր հագուստով, չոր պարանով, չոր ձողով, տախտակով կամ մի վորեկե այլ չոր վոչ-հաղորդչիով տուժողի կամ հաղորդալարի վրա ներդրվելու համար, վորպեսզի տուժողի միջով անցնող հոսանքը ընդհատվի: Զի թույլատրվում ոգավել մետաղից կամ թաց առարկաներից:

Վորպեսզի տուժողին հոսանքատար մասերից պոկել, կարելի չէ նույնպես բռնել նրա հագուստից, յեթե նրա վրա այն ազատ է նստում և չոր է, խուսափելով շրջապատող մետաղյա առարկաներին և հաղուստով չծածկված մարմնի մասերին դիպչելուց:

Չպետք է նույնպես տուժողի վոտնամաններին դիպչել, քանի նա դեռ հոսանքի տակ է, մեխերը վտանգ են ներկայացնում:

Յեթե անհրաժեշտ է մարմնին դիպչել ձեռքերով, պետք է հագնել ռեզինե ձեռնոցներ, կրկնակոշիկներ կամ դցել ռեզինապատ կտոր (պլաշչ), կամ թե ուղակի չոր կտորեղեն: Կարելի չէ նույնպես կանգնել չոր տախտակի վրա կամ վորեկե չոր, հոսանք չհաղորդող, պատվանդանի, հաղուստի փաթեթի և այլնի վրա:

Հանձնարարվում է գործել ըստ հնարավորության միայն մեկ ձեռքով (մյուսը լավ է պահել գրպանում): Յաժը լարման դեպքում, յերբ հոսանքը հողին է անցնում մարդու միջով և

վերջինը ջղաձգորեն սեղմում և հաղորդալարը, ավելի հեշտ և հոսանքը ընդհատել, բաժանելով տուժողին հողից (որինակ տուժողի տակը դնել չոր տախտակ), քան աշխատել ձեռքը բաց անել, պահպանելով, օակայն, նախազգուշության վերահիշյալ միջոցները: Անհրաժեշտության դեպքում պետք է կտրտել ցածր լարման հաղորդալարերը անհրաժեշտ զգուշությամբ (չգիպել հաղորդալարերին, կտրել յուրաքանչյուր լարն առանձին, հագնելով ձեռնոցներ ու կրկնակոշիկներ), ոգտվելով չոր բռնակ ունեցող կացնով կամ համապատասխան մեկուսացրած գործիքներով:

բ) Մինչև 11 կվ բաժն լարման դեպքում տուժողին գետնից կամ հոսանքատար մասերից հեռացնելու համար պետք է հագնել բոտեր, ձեռնոցներ, կամ թե գործել շտանգով կամ համապատասխան լարման ունեկիքով:

Յեթե տուժողը գիպել է մեկ բեմեռին կամ մեկ ֆաղին (հոսանքը մարմնով գետնին է անցնում), կարելի չէ նշված հարմարանքների ոգնությամբ նրա վրաների տակ մոցնել չոր տախտակ կամ մի այլ մեկուսացնող հարմարանք:

Հաղորդման գծերում, յեթե վերահիշյալ միջոցներից մեկով տուժողի հոսանքից ազատելը չի կարող կիրառվել բավականին արագ ու անվտանգ, անհրաժեշտ է գիմել գծի բոլոր հաղորդալարերի կարճ միացմանը (վերգցում ու այլն) և նրանց վստահելի հողակցմանը (համաձայն անվտանգության տեխնիկայի ընդհանուր կանոնների): Ընդամենը պետք է միջոցներ ձեռնարկվեն, վորպեսզի վերգցվող լարը չգիպչի փրկողի մարմնին:

Բացի դրանից, պետք է նկատի ունենալ հետևյալը՝

1. Յեթե տուժողը բարձրության վրա չէ գտնվում, պետք է անվտանգ դարձնել նրա բնիկները:

2. Յեթե տուժողը գիպում է մեկ հաղորդալարին, հաճախակի բավական և հողակցել այդ հաղորդալարը:

3. Հողակցում ու կարճացում կիրառելիս, անհրաժեշտ է դրա համար գործադրվող լարը նախապես հողի հետ միացնել, ու ապա այն վերցնել գծային հողակցման յենթակա հաղորդալարերին:

4. Անհրաժեշտ է նույնպես հիշել, վոր գիծն անջատելուց հետո յեւ, նրա մեջ բավականին ունակության դեպքում կարող է մնալ կյանքի համար վտանգավոր լիցք և միայն գծի վստահելի հողակցումը կարող է նրան անվտանգ դարձնել:

3. Առաջին ոգնության միջոցներ

Առաջին ոգնության միջոցները կախված կլինեն այն դրությունից, վորում կգտնվի տուժողը նրան հոսանքից ազատելուց հետո:

ա) Յեթե տուժողը գիտակցության մեջ է, բայց մինչ այդ ուշագնաց եր կամ յերկար ժամանակ հոսանքի տակ եր, հնարաւոր վատացման նկատառումով նրան անհրաժեշտ է ուղղել կամ հասցնել բժշկին:

Յեթե դրությունը ծանր է, պետք է բժշկ հրավիրել (շտապ ոգնություն պատահարի տեղը):

բ) Յեթե տուժողն անգիտակից վիճակումն է, նրան պետք է պառկեցնել հարմար, հավասար, հանգիստ:

Բաց թողնել, քանդել հագուստը, մաքուր ողի հոսանք ստեղծել, հեռացնել ավելորդ մարդկանց:

Հոտոտել տալ անուշադրասպիրտ, շաղաղել ջրով (վոչ բերանից), տրորել ու տաքացնել մարմինը:

Շտապ բժշկ հրավիրել: Յեթե տուժողը վատ է շնչում, շտապակալ և ջղաձգորեն ինչպես մեռնողը, արհեստական շնչառություն անել:

գ) Յեթե բացակայում են կենդանության նշանները (շնչառությունը, սրտի բարախումը, զարկերակը), այնուամենայնիվ տուժողին չի կարելի մեռած համարել՝ մահը հաճախ լինում է լուկ թվացող:

Այդ դրությամբ հարվածյալը դանդաղ, բայց հաստատ դեպի մահ է գնում, յեթե անմիջապես առաջին ոգնություն չհասցւիլ արհեստական շնչառության յեղանակով:

Արհեստական շնչառությունն անհրաժեշտ է անել անընդհատ, համաձայն 4 հատվածի, մինչև բժշկի գալը, վորին այդպիսի դեպքերում պետք է շտապ կանչել:

Կեղծ մեռածին կենդանացնելիս թանգ է յուրաքանչյուր վարկյանը, ուստի առաջին ոգնությունը պետք է հասցնել անհապաղ, ըստ հնարավորության նույն պատահարի տեղում, տուժողին փոխադրելով այլ տեղ միայն այն դեպքում, յեթե վտանգը շարունակում է պատճառալ տուժողին կամ ոգնություն հասցնողին, կամ յեթե ոգնություն հասցնելը տեղում անհնար է:

Մեռած կարելի չէ ձանաչել հոտանքի հարված ստացողին ծանր արտաքին ֆուտավածքների դեպքում, որինակ, ընկնելու ժամանակ դանդաղ փշրվելու, ամբողջ մարմինը այրվելու: Մահը արձանագրել կարող է միայն բժշկը:

Վոչ մի դեպքում չպետք է տուժողին գետնի մեջ թաղել, քանի վոր դա վոչ միայն անգուշ է, այլ և ֆուստակար:

4. Արհեստական շնչառություն կատարելու պարսպիկ հիմնական կանոններ

ա) Արհեստական շնչառություն կատարել, յեթե միայն տուժողը բոլորովին չի շնչում կամ շնչում է շատ վատ, սակավ, ջղաձգորեն, ասես հեծկլտալով ինչպես մեռնողը:

բ) Արհեստական շնչառութիւնը սկսել կատարել անմիջապէս հոսանքից ազատելուց հետո:

գ) Չնդհատել այն վուշ մի ակնթարթ:

դ) Կատարել այն մինչև դրական արդյունքը (կենդանացում) կամ մինչև իրական մահվան պարզ նշանների յերևալը (գիակի բժեք յերևալն ու փայտանալը):

Պրակտիկան ցույց է տալիս, վոր կեղծ մեռածին հոսանքահար լինելուց հետո կյանք է վերադարձուել 3—4 և ավելի ժամերից հետո:

Արհեստական շնչառութեան կատարման ժամանակ անհրաժեշտ է հետևել տուժողի դեմքին: Յեթե նա շարժի շրթունքները, կամ կոպերը, կամ անի կուլ տալու շարժում, շարժում կողորդով (աղամախնձորով), պետք է ստուգել արդյոք նա ինքնաբույն շունչ չի քաշի):

Արհեստական շնչառութիւնը տալ նրանից հետո, յերբ կեղծ մեռածը ինքնաբույն ու համաչափ կսկսի շնչել, փնտաւար է:

Յեթե մի քանի ակնթարթ սպասելուց հետո տուժողը չշնչի, անմիջապէս շարունակել նորից արհեստական շնչառութիւնը:

Նախ քան արհեստական շնչառութեան անցնել անհրաժեշտ է

ա) Արագորեն, չկորցնելով ավելորդ վարկյան, աղատել տուժողին շնչառութիւնը ճնշող հաղուստից՝ քանդել ոճիքը, շարժը, շարվարը և այլն.

բ) Նույնպէս արագորեն տուժողի բերանն ազատել կողմնակի առարկաներից, հեռացնել արհեստական ծնոտները, յեթե այդպիսիք կան:

գ) Յեթե բերանն ուժղին սեղմված է, պետք է այն բանալ, վորի համար առաջ քաշել ներքևի ծնոտը: Վորպեսզի բարձրացնել ու առաջ քաշել ծնոտը, յերկու ձեռքերի չորս մատները դնում են ներքևի ծնոտի անկյունների հետևը, բխամատներով հենվում են նրա ծայրին և դուրս են քաշում նրան այնպէս, վորպեսզի ներքևի առամները կանգնեն վերևին առաջ (1 ֆիգ.):

1 ֆիգ.

Յեթե այսպիսով չի հաջողվում բերանը բանալ, պետք է առամների մեջ, վուշ առաջին, այլ հետևի, սեղանաառամների (բերանի անկյան մոտ), զգուշութեամբ, վորպեսզի նրանց չջարդել, դնել տախտակիկ, մետաղյա թիթեղ, գդալի բռնակը և այլն ու բաց անել առամները:

ԻՆՉՊԵՍ ԱՆԵԼ ԱՐԶԵՍՏԱԿԱՆ ՇՆՉԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

Արհեստական շնչառութեան մի քանի յեղանակ կա՝ Սիլվեստրի, Շեֆերի, Հովարդի և այլն, վորոնք գործադրվում են դեպքի կապակցութեամբ:

Սիլվեստրի յեղանակը (ֆիգ. 2 և 3): Յեթե կան ողնակներ, ողովում են Սիլվեստրի յեղանակով, քանի վոր նա տալիս է լավ արդյունքներ, բայց ողնութիւն ցույց տվողների համար հոգնեցուցիչ լինելու պատճառով նրանով ոգտվելիս պահանջվում է հերթափոխութիւն:

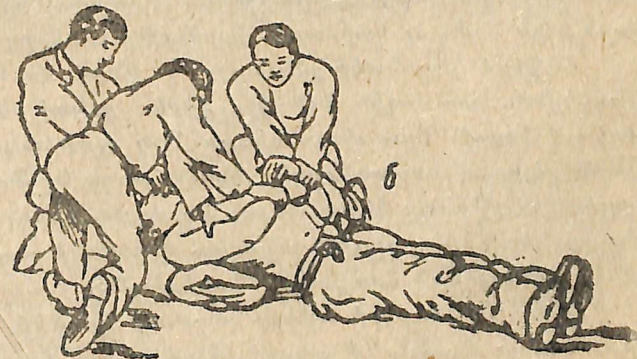
Սիլվեստրի յեղանակի համար հարկավոր է՝ տուժողին պառկեցնել կանակին, թևերի տակ դնելով հագուստի փաթեթ, վորպեսզի կուրծքն ըստ հնարավորութեան ավելի լայնանա: Նուրս քաշել ու պահել լեղուն: Չորեք տուժողի գլխի վերև, բռնել ձեռքերն արմունկի մոտ և սեղմել նրանց առանց ճիգի նրա կրծքի կողքի կողմերին (արտաշնչում):

2 ֆիգ.

Հաջվելով «մեկ յերկու յերեք», տուժողի ձեռքերը բարձրացնել վերև և նրանց գցել նրա գլխի հետևը (ներշնչում):

Հաջվելով «չորս, հինգ, վեց», նորից սեղմել ձեռքերը կրծքին և այսպէս շարունակ:

3 ֆիգ.

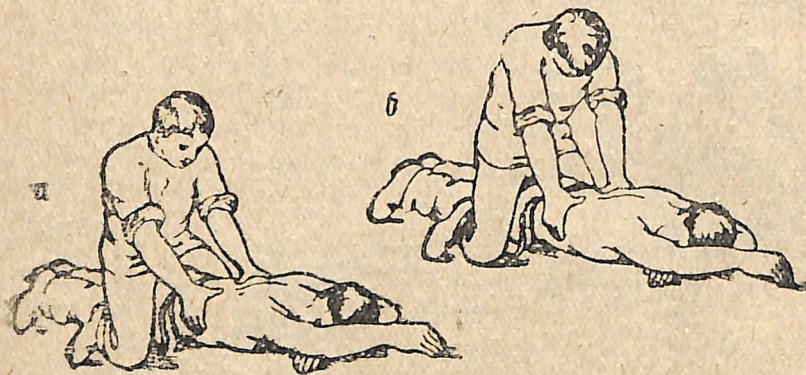
Ոգնականների առկայությունը ղեկավարում Սիրվեստրի յեղա-
նակը գործադրում են յերկուսով, չորքելով ամբողջ կողքերին և
գործելով համակերպ, հաշվելով: Յերրորդը պահում է լեզուն:

Արհեստական շնչառությունը կանոնավոր անցկացնելու դեպ-
քում ստացվում է ձայն (ասես անբոց) ամբողջ շնչափողով
անցնող ողի անցնելուց յերբ կրծքի վանդակը սեղմվում է ու բաց
թողնվում:

Յեթն չկան ձայներ, դա սովորաբար ցույց է տալիս, վոր
եղուն հետ է ընկել և խանգարում է ողի անցնելուն:

Այն ժամանակ պետք է լեզուն ավելի դուրս քաշել:

Շեֆերի յեղանակը: Յեթն ոգնություն հասցնողը պետք է
արհեստական շնչառությունը կատարի մենակ, ավելի հեշտ և կի-

Ֆիգ. 4ա

Ֆիգ. 4բ

րանել Շեֆերի յեղանակը, վորի առավելությունը կայանում է
մանիպուլյացիաների պարզություն և հեշտության մեջ, վորոնք
կարելի չէ սովորել կարճատև վարժություններից հետո:

Շեֆերի յեղանակի ընթացքում (Ֆիգ. 4ա և 4բ) պետք է
պառկեցնել ամբողջ կոնակով վերև, գլխով մեկ ձեռքի վրա,
յերեսով կողքի: Նրա մյուս ձեռքը ձգել գլխի ուղղությամբ: Յե-
թն կարելի չէ, դուրս քաշել լեզուն, բայց նրան բռնել արդեն
հարկավոր չհինքը կմա: Չորքել ամբողջ վերև, հեծնելու պես,
յերեսը դեպի նրա գլուխն աջակես, վորպեսզի ամբողջ ազդրերը
լինեն ոգնություն հասցնողի ծնկների մեջ:

Դնել իր ձեռքերի ամբողջ ամբողջ կոնակի ներքին կողերի
վրա, ծալած մատներով պարփակելով նրանց կողքերից:

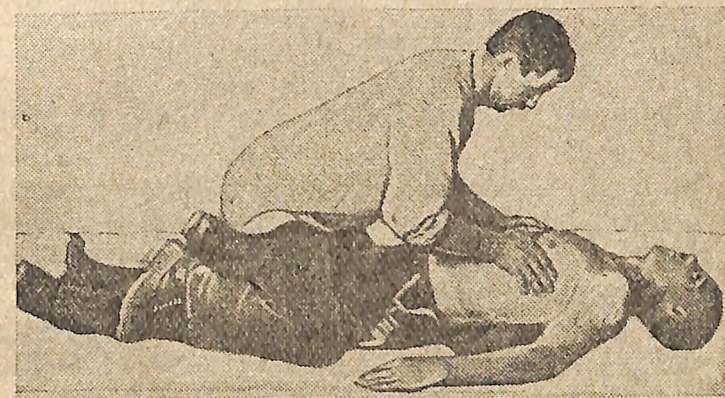
Հաշվելով «մեկ, յերկու, յերեք», աստիճանաբար թեքել ա-
ռաջ իր մարմինն աջակես, վորպեսզի մարմնի ծանրությունը ընկ-
նել իր ձգված ձեռքերի վրա և աջակեսով սեղմել ամբողջ ներ-
քին կողերի վրա (արտաշնչում):

Բոլորովին շնչառություն ձեռքերը ամբողջ կոնակից, արագ
հետ ընկնել (ներշնչում):

Հաշվելով «չորս, հինգ, վեց», աստիճանաբար նորից ընկնել
իր մարմնի ծանրությունը ձգված ձեռքերի վրա, հաշվելով «մեկ,
յերկու, յերեք» և այլն:

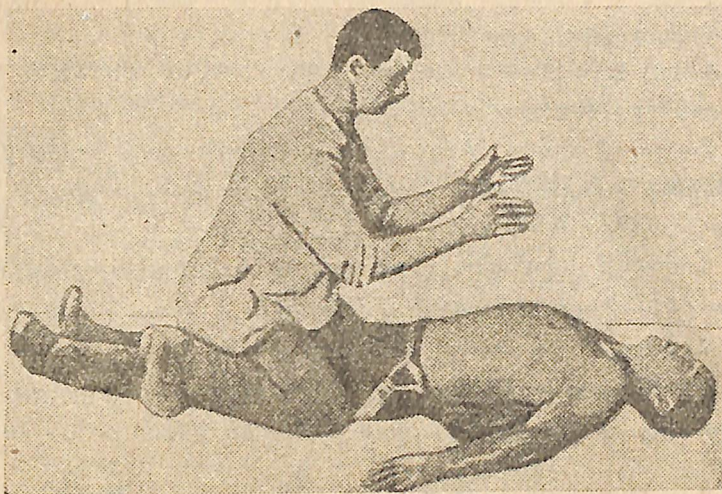
Հովաթի յեղանակը գործադրվում է կոնակի ալրվածքների
դեպքում Շեֆերի յեղանակի փոխարեն:

Հովաթի յեղանակը գործադրելիս պետք է (5 և 6 ֆիգ.)
պառկեցնել ամբողջ կոնակի վրա, դնելով ալրվածքի տեղե-
րակը մաքուր թաշկինակ, կամ մի վորևէ նման բան, ձեռքերը

Ֆիգ. 5

ձգել գլխի ուղղությամբ: Ձեռքերի ջարդվածքի ժամանակ նրանց
չձգել, այլ դնել կրծքի ուղղությամբ: Կեղուն դուրս քաշել և տալ
պահելու ոգնողին: Չորքել ամբողջ վերև, հուշակես, ինչպես
Շեֆերի յեղանակի դեպքում, հաշվով սեղմել ու բաց թողնել ներ-
քին կողերի վրա (վոչ փորի վրա):

Փիգ. 6

Հիշատակից դուրս սեղմելուց կողերի ջարդվածքի հնարավորու-
թյան պատճառով:

Սիրվեստրի և Հովարդի յեղանակների զեպքում կարելի չէ,
բացի դրանից, դեռ ուժեղ սեղմումի ընթացքում, նամանավանդ
փորի վրա, ստանալ ստամոքսից կուլ տված սնունդի արտամղում,
և նրանով շնչուղիների խցում:

Ճիշտ նույնպես Սիրվեստրի յեղանակը գործադրելիս պետք
է խուսափել ձեռքերի խիստ բռնի շարժումներից, ինկատի ունե-
նալով դուրս գցելու կամ ջարդելու վտանգը:

5. ԱՌԱՋԻՆ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻՐԱՎՈՐՎԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ

Վիրավորման զեպքում առաջին ուղնություն հասցնողը
պետք է ձեռքերը լավ լվանա սալոնով, իսկ յեթե վորեւ պատ-
ճառով այդ անել չի կարելի, մատներին յողաթուրմ քսի: Սա-
կայն նույնիսկ լվացած ձեռքերով բուն վերքին դիպչել չի կա-
րելի:

Ընդամին պետք է հիշել, վոր՝

ա) Չի կարելի վերքը լվանալ ջրով կամ վորեւ բուժիչ

նյութերով, փոշի շաղ տալ, ծածկել սպեղանով: Այդ ամենը
խանդարում է առողջանալուն, ներս տանելով կեղտը կաշվի
մակերևութից վերքի մեջ, առաջ բերելով նրանով վերքի հե-
տադա թարախակալում:

բ) Չի կարելի նույնպես վերքը մաքրել ավաղից, հողից և
այլն: Այս յեղանակով այն ամենը, ինչով կեղտոտվում է վերքը,
չի կարելի հեռացնել, այլ կարելի չէ միայն ընդհակառակը կեղ-
տըն ավելի ներս տանել ու հեշտությամբ առաջ բերել վարա-
կում: Վերքը մաքրել ինչպես պետքն է կարող է միայն բժիշկը:

գ) Չի կարելի վերքից հեռացնել լերդակը (կարելի չէ ա-
ռաջ բերել ուժեղ արյունհոսություն):

դ) Չի կարելի արտածծել, արտալիզել վերքը, քանի վոր
բերնախորշը նույնիսկ առողջ մարդու, լի չէ միկրոբներով, վո-
րոնք վերքի մեջ ընկնելով, կարող են ծանր բարդություններ
առաջացնել:

յե) Չի կարելի վերքը մեկուսիչ ժապավենով փաթաթել, չի
կարելի վերադրել սարդոստայնը, քանի վոր կարելի չէ հաճա-
խակի մահացու վախճան տվող պրկախտով հիվանդանալ:

Պետք է բանալ շկաֆչիկում (պաշտակում) յեղած առաջին
ուղնության ինդիվիդուալ ծրարը, դնել նրա մեջը յեղած վիրա-
կապման ամուլ նյութը վերքի վրա և կապել բինտով:

Յեթե վորեւ պատճառով ինդիվիդուալ ծրար չճարվի, վի-
րակապման համար վերցնել մաքուր (յեթե հնարավոր է, նոր
հարթուկված) քթի թաշկինակ, քաթանե ջնջոց և այլն:

Ջնջոցի այն սեղին, վորը կնկնի բուն վերքի վրա, ցան-
կալի չէ կաթեցնել մի քանի կաթիլ յողաթուրմ, վորպեսզի վեր-
քից մեծ բիծ ստացվի: Այդ քիչ խոնավ բծով ջնջոցն էլ վե-
րադրել վերքի վրա: Հատկապես կարելի է այդ յեղանակով
յողաթուրմը գործադրել կեղտոտված վերքերի զեպքում:

Վերքը ծածկելու համար գործադրվող վիրակապման նյու-
թը ծրարներից բաց անել այնպես, վորպեսզի ձեռքով չդիպչել
փաթեթի այն մասին, վորը պիտի բուն վերքի վրա դրվի:

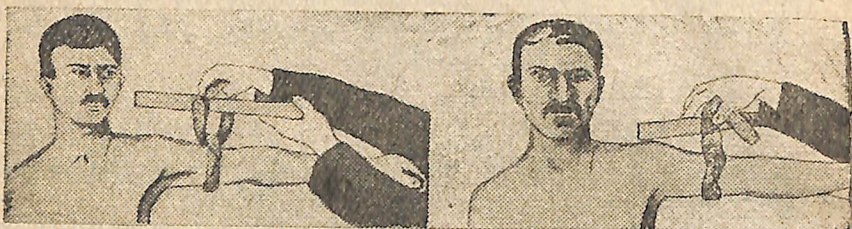
6. ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԲ Ե ՊԱՅԲԱՐԵԼ ԱՐՅՈՒՆՆՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ

Վորպեսզի արյունհոսությունը կանգնեցվի, անհրաժեշտ է՝
ա) Վեր բարձրացնել վիրավոր վերջավորությունը:

բ) Արյունածոր վերքը ծածկել ծրարից վերցրած վիրակապ
նյութով, գնդիկով ծալած, և վերքն առանց բաց թողնելու մատնե-
քով սեղմել 4-5 րոպե:

Յեթե արյունահոսութիւնը կանգ առավ, չհանելով դրած նյութը նրա վրայից, ուրիշ ծրարից դնել ելի մի բարձիկ կամ բամբակե կտոր և բինտել վորոշ ճնշումով:

զ) Յեթե արյունահոսութիւնը կանգ չի առնում փաթաթուցով սեղմելուց, վիրավոր խորշն արյունով սնող արյունանոթների սեղմումն և գործադրվում սեղմանով, պատումով կամ մատնեւրով:

7 ֆիգ.

8 ֆիգ.

ԱՐՅՈՒՆՀՈՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԳՆԵՑՈՒՄԸ ՍԵՂՄԱՆՈՎ ԿԱՄ ՊՏՏՈՒՄՈՎ

Սեղմանով (սեղման խողովակ) կամ պատումով (սրբիչ, պըտրաված ջնջոց, պարան) կարելի չէ կանգնեցնել մեծ արյունահոսութիւնը վերջավորութիւնների վերքերի դեպքում: Արյունածոր վերջավորութիւնը պետք և պրկել ազդրում կամ ուսում վիրաւորման տեղից բարձր (մարմնին մօտ): Վերջավորութիւնը պարփակվում և վիրավորման տեղից բարձր ուսի կամ ազդրի շրջանում սեղման ձգվող խողովակի մի քանի պտույտով և կապվում և հանգուցով:

Ռեզինե խողովակի բացակայութեան դեպքում վերջավորութիւնը պարփակվում և սրբիչով, պտտված ջնջոցով կամ պարանով, վորոնք կապվում են յերկու հանգուցով, ապա առաջին և յերկրորդ հանգուցների արանքում կախում են ձող և պտտում նրան աջակես, ինչպես սովորաբար սայլի վրա փայտ են ամրացնում:

Հետո ձողը կապում են վերջավորութիւններին, վորպեսզի պտտումը չթուլանա (7 և 8 ֆիգ.)

Վերոհիշյալ ձգումները սեղմանով կամ պտտումով չպետք և

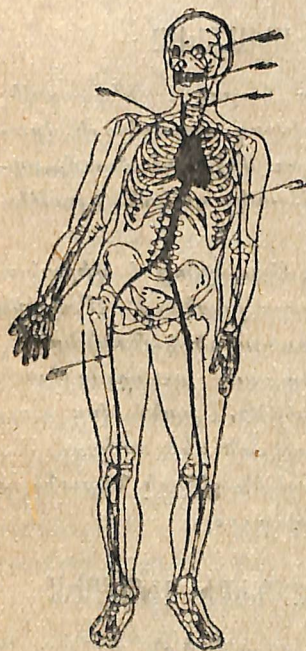
թողնել $1\frac{1}{2}$ -2 ժամից ավելի, հակառակ դեպքում կարող և ստացվել վերջավորութեան մեռածութիւնը:

ԱՐՅՈՒՆՀՈՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԳՆԵՑՆԵԼԸ ՄԱՏՆԵՐՈՎ

Այն տեղերում, վորտեղ չի կարելի դնել սեղման կամ պըտրում, արյունահոսութիւնը կանգնեցնում են արյունածոր անոթը ստորադրյալ փակերին մատներով սեղմելու յեղանակով:

Մարդու մարմնի վրա կան մի շարք կետեր, վորտեղ կարելի չէ ճնշել արյունանոթները, սեղմելով նրանց ստորադրյալ փակերին: Անոթների սեղմելու ամենահարմար տեղերը տես 9 ֆիգ., վորտեղ սլաքներով նշված են անոթների մատներով սեղմելու կետերը:

Որինակ՝ 1. Գլխի և վզի մեծ վերքերի արյունահոսութիւնը կարելի չէ կանգնեցնել ճնշելով գլխի գորկերակը վզի վզերին (10 ֆիգ.):

9 ֆիգ.

2. Վերին վերջավորութիւնների և թևատակի վերքերից արյունահոսութիւնը կանգնեցնում են, սեղմելով յենթանրակային զարկերակը վերանրակային փոսիկի վրային (11 ֆիգ.):

3. Արյունահոսութիւնը ներքին վերջավորութիւններից կանգնեցնում են ազդրային զարկերակը կոնքի վրային ճնշելու յեղանակով (12 ֆիգ.):

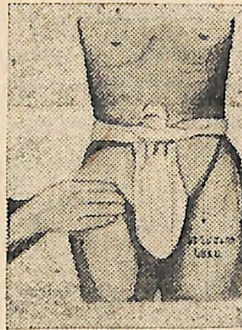

10 ֆիգ.

Արնածոր անոթի ճնշումը մատներով վոսկրին պետք է ուժեղ կատարվի: Ուժեղ արյունհոսություն ըստ դեպքերում բժշկի հրավերները շտապօրէն կարգով պարտադիր է:

11 ֆիգ.

12 ֆիգ.

7. ԻՆՉՊԵՍ ԿԱՆԻԵԼ ՔԱՐԱՆԱԿԱԼՈՒՄԸ

Յուրաքանչյուր վերք հեշտութեամբ կարող է կեղտոտվել միկրոօրգանիզմով, վորոնք գտնվում են վիրավորող առարկայի վրա, վիրավորվող կաշու վրա, նույնպես և փոշու մեջ, գետնում, ուղեւորութեան հասցնողի ձեռքերին, կեղտոտ վիրակապակաւ նյութի վրան:

Վորպեսզի խուսափել թարախակալումից, պետք է վիրակապութեան ընթացքում խիստ պահպանել այս բաժնում «Առաջին ոգնութեանը վիրավորման դեպքում» շարադրված կանոնները:

Պրկախտից խուսափելու համար հատուկ ուշադրութեան պետք է դարձնել հողով վարակված վերքերին, քանի վոր այդպիսի հիվանդութեանը տալիս է մահացութեան մեծ տոկոս:

Շտապ բժշկի դիմելը հակապրկախտային շիջուկ ներածելու համար ապահովում է պրկախտով վարակվելուց:

8. ԱՌԱՋԻՆ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՃՄԼՎԱԾՔՆԵՐԻ ԴԵՊՔՈՒՄ

1. Ճմլվածքը—դա հյուսվածքների վնասվածքն է առանց կաշվի ամբողջութեանը խախտելու: Նրա ժամանակ ստացվում են փոքր արյունանոթների խզումներ, վորոնցից արյունը թափվում է շրջապատող հյուսվածքների մեջ, ուստի և ճմլվածքի տե-

ղը միշտ ուռչում է և կաղմվում են կապտուցներ: Յովք կապտուցների ժամանակ բացատրվում է նրանով, վոր թափվող արյունն անջատում է հյուսվածքները և անմիջականորեն ճնշում է զգացող նյարդերը:

2. Ինչպես հասցնել առաջին ոգնութեանը ճմլվածքների դեպքում:

Ճմլվածքների տեղում դնել ձյուն, սառույց, սառը ջրով թրջված ջնջոց, ճմլված տեղը բինտել: Յեթե չկան կաշվի վիրավորումներ, հարկավոր չէ յոգ քսել, տրորել, վերադրել տաքացնող կոմպրեսայդ բոլորը միայն ցավն են ուժեղացնում: Փորի ճմլվածքների դեպքում, ուշագնացութեան առկայութեան ընթացքում, յերեօր խիստ գտնատվելու և խիստ ցավերի ժամանակ անմիջապես հրավիրել շտապ ոգնութեան հիվանդանոց տեղափոխելու համար (ներքին որդանների խզման հնարավորութեան հետագա ներքին արյունհոսութեամբ):]

9. ԿԱՊԱՆՆԵՐԻ ՁԳՈՒՄԸ

1. Նշաններ՝ խիստ ցավ խաղում և ուռածութեան:

2. Առաջին ոգնութեան՝ ցուրտ, պինդ բինտել, հանգիստ:

10. ՋԱՐԴՎԱԾՔՆԵՐ ՈՒ ԴՈՒՐՍ ԸՆԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ջարդվածքների ու դուրս ընկնումների ժամանակ առաջին ոգնութեան հիմնական խնդիրն է հիվանդ վերջավորութեանը տալ ամենահարմար և ամենատանգիստ դրութեան:

Վերջավորութեանները պետք է գտնվեն բոլորովին անշարժ: Այս կանոնը պարտադիր է վոշ միայն ցավի զգացողութեանները վերացնելու համար, այլ և շրջապատող հյուսվածքների լրացուցիչ վնասվածքների շարքից խուսափելու համար, նույնպես և փակված ջարդվածքը բացվածի փոխելու, յերբ ներսից վոսկրը ծակում է կաշին:

Ոգնութեան ցույց ավողների համար նշանակութեան չունի առկա յե արդյոք ջարդվածք թե դուս ընկնում, ամբողջ խնդիրը կայանում է տուժողին բուժհիմնարկ հասցնելու ընթացքում վնասված որդանին ամենահանգիստ դրութեան տալու մեջ:

1. Դանգի ջարդվածք: Դիւի վրա ընկնելիս կամ դըլխին հարվածելիս, առաջացնող ուշագնացութեան, քթից, ախանջներից, բերանից արյունհոսութեան—պետք է յենթադրել գանգի ջարդվածքի հնարավորութեան, առաջին ոգնութեան՝

անմիջապես հիվանդանոց հասցնել, գլխին, ցուրտ հանդիսա:

2. Վնասվածքի շարժվածք: Բարձրությունից ընկնելիս (որինակ, կայմից) կամ փլվածքների ժամանակ, յեթե կասկած կա, վոր ջարդվել և վորնաշարք, առաջին ոգնությունը կայանում և հետևյալում՝ տուժողի տակ զգուշությունը տախտակ դնել, չբարձրացնելով նրան պետից, կամ դարձնել տուժողին փորի վրա յեթե ունի ներքև և խիստ հետեվել, վորպեսզի տուժողին բարձրացնելիս մարմինը չծովի (վորնուղեղի վնասվելուց խուսափելու համար):

13 ֆիգ.

Առաջին ոգնություն՝

ա) Ցավոտ կողմի թևատակի մեջ դնել փոքր գնդիկ բամբակից, թանդիվից կամ վորեկ ալ կտորից:

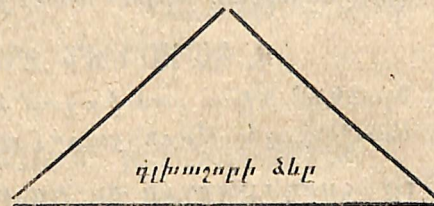
բ) Բինտել արմուկով ծոված ձեռքերը (13 ֆիգ.) ուղիղ անկյունով մարմնին, ընդունվում բինտել պետք և հիվանդ վերջավորությունից դեպի կոնակը:

գ) Ձեռքերն արմուկից ցածր կապել գլխաշորով վզին (գլխաշորի ձեվը տես 14 ֆիգ.):

դ) Վնասված շրջանին—ցուրտ:

4. Ձեռքի վոսկրների շարժվածքներ ու դուրս բնկնումներ: Նշաններ՝ ցավ ըստ վոսկրի յերթի, վոսկրի անբնական ձև, անբնական շարժողականություն ալետեղ, վորտեղ խաղ չկա (ջարդվածքի առկայության դեպքում), ուռածություն:

Առաջին ոգնություն՝ չկաֆչիլից դնել համապատասխան շինք: Յեթե դրանք չկան, իսկ ալետես, ինչպես անբակի ջարդվածքի դեպքում, բինտել ձեռքը մարմնին չդնելով գնդիկ թևա-

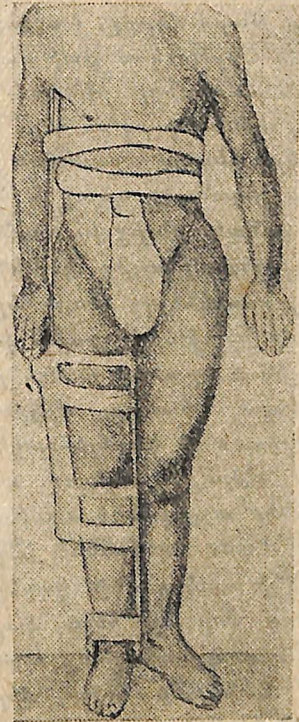
14 ֆիգ.

տակում: Յեթե ձեռքը դուրս ընկած ժամանակ հետո յե մնում մարմնից, ձեռքը և մարմնի միջև դնել վորեկ փափուկ բան՝ բարձ, ծղոտով լցված պարկ և ալն (13 ֆիգ.). ցուրտ—ֆնամվածքի տեղում:

Յեթե չկա բինտ կամ գլխաշոր, կախել ձեռքը պենջակի փեշից:

5. Ձեռքի քաթեի վոսկրների շարժվածքներ ու դուրս բնկնումներ: Յեթե կասկած կա, վոր թաթի վոսկրների ջարդվածք կամ դուրս ընկնում կա, բինտել ձեռքի թաթը լայն (լայնությունը մինչև ձեռքի ափը) շինին ալետես, վորպեսզի շինը սկսվի ծղի մեջտեղից, իսկ վերջանա մատների ծայրի մոտ (15 ֆիգ.): Ցուրտ:

6. Նեբեի վերջավորության շարժվածքներ ու դուրս բնկնումներ: Նշաններ՝ ցավ ըստ վոսկրի յերթի, ուռածություն, անբնական ձև ալետեղում, վորտեղ չկա խաղ (ջարդվածքի դեպքում): Առաջին ոգնություն՝ ամրացնել հիվանդ վերջավորությունը ինչպես ցույց է տված 16 ֆիգ. շինով, ֆաներային թիթեղով, ձողով, ստվարաթղթով և ալն. ալետես, վորպեսզի թիթեղի մի ծայրը բարձրանա կոնքի ծայրից մինչև թևատակը, իսկ մյուսը

16 ֆիգ.

15 ֆիգ.

որ հատնի կրունկին: Սրանով հասնում են ամբողջ ներքին վերջավորության լրիվ հանգստին: Ցուրտ—ֆնամվածքի տեղին:

Կողքի շարժվածք: Նշաններ՝ ցավ շնչելիս, հազի, փոշտալու և շարժումների ժամանակ: Առաջին ոգնություն՝ պինդ բինտել կուրծքը:

Այլովածքներ: Այլովածքները լինում են յերեք աստիճանի, սկսած թեթև կարմրումից մինչև կաշվի հսկայական մասերի ծանր մահացումը, իսկ յերբեմն ել ավելի խորը հյուսվածքները: Թանր այրվածքների դեպքում պետք է զգուշ հանել զգեստը և կոշիկները, ավելի լավ է կարատել նրանց:

Անհրաժեշտ է հիշել, վոր վերքն այրվածքից կեղտոտվելով սկսում է թարախակալել և յերկար չի բուժվում: Ուստի չի կարելի ձեռքերով զիպչել կաշվի այրված մասին կամ նրան յուզել վորևե ուղեղանով, յուզով, վազելինով կամ լուծույթով: Առաջին ոգնություն՝ այրված մակերևույթը վիրակապել ինչպես թարմ վերքը, ծածկել ամուլ նյութեղենով ծրարից կամ մաքուր հարթուկած քաթան ջնջողով, վերելից դնել բամբակ և բուրն ամբացնել բինտով, վորից հետո ուղարկել բուժհիմնարկ: Այդ ամենապարզ ու հեշտ կիրառելի յեղանակը տալիս է այրվածքների հետագա բուժման լավ արդյունքներ: Առաջին ոգնությունն այս յեղանակը պետք է կիրառել բոլոր տեսակի այրվածքների ժամանակ, ինչից էլ նրանք ուսուցացած լինեն՝ վորտի աղեղից, տաք մաստիկայից, կանիֆոլից և այլն: Ընդամեն չպետք է բանալ բշտիկները, հեռացնել կպած մաստիկան, կանիֆոլը կամ այլ խեժի նյութերը, քանի վոր հեռացնելով նրանց հեշտ է պոկել կաշին և նրանով ստեղծել բարենպաստ պայմաններ նրան վարակելու համար, միկրոօրգանիզմի հետագա թարախակալումով: Նույնպես չի կարելի պոկել այրված, կպած հագուստի կտորները:

Վորտյան աղեղով աչքերն այրելիս կիրառել սառը կոմպրեսներ աչքերին և տուժողին անմիջապես ուղարկել բժշկին:

Ոտար մարմիններ: Յերբ ոտար մարմինը կաշու մեջ կամ յեղունակի տակ ընկնի, կարելի յե նրան հանել, յեթե կա վտանգություն, վոր այդ հեշտ կարելի յե անել: Ամենափոքր դժվարությունն դեպքում պետք է այդ վերապահել բժշկին:

Հանելուց հետո վիրավորման տեղին քսել յողաթուրմ և դնել փաթեթից:

Աչքի մեջ ընկած ոտար մարմիններն ամենից լավ հանում են բորածթույթի ջրածուրմի շիթով, կամ մաքուր ջրով թեյամանից, կամ բամբակից, և կամ խոնավ բամբակի թանդիֆի գնդիկով: Վոչ մի դեպքում չի թույլատրվում արտալիզել լեզվով, վորին կարող է հետևել աչքերի թարախային խոցումը տեսողությունից հետագա կորուստով: Առանց բժշկի չպետք է հեռացնել ոտար մարմինները շնչափողից ու կերակրափողից:

ՏՈՒԺՈՂՆԵՐԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄԸ

Տուժողին բարձրացնելիս և փոխադրելիս անհրաժեշտ է չըպատճառել նրան անհանգստություն, ցնցումներ, ցավ, չտալ նրան անհարմար կամ նույնիսկ վտանգավոր դիրք: Ամենափոքր հնարավորություն դեպքում պետք է գտնել ոգնակներ ու տուժողին փոխադրել հարմար նյութից պատրաստած պատգարակով:

Տուժողին բարձրացնել ու պատգարակին դնել անհրաժեշտ է համաձայնեցրած, համերաշխ, լավ և նույնիսկ հաշվելով, հրամանով:

Տուժողին վերցնել հարկավոր է չոքած, կամ յերկու կողմից, կամ (վոր ավելի վատ է) մեկ կողմից, և անցկացնել ձեռքերը կոնակի ու նստոցի տակ աչքան, վորպեսզի տուժողի տակից, նրա մյուս կողքից յերկվան մասները:

Ընդամեն ամենափոքր հնարավորություն դեպքում անհրաժեշտ է շտեղափոխել տուժողին պատգարակի մոտ, այլ միայն ծնկաչոք) բարձրացնել գետնից, վորպեսզի վորևե մեկ ուրիշն այդ ժամանակ տուժողի տակը դնի պատգարակը: Հատկապես դա կարելի է տարբեր տեսակի ջարդվածքների ժամանակ: Այդ դեպքերում անհրաժեշտ է նաև, վոր ջարդվածքի տեղը վորևե մեկը պահի:

Վորնաշարի ջարդվածքի դեպքում, յեթե պատգարակը փափուկ է, նույնպես ն հերքին ծնոտի ջարդվածքի ժամանակ, յերբ տուժողը խեղդվում է, պետք է նրան դնել յերեսը ներքև:

Հարթ տեղում տուժողին դնում են վտարբերով առաջ: Սար կամ սանդուխք բարձրանալիս, ընդհակառակը, զլիսով առաջ, վորպեսզի պատգարակին թեք դիրք չտալ, ցածից տանողները պետք է բարձրացնեն պատգարակի իրենց ծայրերը նրան չճնշելու համար: Բեռնակիրները պետք է գնան վոչ ըստ վտարի և մի քիչ ծալած ծնկներով ու վտանները բարձրացնեն հնարավորին չափ քիչ (ցնցումներից ապահովելու համար): Տուժողին պատգարակից իջեցնելիս վարվում են իսկ աչքան, ինչպես և նրան բարձրացնելիս:

Պատգարակը հեռու տարածություն փոխադրելիս բեռնակիրները պետք է աչք տանեն նրա բեռնակներին կապած ու իրենց վզով անցկացրած փոկերով:

Ծանր տուժողին տեղափոխելիս ավելի լավ է, յեթե կարելի յե, նրան պառկեցնել (առանց վերադրելու) սայլի մեջ հենց նույն պատգարակով, փոխելով ձողոտ, չոր կամ կանաչ խոտ և այլն, ընդվորում գնալ պետք է զգուշ, խուսափելով ցնցումներից:

Ն ա խ ա ր ա ն	2
Սույն ամսականության կանոնների բնագավառը յնվ կիրառ- ման կտրգը	3

I Մ ա ս

ԵՐ—31 Անվանական ընդհանուր կանոններ	3
Պահանջներ բարձր լարման ողային գծերը սպասարկող անձանց	5
Բարձրավորող ողային գծերի շրջման ու գնման կանոններ	7
Ոպերատիվ հոսափոխումների կատարման կանոններ	10
Բարձրավորող ողային գծերի վրա աշխատանքներ կատարելու կանոններ	14
Ընդհանուր գրույթներ	—
Աշխատանքի անվտանգության համար պատասխանատու անձինք	15
Նարյաղ աշխատանքի համար	17
Գծի անջատումն ու հողակցումը	19
Աշխատանքներ սկսելու թույլտվություն տալը	—
Աշխատանքների նախապատրաստումը տեղում	21
Ողային գծերում աշխատանքներ կատարելու անվտանգության հիմնա- կան միջոցառումներ	24
Ընդհանուր միջոցառումներ	—
Աշխատանքը հենարանների վրա	27
Ընդմիջումներ աշխատանքների ընթացքում	29
Աշխատանքներ վերջացնելը	30
Տեղեկացում աշխատանքը վերջացնելու մասին	—
Գծի միացումը աշխատանքը կատարելուց հետո	32
Աշխատանքներ լարման տակ գանվող գծերում	33
Աշխատանքներ բարձր լարման այլ գծերի մոտ	35

II. Մ ա ս

Անվանական հատուկ կանոններ բուժօրվայի ողային գծե-
րում առումնին աշխատանքներ կատարելու ընթացքում

ԵԲ—32. Անվտանգության կանոններ տրանսմիտացիայի մասնակ	37
ԵԲ—33. Փոստալային փոխանցումների անվտանգության կանոններ	38
ԵԲ—34. Անվտանգության կանոններ հենարանների հատումի և տա- պալման ընթացքում	39
ԵԲ—35. Անվտանգության կանոններ փայտե հենարանների սեփական և նորոգման ընթացքում	40
Ընդհանուր պահանջներ	—
Գրպանների (пасынок) կանգնեցնելը ու փոխարինելը	41

V Հավելված

ԱՌԱՋԻՆ ՈԳՆՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐԶԻ ՊԱՅՈՒՍԱԿԻ
ԲՈՒԺՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1. Ինդիվիդուալ տեսակի ծրարներ առանց բինտի	
2. » ասեպտիկ » բինտով	
3. Հաստերակ բինտեր 70 մմ լայնությամբ	3 հատ
4. Բինտեր ամրացված	2 »
5. Բամբակ-խանդիֆի բինտ	1 »
6. Բամբակ	50 գր.
7. Թանդիֆ	1 մ.
8. Յոգաթուրմ սրվակում, սեղմված պիպետայով	30 գր.
9. Անուշաղբի օպերա	50 գր.
10. Բորաթիֆի ջրաթուրմ աչքերը լվանալու համար	
11. Բոլի վաղելին	30 գր.
12. Եֆիր-վալերյանի կաթիլներ	25 գր.
13. Զրադ կամ փոքր թեյաման	
14. Սեղման արյունհոսությունը կանգնեցնելու համար	
15. Դաներային ծավառ շիններ, ջարդվածքների ու դուրս ընկնումների դեպքում վերջափոխությունների ամրացման համար	
16. Սպիրտ	
17. Սապոն	

Լուսամասն տակ գտնվող գծերում հենարանների փոխման ուսու-	42
գումն	
ԵԲ—36. Անվտանգության կանոններ մետաղյա հենարանների փոխարե-	44
նների ռեզիլիանսի և ձյութելու ընթացքում	
ԵԲ—37. Անվտանգության կանոններ մետաղյա հենարանները ներկելու	
ընթացքում	
ԵԲ—38. Անվտանգության կանոններ հաղորդալարերի ու տրոսների մոն-	46
տաժի ընթացքում	
ԵԲ—39. Անվտանգության կանոններ յերկշիթյա գծում աշխատանքներ	47
կատարելու ընթացքում, յերբ շղթաներից մեկը լարման տակ և	
ԵԲ—40. Անվտանգության կանոններ բարձր լարման գծերում մեկու-	50
սիչների փորձարկում կատարելու ընթացքում	
Ընդհանուր ցուցմունքներ	—
Մեկուսիչների փորձարկումները 110 կվ. գծերում	53
Կախովի մեկուսիչների փորձարկումը 35 կվ. գծերում	—
ԵԲ—41. Ողային գծերի գաբարիաների չափման անվտանգության կա-	55
նոններ	
ԵԲ—42. Անվտանգության կանոններ հենարանների հողակցման զիմա-	—
ղբրությունների չափումների ընթացքում	
ԵԲ—43. Անվտանգության և արդյունաբերական սանիտարիայի կանոն-	
ներ անտիսեպտիկով տողորված փայտե հենարաններով հա-	
ղորդման գծերում կամ նրանց մասերում աշխատանքներ կա-	56
տարելու ընթացքում	
I. Հ ա վ ե լ վ ա ծ Նարյաղի ձևը	61
II. Հ ա վ ե լ վ ա ծ Գծային անձնակազմի կվալիֆիկացիայի աղյու-	64
սակը	
III. Հ ա վ ե լ վ ա ծ Վկայագրի ձևը	67
IV. Հ ա վ ե լ վ ա ծ Առաջին ոգնություն երկարոհասանքից տուժող-	68
ներին և այլ զժբախտ պատահարներում	
V. Հ ա վ ե լ վ ա ծ Առաջին ոգնության ճանապարհի պայուսակի	—
բուժաբարձրման ցուցակ	

Եջ	Տ ո ղ	Պետք է լինի
7	18	բարձրավոլտ ողային գծերի
22	10	մեկուսացված
23	3	ներքևից յուրաքանչյուրը
25	4	տրոսների
32	13	ներքևից հանված,
37	14	» հաղորդալարերին
42	5	» 2 մ. վոչ պակաս
46	1	Անջատման, հողակցման
47	12	ներքևից սարվող
51	7	» շտանդի հետ նրա կոնտակտի վստահելիու-
		թյան,
53	9	» վերաբերյալ
54	3	» 2×0,65
56	1	» թջնող,
57	19	ներքևից համար.
84	1	» զլխին ցուրտ,
»	12	ներքևից մարմին, ընդվարում
89	6	կանոններ 5
»	6	ներքևից հաստումի
»	1	» կանգնեցնելն ու
90	1	հենարանների տրավերսների
	2	ներքևից ճանապարհի
	1	» 88

ՌՈՒՍԵՐԵՆԻՑ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Խմբագիր՝ ինժ. Գ. ՓԵՐԻԽԱՆՅԱՆ

Թարգմանիչ՝ ինժ. Ա. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Արբազիչ՝ Ռ. ՇԱՀԱԲԻՅԱՆ

30

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0928240

☆ 5 1939

28

ԳԻՆԸ ԿԱԶՄՈՎ 3 Ռ.

//

28826

Կիրովականի տպարան.

Պատվեր № 174.

Տիրաժ 1000